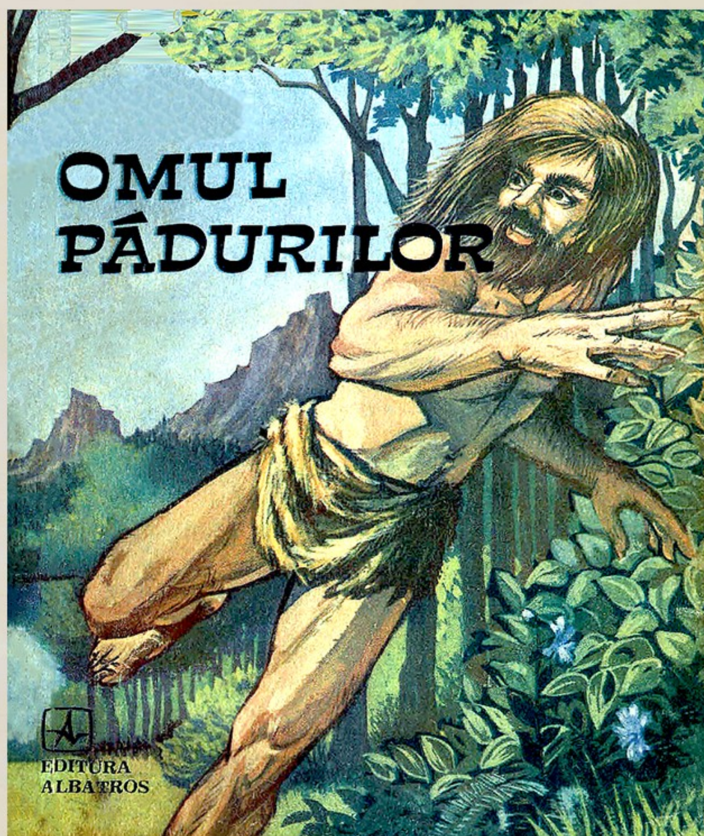
Friedrich Gerstacker

COLECTIA WESTERN

FRIEDRICH GERSTACKER

OMUL PĂDURILOR

V.1.0

În româneşte de AIDA CRISTIAN

Friederich Gerstacker
WILDE VELT

EDITURA ALBATROS
Apărut: 1973

OMUL PĂDURILOR

Aproape în toate ţările lumii unde mai există încă mari întinderi sălbatice apare din când în când zvonul despre omul pădurilor sau despre „omul sălbatic”, care, chipurile, ar fi fost văzut ici sau colo prin pădure. Prin „oameni sălbatici” nu înţelegem însă în nici un caz indienii, care, chiar dacă trăiesc în sălbăticie, au totuşi obiceiurile şi datinile lor precise, ci nişte oameni care, ca animalele sălbatice, trăiesc solitari în prăpăstii, peşteri sau scorburi de copac şi care, când văd venind un alt om sau îl simt doar, fug asemenea fiarelor sălbatice.

Zvonuri asemănătoare avem din Africa, unde, după o afirmaţie mai veche, ar exista oameni cu coadă, dar aceştia, ca o adevărată specie de oameni ai pădurilor, despre care se povesteşte din când în când în America de Nord, ţin desigur, numai de basmele din domeniul istoriei naturale – dar toate au întotdeauna un sâmbure de adevăr la bază.

Este, astfel, fapt dovedit că în America au existat pe ici pe colo asemenea oameni sălbatici, care, umblând fără haine, cu părul încâlcit şi lung, cu unghiile crescute şi hrănindu-se cu rădăcini, insecte sau cu ceea ce puteau găsi, sălăşluiau în şesurile nesfârşite, iar vânătorii care apucau vreodată să vadă o atare fiinţă, poate din întâmplare, depănau acasă cele mai înfiorătoare poveşti despre ei: cum că ar fi acoperiţi cu păr lung şi că ar avea puteri supranaturale, ba că ar avea dinţi şi gheare precum urşii şi ochi ca de jeratic.

Nu încape îndoială că teama şi surprinderea au contribuit ca vânătorii să exagereze înfăţişarea unor asemenea făpturi nefericite, pe care le întâlniseră în pădure. Mulţi însă ştiu foarte bine să explice de unde vin asemenea oameni ai pădurilor: e vorba de fiinţe care s-au sălbăticit, dar care au fost mai înainte oameni ca ei înşişi. Nimeni însă n-a întâlnit vreodată doi asemenea oameni ai pădurilor hălăduind

laolaltă. Ei apar întotdeauna numai izolaţi şi se şi prăpădesc, de cele mai multe ori, în pădure. De unde vin, este uşor de explicat. Aproape că nu există ceva mai îngrozitor pentru un om decât să se rătăcească. Aici, la noi, bineînţeles, aşa ceva nu pare cine ştie ce mare lucru; căci, dacă un om se rătăceşte într-o pădure, astfel încât să fie silit să petreacă o noapte sub cerul liber, el ştie foarte bine că în jurul lui locuiesc alţi oameni, iar dacă urmăreşte cursul celui mai apropiat pârâu şi coboară pe malul lui, trebuie să ajungă până la urmă din nou în vecinătatea caselor, la o moară sau într-un loc unde găseşte pe cineva care să-l îndrumeze. Cu totul altfel se petrec lucrurile în acele uriaşe ţinuturi sălbatice ale Americii, în care, doar ici-colo, se înalţă, răzleţe, locuinţe omeneşti; şi, mai ales, în câmpiile nesfârşite – unde mlaştini întinse taie calea călătorului şi-i pun în primejdie viaţa. Într-adevăr, cine se rătăceşte într-un astfel de loc mai că este osândit la pieire, iar spaima că-l aşteaptă o asemenea soartă îl cuprinde de obicei pe nefericit atât de năprasnic, încât îşi pierde cu desăvârşire prezenţa de spirit, atât de necesară în atare situaţie. Îndată ce crede că s-a rătăcit, începe să fugă de colo până colo pentru a ieşi din pădure, iar frica de moarte la gândul că se află singur acolo îl copleşeşte cu desăvârşire din prima clipă.

Pare a fi fapt dovedit că cei mai mulţi dintre cei *ce* se rătăcesc sunt cuprinşi încă din prima zi de un fel de nebunie. Poate că au în faţa ochilor moartea prin înfometare, iar frica îi tulbură în asemenea măsură, încât în cele din urmă înnebunesc de-a binelea. Până într-atât îşi pierd minţile, încât atunci când întâlnesc în sfârşit un om, fug din faţa lui, la fel cum la început l-ar fi căutat. După câtva timp, când sunt într-adevăr în stare să se menţină în viaţă, hrănindu-se cu rădăcini, cu fructe sălbatice sau chiar cu scoarţă de copaci, hainele lor rămân, bucată cu bucată, agăţate în spini, iar noaptea ei se adăpostesc în scorburile copacilor sau în desişuri, sau, dacă se află în regiuni muntoase, în vreo peşteră, întocmai ca sălbăticiunile.

Pe vremea când vânam în Arkansas, am auzit multe asemenea „legende”, pe care atunci le priveam ca atare, căci nimeni n-a putut să-mi spună ceva precis. Unul sau altul ar fi văzut, chipurile, un „om al pădurilor” în desiş şi l-ar fi urmărit, fără a-l mai reîntâlni însă şi începusem să iau aceste relatări drept basme, până când m-am întâlnit odată cu un vânător bătrân, care, fireşte, nu numai că mi-a confirmat, potrivit întâmplărilor trăite chiar de el, existenţa acelor fiinţe ciudate, dar mi-a şi explicat apariţia lor.

Aici în Arkansas – mi-a povestit bătrânul – care pe-atunci încă nu constituia un stat al Uniunii, ci doar un aşa-numit teritoriu, fiind o regiune foarte sălbatică, trăia un om numit Brady, împreună cu familia sa, în mijlocul unuia din acele şesuri imense, în aşa-numitele *swamps* sau mlaştini, de pe Mississippi. Se stabilise în acea regiune, pentru că acolo exista foarte mult vânat şi pentru că îi plăcea să trăiască mai degrabă de pe urma vânatului decât de pe urma plugăritului istovitor. Mulţi americani făceau în acel timp acest lucru, iar unii îl mai fac şi astăzi.

Brady era un adevărat pădurean, adică era întru totul familiarizat cu pădurea şi se simţea în stare să facă faţă îndeletnicirii pe care şi-o alesese. Trăgea fără greş. Ştia să prelucreze blănurile şi pieile animalelor vânate şi se descurca destul de bine în nesfârşitele ţinuturi sălbatice. Pentru a reuşi să se călăuzească, vânătorul trebuie să se orienteze după soare sau, când astrul nu străluceşte, după muşchiul copacilor, care în câmpie se aşază cel mai adesea pe partea dinspre miazănoapte-apus a trunchiului. Când se ducea la vânătoare, nu-şi făcea griji că s-ar putea rătăci şi se afunda întotdeauna în cele mai încâlcite desişuri, unde spera să găsească vânat; de obicei se întorcea seara la coliba sa, aducând o pradă bogată. Numai când vâna prea departe de casă pentru a se mai putea întoarce la căderea serii, rămânea în pădure, sub cerul liber, îşi aprindea un foc şi dormea până în zori.

Odată, toamna târziu, a plecat ca de obicei să vâneze un cerb sau un urs. Vremea începuse să se răcească, aşa că

Brady nu dibui vânatul. De aceea se îndepărtă tot mai mult de locuinţa sa şi când se întunecă, se adăposti sub cerul liber. Peste noapte însă începu să cearnă o ploaie măruntă, iar când Brady se trezi în zorii zilei următoare, pădurea toată plutea într-o ceaţă deasă, neplăcută.

Nu avea la el decât o pătură de lână, pe care o întinse pentru a se apăra de ploaie. Dar era obişnuit cu un asemenea culcuş şi nu-şi făcu griji; îndată ce se mai lumină, se gândi să se întoarcă acasă. Stoarse bine pătura de apă, o legă şi-o atârnă la spate, luă puşca pe umăr şi purcese la drum. Între timp însă, ceaţa se îndesise, astfel că Brady nu vedea nici copacul cel mai apropiat. Cu toate acestea, în loc să se culce şi să aştepte ca vremea să se îndrepte, se îndepărtă din ce în ce mai mult, tot mai mult, până ajunse într-o regiune pe care nu o cunoştea de loc.

Atunci, pentru prima dată îl cuprinse teama că, pesemne, s-a rătăcit, închipuindu-şi chiar că a trecut de casa lui şi că trebuie să se întoarcă. Se întoarse deci şi o rupse la fugă de-i sfârâiau călcâiele pentru a ajunge din nou la căminul său, dar în zadar. Spaima punea din ce în ce stăpânire pe el, tremura din tot trupul, îl treceau sudori reci şi aproape că îşi ieşi din fire. Spinii îi zgâriară faţa şi mâinile până la sânge; o viţă sălbatică îi smulse puşca din mână fără ca el să bage de seamă; goni ca un nebun şi ca un orb mai departe, tot mai departe în interiorul pădurii, până când se prăbuşi la pământ, leşinat şi cu desăvârşire istovit. Zăcu aşa, fără să ştie, o bucată de vreme. Când îşi veni în fire, era noapte, dar el îşi adună puterile şi o rupse din nou la fugă, alergând cât îl ţineau picioarele.

În prima noapte, văzând că Brady nu se întoarce, soţia lui nu se nelinişti prea tare, căci el făcuse deseori acest lucru. Când însă nu sosi acasă nici în a doua noapte, femeia fu cuprinsă de griji şi, după ce se lăsă întunericul, trase un foc cu o puşcă ce se afla în casă şi suflă într-un corn mare de tablă, care nu lipseşte aproape din nici o colibă de vânători, pentru a-i da astfel un semn bărbatului său, dacă s-ar afla cumva prin apropiere. Dar el nu-l auzi. Nenorocitul fugea

cât îl ţineau picioarele tot mai departe de căminul său; mai târziu, când veniră alţi vânători la el acasă şi femeia îi rugă să-l caute, aceştia cercetară în zadar întreaga pădure.

Ce-i drept, nu prea departe de casă găsiră puşca, acoperită de rugină, dar nici o altă urmă; socotiră că Brady se rătăcise şi că, copleşit de deznădejde şi de frică oarbă, trecuse foarte aproape de propria-i casă, fără a mai recunoaşte locurile.

Toată iarna nu se mai auzi nimic despre omul care, aşa cum erau acum încredinţaţi cu toţii, se prăpădise, iar femeia, deoarece nu putea trăi singură în sălbăticie, plecă împreună cu copiii, înapoi peste Mississippi, la rudele ei. Trecu astfel o bună bucată de vreme – mai bine de doi ani – când deodată prinse să circule un zvon, cum că un vânător ar fi văzut în mlaştini un om al pădurilor. La început, oamenii nu-i dădură crezare. „Vânătorul era însă un bun prieten de-al meu – mă încredinţă bătrânul – şi ştiam că nu m-ar fi minţit. Îmi mărturisi că ar fi vânat la marginea unui mic lac şi acolo ar fi descoperit deodată urme de paşi omeneşti în noroiul moale şi anume urme de picioare desculţe, care nu puteau fi ale unui indian”.

În prima clipă, vânătorul îşi zise că poate s-a ascuns acolo un negru evadat de pe undeva, chiar dacă urmele nu arătau a fi ale unui negru. Se hotărî să meargă în orice caz după aceste urme pentru a vedea unde îl vor duce. Cercetă deci cu atenţie pământul moale, pregătit în orice clipă să tragă dacă ar fi fost atacat. Urmele înconjurau aproape tot lacul, iar ici şi colo se vedeau întipărite în mâl amprentele genunchilor goi şi ale mâinilor, acolo unde omul scormonise pesemne după raci sau după alte animale de apă sau scoici. În sfârşit, se lăsă seara şi vânătorul se gândi să renunţe la urmărire şi să-şi caute un loc uscat pentru a-şi înjgheba un culcuş.

Un copac, prăvălit acolo de pe malul ceva mai înalt, zăcea cu vârful coroanei în apă. Vânătorul se strecură spre arborele doborât, vrând să se caţăre pe trunchi, ca să iasă mai repede din desişul înconjurat de apa mlaştinii. Dar

îndată ce puse piciorul pe trunchi pentru a cerceta astfel, în condiţii mai bune, tufişurile, descoperi, nu departe de el, o mogâldeaţă chircită, negricioasă, cu păr ciufulit şi lung, care, întoarsă cu spatele, stătea sub un copac, părând că mănâncă ceva.

Nu era nici negru, nici indian; de lucrul acesta se încredinţă de la prima vedere. Căci părul încâlcit care-i atârna pe umeri era blond. Negrii şi mulatrii au părul negru, lânos, iar al indienilor este negru şi cu firul drept. Cine să fie oare omul pe care-l vedea în faţa lui? Nu-şi putea da seama şi, la început, nici nu se gândi la un om al pădurilor, despre care auzise totuşi adeseori mai înainte. În orice caz, se hotărî să se furişeze lângă străin. După aceea putea să-l silească, cu ajutorul armei, să stea locului şi să-i răspundă la întrebări.

Atent, ca să nu facă prea mult zgomot, alunecă jos de pe trunchiul copacului şi, chiar dacă nu-l mai vedea pe străin, aflându-se din nou în desiş, îşi întipărise bine în minte copacul sub care stătea chircit necunoscutul. Ferindu-se cu grijă să calce pe vreo creangă uscată, se strecură hoţeşte prin tufişuri. Şi astfel ajunse la micul luminiş unde, în mijloc, se înălţa un stejar semeţ, cu crengi groase, găsindu-se la câţiva zeci de paşi în spatele mogâldeţei despuiate, care continua să stea în aceeaşi poziţie sub copac. Vânătorul se ridică încet, îşi mai privi o dată puşca pentru a vedea dacă este în ordine şi alunecă repede înainte, vrând să se apropie cât mai mult de ciudatul om, care habar n-avea de nimic. Dar, cu ochii aţintiţi asupra necunoscutului, uită să fie prevăzător şi să se uite unde pune piciorul. Din nebăgare de seamă, călcă pe o ramură uscată; îndată ce creanga trosni, omul gol ţâşni ca un fulger de la locul său şi se întoarse.

Arăta îngrozitor. Faţa de-abia dacă i se mai desluşea din noianul încâlcit al bărbii şi al părului lung şi ciufulit ce-i atârna sălbatic pe frunte şi în jurul tâmplelor. Ochii îi scăpărau însă ca jarul, iar degetele aveau adevărate gheare.

„Stai că trag!” strigă vânătorul şi se avântă spre el; însă omul pădurilor, îndată ce zări silueta dinaintea sa, fără a lua în seamă avertismentul, slobozi un ţipăt ascuţit, strecurându-se ca un şarpe în cel mai apropiat tufiş.

Vânătorul vru să-l urmărească, dar îşi dădu seama că este cu neputinţă. Şi-apoi se lăsa noaptea şi cum vecinătatea unei făpturi atât de ciudate nu-i era de loc plăcută, căută să iasă cât mai repede din desiş, în pădurea rară, aflată mai sus. Numai locul unde stătuse chircit omul pădurilor – căci nu se îndoia câtuşi de puţin că aşa ceva fusese – îl cercetă din nou în amănunţime şi găsi acolo o broască ţestoasă, pe jumătate mâncată, cu carapacea moale, din cele ce se găseau în număr mare în acea regiune şi pe care nefericitul o prinsese, desigur, cu câteva clipe înainte pe malul apei mlăştinoase.

După cum am mai spus, la început nimeni n-a vrut să-l creadă. Când se oferi însă să ne conducă la mlaştină pentru a ne arăta urmele cât şi locul unde îl surprinsese pe necunoscut, chiar şi cei mai neîncrezători şovăiră şi curând ne convinse să organizăm într-acolo o adevărată vânătoare. De altfel, locul se afla la o distanţă de cel puţin douăzeci de mile engleze de primele aşezări ca lumea şi de punctul unde ne întâlnise pe noi. N-aveam nevoie deci să facem pregătiri, căci eram cu toţii echipaţi de vânătoare, aşa că, după ce am înfăşurat doar câteva alimente în păturile noastre, ne-am urcat pe cai şi am pornit în trap întins în direcţia indicată de Boyd – aşa se numea vânătorul care îl întâlnise pentru prima dată pe omul pădurilor.

O dată cu lăsata întunericului, am ajuns la mai puţin de o jumătate de oră de micul lac şi am poposit acolo. Eram hotărâţi să nu-i facem nici un rău omului pădurii – în afară de cazul când am fi fost nevoiţi să ne apărăm – ci să-l prindem viu şi să-l luăm în colonia noastră. De altfel, aveam cu noi un minunat câine de vânătoare, cu ajutorul căruia speram să-l găsim, după ce vom fi descoperit din nou urmele sale recente.

Noaptea se scurse făcând planuri: cum să-l prindem mai

uşor? Însă Boyd ni-l zugrăvi ca pe un om uriaş înfiorător, care nu putea fi biruit prea lesne. De altfel, noi eram patru flăcăi tineri şi zdraveni, care, chiar singuri fiind, nu ne temeam nici de cel mai puternic urs sau de cea mai sprintenă panteră, aşa că puteam înfrunta şi o asemenea făptură despuiată cum era omul pădurilor. În orice caz, hotărârăm să încercăm şi dacă într-adevăr s-ar fi dovedit foarte sălbatic şi nu s-ar fi lăsat prins, atunci, neavând încotro, puteam să-l împuşcăm sau să-l facem într-un fel oarecare inofensiv.

De-abia spre dimineaţă adormirăm, însă prima rază de soare ne găsi din nou în picioare. Caii, care peste noapte ajunseseră într-un stufăriş des cu hrană îmbelşugată, fură înşeuaţi şi-l urmarăm pe conducătorul nostru, care curând ne duse la locul semnalat. Acolo, urmele de tălpi desculţe erau, într-adevăr, încă proaspete şi adânci, după cum ni le descrisese, căci în tot acest răstimp nu plouase, iar ceva mai departe găsirăm şi rămăşiţele broaştei ţestoase. În orice caz, omul pădurilor se întorsese la prada sa, de unde fusese izgonit în ajun seara de către Boyd, aşa că speram să-l mai găsim prin apropiere.

Boyd descălecă, îşi luă calul de dârlogi şi continuă să cerceteze cu atenţie urmele, care, de data aceasta, nu mai duceau spre lac, ci drept în desiş, unde avurăm mult de furcă pentru a putea pătrunde cu caii. De fiecare dată el puse câinele pe urme, până când animalul îşi dădu în sfârşit seama pe cine căutam şi preluă el însuşi urma. Norocul ne zâmbea.

Câinele era de o rasă excepţională, unul din aşa numiţii „căutători înceţi”, care se mai întâlnesc din când în când, dar foarte rar, în America. Dacă vânatul nu fugea din faţa lui, el nu-l hăituia, ci adulmeca încet urma găsită, astfel încât un om îl putea urma lesne pe jos. Prin stufăriş însă, lucrurile nu mai fură aşa de simple, iar omul pădurilor se târâse pe acolo – după cum am constatat cu precizie, pe pământul moale – deseori în patru labe. Urmele unghiilor sale lungi puteau fi limpede recunoscute în anumite locuri.

Într-un târziu ieşirăm din nou pe teren descoperit şi situat mai sus, unde creşteau stejari şi *hickorys*[1]*;* întrucât necunoscutul gol evitase micile desişuri pline de spini, îl puteam urmări acum mult mai repede şi mai uşor.

Fără câine, lucrul acesta ar fi fost, bineînţeles, la fel de dificil chiar şi aici, pe solul mai tare, căci forma tălpii desculţe devenise în unele locuri cu totul invizibilă. Inteligentul animal rămase însă cu nasul în pământ, mergând într-una mai departe, tot mai departe, pe urma pe care bărbaţii ce-l însoţeau o puteau recunoaşte din nou cu claritate în clipa când se aflau din nou pe pământ moale sau afânat.

Deodată, câinele se opri sub un copac, mârâind încet. Nu era însă decât un stejar bătrân, scorburos, pe jumătate încovoiat de furtuni şi de povara anilor şi, oricum, îndeajuns de gros pentru a oferi în interiorul său adăpost unui urs sau unui om. Dar, după cum se putea lesne constata, urmele se îndepărtau din nou de copac şi chiar dacă omul pădurilor dormise peste noapte acolo, în orice caz el plecase mai departe, poate pentru a-şi căuta prânzul.

Curând, câinele descoperi urma proaspătă şi vru s-o pornească la drum. Boyd însă, un pădurar neîntrecut când era vorba de găsit şi de adus un vânat, îl chemă înapoi şi ne expuse planul său. El nu credea că omul pădurilor se va îndepărta prea mult de culcuşul său obişnuit şi faptul că-i dibuisem adăpostul în scorbura acestui copac era mai presus de orice îndoială. Dacă deci câinele îl întâlnea nu prea departe, cu siguranţă că individul va fugi înapoi la copac… şi mai scoate-l de-acolo dacă poţi! Ce-i drept, ar fi cu putinţă să-l alungi din scorbură cu fum, ca pe urs; atunci însă omul s-ar căţăra sus pe crengi şi n-ar mai exista altă soluţie decât să-l omori sau să-l laşi să moară de foame. Noi n-aveam de unde să ştim ce va face necunoscutul, mânat de disperare; doream în mod deosebit să-l capturăm viu. Boyd propuse deci ca doi dintre noi să se ascundă în tufişurile de la rădăcina copacului şi să aştepte sosirea lui.

[1] Hickory – nuc american, (n.t.).

Dacă omul se întorcea, nu rămânea numai câinele, ci şi ceilalţi doi, foarte aproape în urma lui, iar cei tupilaţi acolo ar fi putut să-l împiedice să se strecoare în scorbură, sau poate chiar să-l prindă şi să-l facă inofensiv dacă ar fi vrut să se caţăre în copac.

Planul era destul de bine chibzuit şi curând am căzut de acord să-l urmăm. Eu şi un vecin al meu, unul Johns, fiind cei mai voinici, am fost desemnaţi să rămânem la pândă lângă copac, iar Boyd cu Adams, cel de-al patrulea vânător, călare pe cai, preluară din nou urma. Noi doi am ascuns animalele într-un desiş de sassafras din apropierea noastră, apoi ne-am aşternut pe jos păturile, puştile şi genţile cu gloanţe pentru a ne putea mişca în voie, după care ne-am cuibărit cât mai bine în spatele puieţilor de stejar, destul de deşi, din vecinătate.

Cei doi tovarăşi ai noştri dispăruseră de mult în pădure. Am rămas aşa în aşteptare cam vreo trei sferturi de oră, când deodată am auzit strigătul de vânătoare al lui Boyd. Boyd se pricepea să strige la fel ca un indian şi strigătul lui răsună prin pădure până hăt-departe. Am tresărit, ca loviţi de trăsnet, căci ştiam nu numai că-l găsise pe omul pădurilor, dar şi că acesta fugea, aşa cum prevăzusem, drept spre noi. Nu ne-am mişcat însă; am rămas la pândă, neclintiţi, ca nişte stane de piatră.

Timp de zece minute nu se mai auzi nimic, deoarece câinele urmărea vânatul fără a scoate un sunet. Deodată ceva foşni în tufişuri – de altfel, destul de încet, întocmai ca saltul unei pantere prin frunzişul galben – şi imediat am văzut silueta sălbatică, înfiorătoare îndreptându-se în salturi lungi drept spre noi.

Nu sunt prea fricos de felul meu – continuă vânătorul, după o scurtă pauză, privind tăcut înainte – când însă am văzut fiinţa aceea îngrozitoare, cu înfăţişare de om, dar şi de fiară sălbatică, năpustindu-se asupra noastră, inima începu să-mi bată mai tare. Dar n-a durat decât o clipă, căci noi doi, care stăteam la pândă, ştiam prea bine că totul depinde numai de calmul şi de sângele nostru rece.

Ciudat se comportă în acest timp câinele, după cum am putut vedea destul de bine din tufişuri: îl urmărea pe omul pădurilor îndeaproape, neîndrăznind totuşi să-l atace. Nu era însă nici teamă din partea lui, căci pe cei mai puternic urs care a lăsat vreodată urme în aceste păduri l-ar fi doborât pe loc, sau, în orice caz, l-ar fi atacat fără şovăire. Despre această făptură însă, nu ştia ce să creadă. Nu era nici indian, nici un negru, la fel de puţin un animal sălbatic, iar un om alb nu urmărise până atunci. De aceea nici nu-şi înfigea colţii în el, căci cu uşurinţă l-ar fi putut ajunge din urmă, ci se ţinea aproape de călcâiele lui, ca şi cum ar fi fost el însuşi curios să vadă ce va face această făptură ciudată.

Între timp, cei doi călăreţi se străduiseră din răsputeri să ajungă cât mai aproape de omul pădurilor, care ieşise dintr-un tufiş, însă acesta, cunoscând foarte bine toate coclaurile din regiune, ba sărea peste trunchiul unui copac doborât, ba se strecura pe dedesubtul lui, astfel că în curând ajunse la luminişul unde se afla copacul său scorburos. Era singurul refugiu pe care-l avea. Se apropia în salturi lungi, neavând habar că acolo îl aşteaptă o cursă. Şi, într-adevăr, aşa cum venea gonind nebuneşte, arăta înfiorător, întorcându-se când şi când spre câine şi, pe jumătate furios, pe jumătate speriat, privindu-l cu ochii săi injectaţi.

Noi doi însă – bine înarmaţi pentru a ne apăra pielea în caz de primejdie – eram, de asemenea, ferm hotărâţi să ne luptăm cu înfiorătoarea făptură omenească. Şi astfel, în clipa când trecu printre noi şi, foarte aproape în spatele nostru, apucă cu degetele-i prevăzute cu gheare trunchiul gros al stejarului, am sărit în picioare. O clipă, necunoscutul rămase în această poziţie, pesemne înlemnit de groaza pricinuită de cei doi noi atacatori. Însă, îndată ce simţi mâinile noastre pe umerii săi, se întoarse, într-adevăr ca un animal sălbatic, căutându-mi gâtul cu dinţii. Atunci nici n-am simţit ghearele sale ascuţite pătrunzând în corpul meu; am văzut numai cum încerca să mă muşte cu dinţii săi albi, i-am văzut doar ochii ieşindu-i cu furie sălbatică din orbite

şi aţintiţi asupra mea şi am fost nevoit să-mi întrebuinţez toate forţele pentru a menţine la distanţă capul înfiorătoarei făpturi, ca să nu mă sfâşie.

Ştiu că am urlat din răsputeri de groază, căci una este să lupţi cu un om şi alta cu o asemenea arătare, iar în acele clipe n-am mai ştiut de nimic, am uitat chiar şi faptul că nu mă aflu singur şi fără ajutor. Dar nici eu nu eram dintre cei mai slabi şi, în încăierarea cu omul pădurilor, împingându-i cu o mână fruntea pentru a ţine la distanţă dinţii care-i clănţăneau, iar cu celălalt braţ cuprinzându-i mijlocul, l-am trântit jos. Bineînţeles, n-aş fi putut rezista multă vreme forţei uriaşe a îngrozitoarei făpturi. Şi nu numai tovarăşul meu mi-a sărit în ajutor, ci şi câinele, care, văzându-l cum se luptă cu noi, îl înhăţă de umăr şi-l trase îndărăt.

Tot atunci am auzit strigătul călăreţilor care veneau în galop. Sălbaticul însă nu-i luă în seamă, cum nu luă nici colţii câinelui, care-l ţineau, ca într-o menghină, de umăr, fără însă a-l putea îndepărta de mine. Ochii necunoscutului erau aţintiţi numai asupra mea, numai pe mine voia să mă nimicească. Eu fusesem primul care-l atacasem şi-l ameninţasem, de aceea toată lăcomia dinţilor lui rânjiţi păreau că se îndreaptă doar asupra mea. Peste umerii lui, vedeam cum câinele şi tovarăşul meu se străduiau să-l îndepărteze de mine şi să mă scape, dar în zadar. Parcă mă cuprinsese în nişte gheare de fier. Simţeam cum braţul meu, care încă îl mai ţinea la distanţă, amorţea din ce în ce, vedeam cum dinţii săi ascuţiţi se apropiau tot mai mult de beregata mea... Încă-un minut... şi deodată ceva se interpuse între noi – ce anume, nu mi-am putut da seama – dar am simţit că îndârjirea duşmanului slăbeşte... încă o clipă şi trupul său greu ca de plumb zăcea peste mine, dar inofensiv, fiind acum uşor îndepărtat de tovarăşii mei.

Cel care-mi sărise la timp în ajutor fusese Boyd. Venind în galopul calului, îndată ce ne văzu încăieraţi şi zăcând cu toţii de-a valma pe pământ ca un ghem, îşi şi răsuci arma, avântându-se din şa şi-l lovi cu patul în aşa hal în creştet pe omul pădurilor, încât acesta se prăbuşi fără simţire.

Acum treaba era uşoară. Frânghii şi curele aveam la noi şi, mai înainte de toate, îl legarăm pe prizonier de mâini şi de picioare pentru a fi absolut siguri; de-abia după aceea îi cercetarăm rănile.

În orice caz, câinele îi sfâşiase umărul foarte rău atunci când îl înhăţase, iar sângele curgea şiroaie şi din locul unde îl lovise Boyd cu patul puştii. Însă, în urma unei examinări mai temeinice, am ajuns la concluzia că nici una din răni nu era primejdioasă şi că, după oarecare îngrijiri, se vor vindeca repede – bineînţeles dacă făptura sălbatică se va lăsa îngrijită. În primul rând însă hotărârăm să-l ducem la lac pentru a-l spăla bine. Lucea de murdărie şi sânge şi oferea o imagine hidoasă pe care nu o voi uita în viaţa mea.

Omul nu schiţă nici cea mai mică împotrivire, cu toate că mişcările pieptului dovedeau că-şi revenise. Zăcea ca mort între noi, aşa că tuspatru îl ridicarăm de jos, ceea ce nu era de loc uşor şi-o pornirăm, prin desiş, la lac. De câteva ori am fost nevoiţi să-l lăsăm din nou jos, ca să ne croim mai întâi drum cu cuţitele prin mărăcinişuri şi plante căţărătoare pentru a putea astfel înainta, în sfârşit, am ajuns la un mic ochi de apă limpede, legat de lacul situat la nici cincizeci de paşi depărtare. Am coborât pe un banc de nisip destul de solid, l-am culcat pe pământ, i-am spălat fruntea şi tâmplele cu apă, i-am curăţat părul şi barba, precum şi tot trupul, de sânge şi de murdărie – într-adevăr, o treabă de loc uşoară.

Încă nu isprăvisem, iar cel lipsit de cunoştinţă respira tot mai puternic, fără însă a deschide o singură dată ochii. Boyd tocmai se aplecase asupra lui pentru a-i mai spăla câteva pete de sânge de pe piept, când, deodată sări în sus, speriat de-a binelea şi arătând o cicatrice dublă, lată, care străbătea de-a curmezişul pieptul omului pădurii.

„Pe toţi dracii! strigă el. Cicatricea! Un semn la fel ca ăsta avea un bărbat cu care am vânat în munţii Ozark şi care mi-a salvat viaţa pe când un urs se şi năpustise asupra mea. În clipa când i-am înfipt cuţitul în coaste, namila s-a întors spre el şi i-a sfâşiat pieptul întocmai aşa, iar bărbatul

este Brady, cel care s-a rătăcit!”

„Brady!” am strigat toţi trei, miraţi şi o dată cu rostirea numelui, omul pădurilor deschise ochii şi se holbă îndelung la noi – dar mai puţin feroce ca înainte. Apoi îi închise din nou şi rămase întins, liniştit, fără să mai mişte.

Cât timp stătuse cu ochii deschişi, nici unul dintre noi nu îndrăzni să scoată vreun cuvânt. De-abia după ce îi închise iar, am prins din nou glas şi eu însumi, care-l cunoscusem odinioară pe Brady, am strigat speriat: „Păi atunci omul ăsta trebuie să fie Brady. Este un om, oricât de sălbăticit ar arăta; unghiile şi părul i-au crescut din cale afară, iar pielea, bătută în aceşti ani îndelungaţi de vânturi şi expusă intemperiilor, a căpătat culoarea pielii tăbăcite”.

Pe măsură ce-l priveam, mă încredinţam tot mai mult că nu este cu adevărat un om al pădurilor – aşa cum îl zugrăveau basmele din vest – ci doar un om care se sălbăticise, iar cicatricea pe care o cunoştea atât de bine Boyd, căci o pansase pe vremuri şi o văzuse după aceea de nenumărate ori, nu mai lăsa loc nici unei îndoieli că cel pe care-l aveam în faţa noastră era cu adevărat nefericitul Brady – mai ales că, în cele din urmă, am descoperit că şi seamănă.

Că se rătăcise cu ani în urmă, ştiam cu toţii şi poate că-n tot acest timp trăise în pădure, deşi nu ne dădeam seama cum de putuse răzbi iarna, ba încă fără foc şi îmbrăcăminte. Faptul că aceşti nefericiţi sunt cuprinşi în cele din urmă de o nebunie formală şi că fug la apropierea unei făpturi omeneşti era, de asemenea, un lucru destul de cunoscut în pădure. Dar mai putea fi oare vindecat? Oare mintea lui nu fusese tulburată pentru totdeauna, ca să mai nădăjduim a-l reda vreodată vieţii? Aceasta rămânea, desigur, o întrebare la care numai viitorul putea răspunde. În orice caz, voiam să facem tot ce ne stătea în putinţă pentru a-l salva şi întrucât îl ştiam pentru moment inofensiv, chiar dacă ar mai fi avut o criză de furie, hotărârăm să-l luăm cu noi până la cea mai apropiată aşezare omenească.

Era însă mai uşor de hotărât decât de înfăptuit; căci a purta un bărbat voinic, greu, mai ales dacă se mai şi împotriveşte, printr-o asemenea pădure şi pe o distanţă atât de mare, nu e de loc un fleac. Boyd propuse să-l ducem mai întâi la râuleţul cel mai apropiat, aflat la o depărtare de aproximativ cinci mile şi acolo să cioplim o canoe, cu care l-am fi transportat mult mai uşor. Bineînţeles, aveam cu toţii la noi micile noastre securi de pădure, aşa-numitele *tomahawkuri,* iar planul se dovedea, în orice caz, cu putinţă de dus la îndeplinire.

Totul depindea de felul cum avea să se comporte prizonierul, căci ce era în stare să facă dacă îşi încorda puterile ne dovedise cu prisosinţă.

Adams fu de părere că l-am putea transporta aşezându-l pe un cal: fără a-i dezlega mâinile şi ţinând în acest timp animalul de căpăstru; în orice caz, pentru noi ar fi fost cel mai simplu mijloc – dar se va supune el unei asemenea intenţii? Prima încercare pe care o făcurăm nu fu foarte încurajatoare; căci, de-abia îl apucarăm pentru a-l urca încet, când începu să se zbată din răsputeri, încercând să-şi elibereze mâinile şi picioarele şi căutând să muşte ca o fiară sălbatică.

„Brady! Brady!” strigă Boyd, cu voce puternică, rugătoare şi strigătul avu asupra lui efectul unui cuvânt vrăjit: necunoscutul rămase nemişcat, stând în capul oaselor şi uitându-se ţintă, pe rând, la fiecare dintre noi; apoi închise din nou ochii şi se lăsă încet pe nisip. Datorită sforţărilor i se deschisese iar rana de la cap, care începu să sângereze, aşa că furăm nevoiţi să-l pansăm. De data aceasta se lăsă, liniştit, în voia noastră, ba chiar deschise de câteva ori ochii între timp, fără să se mişte sau să opună cea mai mică rezistenţă. Dar nu îndrăzneam să încercăm a-l sui pe cal, de aceea am înjghebat din crăci şi ramuri o targă, pe care am aşternut păturile noastre şi l-am culcat pe ea. Era însă o muncă îngrozitor de istovitoare. Cu toate că-l duceam câte doi, schimbându-ne din când în când, în timp ce ceilalţi doi mânau caii, povara rămânea la fel de

grea; în sfârşit, ne-am hotărât să încercăm din nou a-l sui pe cal.

„Ce zici, Brady, poţi călări?” îl întrebă Boyd. Omul nu scoase nici un sunet, dar auzindu-şi rostit numele, îşi înălţă din nou privirea. „Nu mă mai cunoşti?” continuă să i se adreseze vânătorul, făcând o nouă încercare de a-i trezi capacităţile spirituale; zadarnic însă. Omul nu dădea semne că ar fi înţeles măcar o silabă din cuvintele ce i se adresau, dimpotrivă, se uită de câteva ori speriat în jurul său, căutând parcă o cale liberă pe unde s-o rupă la fugă. Cu toate acestea am adus un cal, cel mai blând dintre toţi – căci cu targa ar fi fost nevoie de o săptămână încheiată pentru a-l purta până la cea mai apropiată aşezare omenească – iar apoi, cu băgare de seamă, am început să-i dezlegăm picioarele. Mâinile îi rămaseră legate la spate, iar Adams stătea pregătit cu o pătură, gata să i-o arunce în cap în clipa când ar fi încercat să se folosească de dinţi.

Dar, lucru foarte ciudat, el se arătă cu desăvârşite supus. L-am ridicat încet şi cu atenţie pe cal pentru a nu-i pricinui dureri, după care ne-am aşezat câte doi de fiecare parte spre a-i menţine echilibrul şi, în acelaşi timp, a-l avea în puterea noastră. De câteva ori s-ar fi zis că-l apucă iar acele crize, căci încerca să-şi elibereze mâinile. Dar, îndată ce Boyd îi vorbea, se liniştea şi se lăsa călăuzit. Erau, de altfel, singurele semne din care am putut deduce că le înţelegea.

Ar dura mult prea mult dacă aş încerca să povestesc tot ce am întreprins ulterior cu el pentru a-l face să devină din nou el însuşi. În seara aceea, de bună seamă că nu am mai putut ajunge la colonie, de aceea am poposit într-un loc potrivit, stând de veghe cu rândul. Prizonierul refuză şi mâncarea şi băutura pe care i-o dădurăm.

A doua zi am sosit la coliba lui Boyd, unde locuia numai el singur cu un negru. Acolo am construit o căsuţă special pentru el, cu o uşă puternică ce se închidea pe dinafară şi ne-am instalat şi noi în căsuţă, în timp ce Adams plecă s-o caute pe soţia lui Brady, dincolo de Mississippi şi să-i aducă

la cunoştinţă descoperirea noastră.

Sărmanul om părea să-şi vină din ce în ce mai mult în fire. Ce-i drept, nu rostea încă nici o vorbă, însă se arătă atât de cuminte, încât îi dezlegarăm mâinile, fără a-l lăsa, bineînţeles, nici o clipă nesupravegheat. Totuşi răbdă de foame patru zile încheiate, până când primi foarte puţină hrană, iar primul lucru de care se atinse fu un pahar cu apă ce-i fusese pus dinainte şi din care bău fără a-l lua în mână. Poate că mai degrabă ar fi mâncat carne crudă, dar nu voiam să-i dăm, pentru a-l ajuta să uite cât mai repede cu putinţă starea sa anterioară. În sfârşit, în a patra zi luă turta de mălai ce-i fusese întinsă, din care mai întâi gustă, prevăzător, ca şi cum ar fi fost ceva cu desăvârşire necunoscut, pentru ca apoi s-o înghită cu lăcomie.

Boyd, de obicei un om destul de aspru, care nu se sinchisea prea mult de vecinii săi, părea foarte schimbat şi-l tratã pe nefericit ca pe propriul său copil. Aproape că nu se dezlipea de el şi, curând, fu singurul care putea să obţină ceva de la el. La început, Brady – căci acum nu se mai îndoia nimeni că el este, într-adevăr – nu voia să se lase îmbrăcat şi doar noaptea se înfăşură în pătura ce-i fusese dată. În cele din urmă însă, Boyd îl convinse să facă acest lucru şi, odată îmbrăcat în haine, s-ar fi zis că nenorocitul începe să-şi reamintească viaţa lui dinainte. Din clipa aceasta se comportă omeneşte, ba chiar îi îngădui lui Boyd să-i taie unghiile şi părul – dar tot nu vorbea nimic. Numai odată, când Boyd îl întrebă dacă are nevoie de ceva, clătină din cap: era primul semn care dovedea că înţelege ce i se spune.

După cinci săptămâni, neobositul Boyd îl făcu, în sfârşit, să vorbească – la început, desigur, în silabe fără legătură între ele, aproape ca un copil care abia învaţă să vorbească, pe urmă însă, când limba i se dezlegă din ce în ce mai mult, când începu din nou să gândească, rosti şi cuvinte legate între ele. Ciudat rămânea faptul că se obişnuise cu Boyd şi era cât se poate de nefericit şi de neliniştit când acesta îl părăsea. Sălbăticia îi pieri cu

desăvârşire, ba mai mult, devenise atât de sperios şi de blând, pe cât de neîmblânzit se arătase înainte. Boyd se încumetă odată să-l ia cu el în pădure, bineînţeles nu mai înainte de a se asigura că noi toţi, împreună cu caii noştri, suntem în apropiere. Brady însă nu făcu nici cea mai mică încercare de a fugi. Ba când Boyd se îndreptă împreună cu el spre pădure, nenorocitul îl apucă speriat de poalele hainei şi-i şopti: „Nu, nu acolo înăuntru, nu în mlaştină”.

Între timp venise nevasta lui, pe care Adams, în sfârşit, cu mare osteneală, după îndelungi căutări, o găsise, iar prima revedere dintre cei doi soţi ne aduse tuturor lacrimi în ochi. La început, el nu o recunoscu şi ascultă doar timbrul vocii ei; în cele din urmă, amintirea vieţii sale anterioare deveni din ce în ce mai puternică şi, mai înainte de a trece patru săptămâni, am putut considera că este complet vindecat. Vorbea chiar despre viaţa lui sălbatică, amintindu-şi cum se rătăcise şi cum crezuse că s-a prefăcut într-o fiară sălbatică: în urs.

În pădure însă nu se mai duse niciodată. Noi am crezut că va vrea să se mute din nou în vechea-i cabană şi ne-am oferit să-l ajutăm la amenajarea ei, dar niciodată, nici chiar însoţit de noi, nu l-am putut convinge să părăsească măcar pentru o clipă drumul bătătorit. Se temea în aşa hal să nu se rătăcească, încât nu merita să mai insistăm. De aceea, soţiei lui nu-i fu de loc greu să-l convingă să se mute împreună cu ea dincolo de Mississippi, în regiuni dens populate. Ba chiar el stărui să plece din pădure şi nu se linişti până când nu-şi părăsi vechiul ţinut de baştină din sălbăticie.

Trei ani mai târziu, Boyd fu nevoit să treacă dincolo, pe celălalt mal al lui Mississippi, din cauza unei moşteniri, în urma decesului socrilor săi. Îl vizită pe Brady şi nu se mai sătura să povestească despre viaţa de fermier iscusit pe care acesta o ducea acum. Dar bietul om nu se mai încumeta să se aventureze dincolo de hotarele proprietăţii sale pentru a vâna ratoni, veveriţe sau vreun curcan sălbatic. Nu se îndepărta niciodată de casă până într-atât

încât să nu o mai poată vedea, într-un cuvânt îi era atât de frică să nu se rătăcească din nou, încât renunţă să se şi plimbe, fie şi pe drumuri bătătorite.

Iată ce-mi povesti vânătorul. Eu însumi am mai auzit pe ici pe colo de alţi oameni ai pădurilor. Astfel, unul ar fi hălăduit în mlaştinile Cash, dar murise într-o iarnă deosebit de aspră, căci nu s-a mai auzit niciodată nimic despre el. În orice caz, toţi aceştia au fost nişte oameni nenorociţi, care s-au rătăcit prin pădure şi care şi-au pierdut minţile gândindu-se cu groază că-i aşteaptă moartea. Trăiau în pădure asemenea animalelor sălbatice atâta timp cât puteau să se menţină în viaţă. Hainele li se rupeau, sfâşiate de spini, în schimb pielea li se tăbăcea; până într-o zi când cădeau răpuşi de lipsuri, istoviţi de viaţa pe care o duceau.

Aceştia sunt oamenii pădurilor din America, iar ceea ce se povesteşte în popor despre colţi monstruoşi, gheare de urs şi ochi aprinşi, scânteietori, este doar o superstiţie şi ţine, după cum am mai spus, de basmele din domeniul istoriei naturale, basme care, din păcate, sunt destul de multe.

ÎN MANGLARI

1

În nordul statului Ecuador, la circa un grad latitudine nordică, deci aproape exact pe linia ecuatorului, trăiesc indienii cayapa, o seminţie umană atât de frumoasă, de minunată, cum rar se găseşte în lume.

Aceştia sunt oamenii care infirmă legenda potrivit căreia un trib al lui Izrael ar fi emigrat în Africa, unde s-a înnegrit la soare. Patria lor se află în imediata apropiere a ecuatorului şi se întinde în jos până la ţărmul neted al oceanului şi totuşi pielea lor este mult mai albă decât a unui ţăran german ars de soare. De-abia dacă s-ar putea spune că sunt uşor bronzaţi şi numai părul lung, negru şi aspru, caracteristic tuturor indienilor americani, îi deosebeşte de locuitorii frumoaselor insule ale Oceanului Pacific, Tahiti şi Eimeo. Comun cu aceştia din urmă au însă statura zveltă şi trăsăturile nobile, tipic caucaziene.

Îmbrăcămintea lor este destul de simplă: bărbaţii poartă doar pantaloni scurţi, care de-abia le ajung până la genunchi, încinşi la mijloc cu o sfoară şi numai femeile au o îmbrăcăminte pestriţă, din bumbac, pe care îl cultivă ele însele, îl torc după metoda veche germană cu fusul şi apoi îl ţes, sau folosesc pânzeturile primite de la albi în schimbul muncii lor sau a pulberii de aur.

În afară de aceasta, indienii cayapa s-au dovedit cei mai iscusiţi cioplitori în lemn de pe întreg litoralul vestic al Americii. Canoele lor, minunat scobite, se bucură de faimă pretutindeni şi sunt scump plătite. Ei însă nu făuresc numai canoe, ci şi chitare, dintr-o singură bucată de lemn, pe care le vând ecuadorienilor. Chitarele lor sunt atât de îngrijit lucrate, atât de uşoare şi de gingaşe, încât îţi desfată privirea. De asemenea, indienii cayapa sunt şi pescari îndrăzneţi, căci ei se încumetă să iasă departe în larg cu

bărcile lor uşoare pentru a răpune, cu harponul şi cu lancea, peştele-spadă şi peştele-ferăstrău. Ce-i drept, la această latitudine n-au a se teme de furtuni adevărate, căci la ecuator vântul nu atinge niciodată intensitatea unui uragan.

Teritoriul lor principal se întinde de-a lungul lui Rio Cayapas, care se varsă în Santiago şi împreună cu acesta, prin aşa-numita gură Tola, în Oceanul Pacific. Acolo, pe dealuri şi munţi, se află locuinţele lor şi, în anumite anotimpuri, chiar şi muntenii coboară pe ţărmul Tolei ca să pescuiască sau să culeagă stridii, pe care apoi le sărează. Acolo unde cayapas se aşază şi se îndeletnicesc cu aceste treburi, fie chiar şi pentru scurtă vreme, pe mal se înalţă mormane întregi de cochilii de stridii.

După cum am mai spus, ei călătoresc departe cu canoele lor, nu numai pe apele liniştite de la gurile Tolei, care ajung, prin braţul Taja, până sus la Pailon şi în apropierea râului Mira, ci se avântă cu îndrăzneală în largul oceanului, către miazănoapte, la Tumaco şi către miazăzi, la Rio Fuerde, Esmeraldas, ba chiar şi sus, la Guayaquil, pentru a-şi vinde produsele: pături confecţionate din plante, ţesături, obiecte din lemn, peşte uscat, boabe de cacao şi chiar aur şi cumpărând în schimb diferite mărfuri şi podoabe. Femeile lor vâslesc în timp ce stăpânul indian stă rezemat în voie, la pupa, lângă cârmă, hotărând direcţia. Mai mult: când acostează undeva, femeile nu au voie să părăsească barca. Ele rămân de pază în vreme ce indianul cayapa se duce în oraş sau în sat, încheie târgul şi se înapoiază cu mărfurile cumpărate pentru a se îmbarca din nou.

Pe Esmeraldas, în sus, vâslea astăzi din nou o canoe mare, burtoasă, vopsită în roşu şi albastru, purtând o familie de cayapas: un indian, nevastă-sa şi două fete tinere, surorile lui, care mânuiau vâslele şi nu era de loc uşor să depăşească bancul de nisip de la gura foarte largă a fluviului, acum când apele scăzuseră şi tocmai începea fluxul. Nu erau valuri mari, dar se înţepenise acolo atâta puzderie de lemn cioturos şi noduros, încât nici măcar o

goeletă nu s-ar fi putut apropia de oraşul aşezat ceva mai sus, pe malul fluviului; chiar şi bărcile şi canoele trebuiau să fie conduse cu prudenţă prin vălmăşagul de crengi şi crăci rupte, pe jumătate îngropate în nisip.

Dar acestea, bineînţeles, nu căşunau nici un fel de neajunsuri canoei indianului. De bună seamă, indianul cunoştea dinainte trecerea îngustă pe unde sa putea strecura şi, curând, zvelta barcă alunecă din nou pe apele mai adânci şi mai liniştite, o dată cu fluxul, îndreptându-se spre malul stâng, înalt şi lutos, al fluviului, unde indianul acostă, cu prova înainte, între o sumedenie de baleniere, luntre şi alte ambarcaţiuni asemănătoare, destul de grosolan cioplite. Indianul nu le dădu nici o atenţie, luă câteva pachete micii care stătuseră la prova şi urcă încet pe mal, în timp ce femeile se apucară să aprindă un mic foc, chiar acolo unde acostaseră, ca să-şi prăjească vreo câţiva peşti şi câteva banane verzi, încă necoapte, numite *platanos.*

Esmeraldas – aşa se numeşte oraşul nou, pentru că cel vechi este aşezat pe acelaşi mal, ceva mai sus şi poate fi numit cel mult sat, cu toate că este locuit de albi încă din vechea epocă spaniolă – poartă, de asemenea, numai numele de oraş, după cum un pârâu care conţine douăsprezece găleţi de apă s-ar putea numi fluviu.

Aproape de mal fusese desţelenit un luminiş, în pădurea virgină, care îşi reface însă repede, în spatele caselor, zidul său verde, jur împrejurul „aşezării”. Pe acest loc sunt amplasate cel mult şaizeci de case – toate pe piloţi, aşa cum este obiceiul pe aceste meleaguri – cu pereţi uşori de bambus sau de trestie şi cu acoperişuri de frunze. De fapt, de ce ar fi nevoie de mai mult material de construcţie pentru a clădi o locuinţă? Totul e să te aperi de ploile torenţiale şi de soarele arzător. Pereţii laterali, în schimb, trebuiau să lase să pătrundă briza răcoroasă a oceanului, de aceea atât albii cât şi metişii indigeni îşi construiesc casele în acelaşi fel.

Numai negustorii îşi clădeau prăvăliile direct pe pământ,

având în vedere accesul comod al cumpărătorilor, iar depozitele lor de mărfuri aveau, de asemenea, ziduri solide de chirpici, evident datorită mediului înconjurător.

De altfel, toate erau aşezate pe mal, cu faţada orientată spre fluviul lat, deoarece aici se desfăşura întreaga circulaţie a oraşului.

La drept vorbind, aşezarea nu avea în nici un fel caracter tropical, căci nu vedeai un singur palmier, cu toate că tocmai aici le-ar fi priit de minune. Nici un bananier nu fremăta cu frunzele sale late în vânt, nu era plantat nici un chirimoyo sau măcar un papayo, care, de fapt, se înmulţeşte ca buruienile. Plantaţiile se găseau toate mai în interiorul pădurii sau în susul fluviului. Aici, în oraş, nimeni nu se gândise că este necesar ca locuinţa lui să aibă un aspect mai primitor, plantând în jurul casei pomi dătători de fructe şi umbră. Şiruri de goelete încărcate cu asemenea fructe, care aici şi-ar fi găsit cel mai prielnic sol, erau aduse de pe insula învecinată Tumaco, fiind plătite scump; cu toate acestea, leneşii locuitori din Esmeraldas nu mişcau un deget.

La urma urmei, ce le trebuia acestor locuitori de la ecuator pentru traiul lor zilnic? Albii zăceau toată ziua în hamacele lor din prăvălii şi abia dacă se osteneau să se scoale când intra un cumpărător; băştinaşii, o rasă corcită din indieni, negri şi albi, îşi cultivau o plantaţie – o mică parcelă de pământ pe care sădeau bananieri, iar bananele împreună cu câţiva peşti pe care îi prindeau ocazional le asigurau în suficientă măsură existenţa – şi de mai mult n-aveau nevoie.

Indianul cayapa urcă încet strada, strecurându-se printre diferite prăvălii. Îl cunoştea toată lumea aici; în cele din urmă, intră într-o clădire scundă, lungă şi albă, ce părea să adăpostească mostrele mai tuturor obiectelor ce pot fi închipuite pe acest pământ şi care ar putea fi folosite de un om oarecare într-un scop oarecare.

Pe suporturi joase din lemn, care împiedicau contactul cu pământul şi accesul diferitelor gângănii târâtoare, erau

aşezaţi saci pe jumătate deschişi, cu boabe de cacao, porumb, orez, cafea, făină şi altele; alături se aflau lingouri de plumb şi câţiva saci cu alice, apoi se găseau stivuiţi bulgări şi role de cauciuc, înfăşurate în pânză aspră, aşa cum le aduceau spre vânzare băştinaşii din interiorul ţării. Lângă acestea se înălţa un maldăr de material pentru aşa-numitele pălării de Panama, iar pe pereţi atârnau lanţuri, parâme, butuci etc., adică tot ce ar putea sluji pentru navigaţie; chiar şi câteva ancore mici şi câteva vechi tunuri de corăbii zăceau într-un colţ. Dar cele mai pestriţe mărfuri ticseau rafturile: cămăşi marinăreşti şi obişnuite, stambe multicolore, material pentru plase de ţânţari, laolaltă cu lăzi de ţigări, foi de tutun, şuruburi, lacăte, cuţite şi furculiţe, pălării de pai, genţi de piele, oale de tablă şi fier, mărgele de sticlă, bijuterii false, aţă, panglici, rachiu, vin, pantofi şi cizme, bere englezească *ale* şi *porter* în sticle, pe scurt: un asemenea amestec pestriţ de obiecte, cum numai o dugheană de peste mări poate aduna.

Proprietarul stătea culcat, sau, mai bine zis, şedea în hamacul său, pentru că în Ecuador aceste hamacuri se suspendă în aşa fel, încât cele două capete se apropie destul de mult, formând mai degrabă un şezlong decât un pat. Nici noaptea nu doarme nimeni în ele, toată lumea folosind în acest scop paturi fixe.

În prăvălie se mai aflau alţi doi oameni: un tânăr italian şi un medic francez. Ambii vorbeau spaniola şi, în acel moment, jucau domino pe câteva lăzi de săpun puse una lângă alta. Aproape că nici nu se uitară la indian când acesta intră, doar negustorul, care îl cunoştea, dădu din cap, spunând pe un ton prietenos:

— A, cayapa, ai venit iar în Esmeraldas? Ce-ai adus?

— *Quien sabe!* răspunse bărbatul în felul ciudat de a vorbi al celor de pe întreaga coastă vestică. Cine mai ştie! Câte puţin din toate: cauciuc, boabe de cacao, pături din scoarţă de copac, pai de pălării…

— Aşa… Aur n-ai adus? Doar acolo, sus în munţii voştri, se găseşte peste tot…

— S*i, poquito* – încuviinţă indianul – puţintel, nu se găseşte chiar atât cât crede lumea şi trebuie să munceşti din greu dacă vrei să te-alegi cu ceva.

— Da – spuse râzând ecuadorianul, ridicându-se din hamacul său – aşa ziceţi voi întotdeauna, viclenilor, ca să nu vă dea nimeni de urmă; dar ia să vedem ce-ai adus! Hai arată, omule!

Aurul, bineînţeles, era lucrul pe care negustorii îl cumpărau cu cea mai mare plăcere de la indieni, deoarece le aducea profituri deosebit de însemnate. În primul rând, că plăteau pentru o uncie doar şaisprezece, ba câteodată şi cincisprezece dolari ecuadorieni, care aveau cam aceeaşi valoare cu talerul prusian, apoi mai foloseau în acest scop – şi nu prea rar – greutăţi speciale, de pe urma cărora rezulta un câştig dublu. Se împăcau uşor cu ideea de a înşela un biet sărăntoc, totul era să nu fie prinşi asupra faptului.

— Hai mai întâi să încheiem celălalt târg – spuse calm indianul, care-şi cunoştea omul şi avusese de multe ori prilejul să înveţe pe propria-i piele că celălalt negoţ nu-i mai interesa pe albi dacă puneau mâna pe aur. Dacă lucrurile acestea nu vă fac trebuinţă, mă duc mai bine în altă parte. *Senor Basque,* de alături, este un om prietenos.

— Te sfătuiesc să n-ai de-a face cu ăsta, măi cayapa – rosti încet negustorul către indian, fiindcă nu voia ca doctorul, concetăţean cu acel negustor francez Basque, să audă. Acolo te-nşeală şi te vinde, ăla-i un venetic venit aici la noi numai ca s-adune cât mai mulţi bani şi pe urmă să se îmbarce pe un vapor şi să plece, ştie Domnul unde! Băştinaşii sunt cei mai de încredere.

— *Quien sabe*?... zise râzând cu bunăvoinţă indianul. Aşadar, vreţi lucrurile?

— Hai, adu-le... cara*mba! excl*amă ecuadorianul. Doar am încheiat noi şi alte afaceri împreună, aşa că ne-om înţelege şi de astă dată.

Indianul cayapa încuviinţă din cap şi o porni îndărăt, îndreptându-se spre malul fluviului; merse până când se putu face auzit de cei din barcă, apoi scoase un strigăt

ciudat şi prelung prin care poruncea femeilor să aducă mărfurile sus – o treabă cu care, vezi bine – el nu catadicsea să se ocupe.

Cele două tinere fete, deosebit de atrăgătoare, cu pielea aproape albă, dar cu ochi negri strălucitori, ca şi părul, de altfel, sosiră curând, gâfâind sub greutatea poverilor şi-l urmară pe cayapa, care le aşteptase pe mal şi care acum mergea încet înaintea lor, cu mâinile goale; când ajunseră la dugheana ecuadorianului, aşezară jos poverile şi, fără să arunce cuiva vreo privire, se întoarseră repede la canoe pentru a aduce al doilea transport.

— Mii de trăsnete! strigă tânărul italian, ridicându-se de la masa unde juca domino. Păi astea-s nişte fete al naibii de drăguţe! De unde vin, Saltando?

— De la cayapas – răspunse negustorul – dar mută-ţi gândul de la ele, cu fetele astea nu-i nimic de făcut, căci indienii, aşa blajini şi liniştiţi cum îi vezi, sunt grozav de iuţi la cuţit.

— *Caramba!* Ce faţă gingaşă avea cea mică! spuse doctorul. Cu siguranţă că nu-i indiană, *amigo!* Era cu desăvârşire albă.

— Nu chiar întru totul – interveni ecuadorianul, clătinând din cap. Întotdeauna este amestecat şi puţin galben sau arămiu; dar, într-adevăr, au o culoare surprinzător de deschisă şi obrajii foarte rumeni. Sunt însă tare timizi şi e de ajuns să le spui o vorbă, că-şi iau o mutră de parcă cine ştie ce rău le-ai fi făcut.

— Şi unde s-au dus acum?

— Să mai aducă mărfuri din canoe, însă curând vor fi din nou aici.

Într-adevăr, nu trecu mult şi tinerele fete sosiră cu o nouă povară; de astă dată însă, nici nu intrară în încăperea unde-i văzuseră pe bărbaţii străini, ci aşezară mărfurile în faţa uşii şi fugiră la canoe, ca două căprioare hăituite, pentru a aduce sus a treia şi ultima încărcătură.

— Dac-ai fi cât de cât galant, Torquato – spuse râzând doctorul francez însoţitorului său – ai da tinerelor doamne o

mână de ajutor.

— Pe căldura asta? scânci italianul. Nu, mulţumesc; ca să ai din nou prilejul să te distrezi pe seama mea, nu-i aşa? Nu, hai domnule doctor, cu fetele nu-i nimic de făcut, mai bine să isprăvim jocul, urmează partida decisivă. Saltando, între timp dă-ne o sticlă cu *ale;* doctorul, oricum, va trebui să plătească tot el.

— *Veremos, senor*[2] – zise acesta, aşezându-se pe lada de săpun. Presimt că azi nu voi fi nevoit să-mi deschid punga.

Indianul cayapa începu să se târguiască cu ecuadorianul şi nu se dovedi de loc neîndemânatic în socoteli, aşa cum poate şi-ar fi dorit albul; la preţurile foarte scăzute ale negustorului, reveni de câteva ori amintind de senor Basque, care, chipurile, plătise întotdeauna preţuri mai ridicate, până când, în sfârşit, afacerea fu încheiată, adică fu fixată o anumită sumă pentru care indianul lua, la rândul lui, mărfuri pentru acasă, unde, pare-se, făcea şi el un fel de negoţ.

— Şi acum aurul, cayapa! Cât ai adus de data asta. Ultima oară abia dacă a meritat osteneala şi m-am ales şi cu pagubă.

— Pagubă? zâmbi indianul în timp ce-şi desfăcu o curea de la brâu. Ai tu grijă, *amigo,* să nu fi în pagubă... De data asta este mai mult. Tot satul nostru a contribuit şi de aceea trebuie să le-aduc tot soiul de mărfuri: sare, pâine, tutun, fir de undiţă, perle şi stofe. Trebuie să dai mult dacă vrei să capeţi totul.

— *Caramba!* exclamă negustorul, el însuşi surprins, când indianul îşi desfăcu de la şold o pungă lungă, subţire, de piele, în care se găseau aproape două livre de granule brute de aur. Acum cred că, într-adevăr, la voi aurul curge gârlă pe uliţe. Priviţi, doctore şi dumneavoastră, don Torquato, priviţi acest cuib de aur, pe care flăcăul ăsta îl poartă într-o pungă murdară şi veche de piele!

— Doctorul plăteşte! strigă tânărul italian, râzând şi sărind de la locul său. Hei, doctore, nu ţi-am spus eu de la

---

[2] Vom vedea, domnule! (în limba spaniolă în text), (n.t.).

început?!

— *Caramba!* Am un ghinion îngrozitor! mormăi francezul, băgând mâna în buzunar. De opt zile încoace, mereu aceeaşi poveste. Ce ai aici, Saltando?

— Ceea ce vă lipseşte – spuse acesta râzând. *Oro*[3].

— Pe toţi dracii! strigară ambii străini, surprinşi, când văzură dinaintea lor comoara pe care negustorul o răsturnase pe o bucată de hârtie. De unde atâta aur?

— De la Rio Cayapas.

— L-a adus indianul?

Acesta dădu afirmativ din cap, fără însă a-l slăbi din ochi pe negustor, care frământa aurul, lăsându-l să i se scurgă printre degete şi turnând apoi o parte pe cântarul care nu era destul de mare pentru a cuprinde totul. Afacerea fu însă încheiată şi indianul cayapa începu să-şi aleagă mărfurile pe care voia să le ia sus în munţi. Dar târguiala era mult prea plicticoasă, aşa încât cei doi europeni nu se mai simţiră obligaţi să asiste. Îşi băuseră berea şi acum mergeau agale pe partea umbrită a străzii. Erau aşa de cufundaţi în propriile lor gânduri, încât se pare că nici nu observară că lăsaseră casele în urma lor, trezindu-se deodată, tot urmând poteca în susul fluviului, în faţa desişului alcătuit de frunzele şi crengile junglei, fără a mai putea înainta.

Se cunoscuseră la Esmeraldas, sosind din direcţii cu totul diferite: doctorul din San Francisco, iar italianul din Lima. Tânărul italian trăia numai pentru propria sa plăcere: părea să fie bine garnisit cu bani pe când doctorul francez făcea tot ce-i sta în putinţă pentru a-şi asigura existenţa. Practica puţin, deoarece nu avea mulţi pacienţi, de aceea nici nu realiza un câştig prea mare şi părea că acordă mult mai mult timp pentru colecţionarea unor piese de istorie naturală pe care spera să le valorifice mai târziu, întrucât aici nu putea, bineînţeles, să vândă nimic din ele. În asemenea condiţii, nu era deci de mirare că-i treceau prin cap fel şi fel de idei legate de comoara de aur văzută; şi cu

[3] Aur, (în limba spaniolă în text), (n.t.).

toate că el însuşi nu prea avusese noroc în această direcţie în California, speranţa nu moare niciodată în om, aşa încât fantezia începu să creeze în mod mult prea ademenitor noi imagini de vrajă aurită.

Între timp, tânărul italian nutrise gânduri asemănătoare, chiar dacă nu datorită neapărat unui câştig material oarecare, dar tinerele, prea drăgălaşele indiene, poate şi aurul, pe care acel cayapa părea să-l privească cu atâta indiferenţă, exercitau o atracţie deosebită asupra lui.

— Trebuie să fie o ţară minunată, acolo sus, în munţi – spuse el deodată în timp ce se opriseră dinaintea desişului verde de nepătruns. Un popor atât de grozav şi atât de mult aur, mai că mi-ar face plăcere să pornesc într-acolo într-o călătorie de agrement.

— Te cred – mormăi doctorul – şi mie mi-ar face plăcere şi dac-aş avea atâţia bani ca dumneata, n-aş mai sta o clipă pe gânduri.

— Şi chiar ţi-ar face plăcere să mergi, doctore? strigă vioiul italian, care îşi însuşise într-o clipă ideea. Ce pierdem noi doi aici? Nimic, dimpotrivă, ne pierdem preţiosul timp, stând în bârlogul ăsta ars de soare, fără să vedem măcar o palmă de pământ mai mult din această frumoasă ţară şi de lianele astea blestemate şi desişuri încâlcite.

— Dac-aş spune că-mi place aici – replică doctorul – aş minţi cu neruşinare, însă n-am încotro, căci trebuie să câştig ceva bani mai înainte de a face o călătorie de agrement.

— Dar am eu bani, doctore – spuse italianul – şi singur tot n-aş fi în stare să călătoresc. În afară de asta, echipamentul nostru nici nu costă prea scump şi, odată ajunşi în ţara aurului, nu ne va împiedica nimeni să căutăm şi noi puţin, atâta cât să ne-acoperim cheltuielile.

— Da, toate-s bune şi frumoase – zise gânditor doctorul – dar, după câte ştiu eu, indienii socotesc acel teren ca fiind proprietatea lor şi te pomeneşti că până la urmă n-or să îngăduie să căutăm aur.

— N-ar fi nici o nenorocire – răspunse binevoitor italianul.

În cazul ăsta o să colecţionăm piese de istorie naturală şi cu siguranţă că nu vor avea nimic de obiectat dacă luăm câteva jivine de-ale lor. Nici distanţa nu-i prea mare. Ce-ar fi să plecăm chiar acum? Poate ne ia cayapa ăsta în canoea lui?…

— Dumnezeule! exclamă râzând doctorul. Pari foarte grăbit, dar nu se poate, nu isprăvim atât de repede, căci sunt totuşi neapărat necesare câteva pregătiri.

— Ce fel de pregătiri?

— Crezi că putem căuta aur scormonind cu mâinile? Nu, trebuie să luăm cu noi câteva unelte: un târnăcop, o tavă şi o cazma, poate chiar două; pe urmă ne trebuie medicamente, mai ales împotriva muşcăturilor de şarpe, căci se spune că-n interiorul ţării ar exista şerpi foarte mulţi. În afară de asta, trebuie să ne punem la punct armele şi să cumpărăm muniţii. Să nu ne pripim, căci altfel ne trezim într-o poieniţă înmiresmată, dar legaţi cobză de mâini şi de picioare.

— Păi nu mai găsim uşor un prilej atât de minunat; poate reuşim să-l convingem pe indian să ne-aştepte până mâine dimineaţă.

— Numai să vrea să facă asta…

— Ce ne costă o întrebare!…

— Bine, să-ncercăm. Cu pregătirile, puţine la număr, am isprăvi repede. Numai de ne-ar lua indianul cu el…

— Păi de ce nu ne-ar lua? întrebă italianul. Doar şi-a descărcat mărfurile, iar canoele cayapaşilor sunt aşa de mari şi de uşoare, încât suportă o încărcătură impresionantă. Haidem, doctore… să batem fierul cât e cald!

Fără a mai sta pe gânduri, cei doi se întoarseră la casa prietenului lor Saltando, unde îl găsiră pe indian, ocupat cu alegerea unui număr destul de important de mărfuri, pentru care se târguia însă cu neasemuită încăpăţânare, neavând într-adevăr de gând să-i dea negustorului nici un gologan mai mult decât i se cuvenea.

Doctorul, care-i cam cunoştea pe aceşti oameni. Încercă

mai întâi să-i câştige prietenia. Nu voia să forţeze lucrurile, de aceea, când intră în prăvălie, exclamă:

— *Caramba, senores!* Prea este uscat târgul pe care-l încheiaţi! Saltando, dă-ne câteva pahare din faimosul dumitale lichior de anason... Hei, ce zici, cayapa, bei şi tu cu noi un păhărel?

— *Como no*[4]*?!* răspunse indianul, zâmbind. Anasonul este foarte bun şi femeile îl beau cu mare plăcere.

— Dar unde sunt femeile tale? Adu-le şi pe ele să bea un pahar! adăugă doctorul.

Indianul clătină liniştit din cap:

— Femeile trebuie să stea în canoe şi nu pe pământ între bărbaţi străini – răspunse el. Dacă vrei să le dai ceva, *senor,* îmi vei turna într-o sticluţă, pe care o iau după aceea cu mine.

— Sigur că da! strigă Saltando, foarte grijuliu când era vorba de câştigul lui. Uite aici o sticluţă, doctore, în ea încap câteva pahare. Câte femei sunt, cayapa?

— Trei.

— Bine, atunci turnăm trei pahare... Sau chiar patru; se descurcă ele, n-aveţi grijă.

— Foarte bine – zise doctoral, nu prea încântat însă de serviabilitatea lui Saltando, căci pentru acele câteva pahare de anason trebuia să plătească un dolar întreg. Dar ia spune-mi, cayapa, eu şi prietenul meu am dori să mergem odată până la gura Tolei... acolo, în apropiere, pare-mi-se că se află şi noua colonie engleză. N-ai putea oare să ne iei cu barca ta?

Indianul tocmai îşi băuse paharul şi-l privi surprins pe cel ce i se adresase.

— La Tola? întrebă el, în sfârşit.

— Sau până la vărsarea fluviului vostru – adăugă doctorul.

— Aşa-a... – zise indianul, lungind cuvântul. Şi ce vreţi să faceţi acolo?

— Să vedem şi noi ţara.

[4] De ce nu?! (în limba spaniolă în text), (n.t.).

— Hm, altceva nimic?
— Şi poate să vânăm.
— Hm! mormăi din nou indianul, dând din cap. Îmi pare foarte rău, nu mai am loc în canoe; toate astea trebuie încărcate şi multe altele le-am şi dus jos; or să vină îndată femeile să ia ce-a mai rămas.
— Vă plătim transportul – spuse italianul.
— Adevărat? întrebă indianul. Degeaba însă, nu mai am loc, *senores şi* începe şi vântul să bată mai tare. Când marea-i agitată, n-am voie să întrec măsura, încărcând prea mult barca, altfel ne scufundăm cu toţii.
— Dar nu-i chiar aşa departe până la gura Tolei – spuse doctorul. După câte am auzit, distanţa poate fi parcursă într-o zi.
— Mâine dimineaţă sunt acolo – răspunse indianul cayapa.
— Mâine dimineaţă?! Vrei să mergi noaptea?
— De bună seamă, un cayapa navighează întotdeauna noaptea – rosti zâmbind indianul. Dar uite că vin femeile, *adios senores!* Luaţi astea! se adresă el tinerelor fete, care veniseră după marfă şi de data asta înşfăcă şi el un balot mare de stambă (părea că nu-i face plăcere conversaţia cu albii). Trebuie s-ajungem pe mare, curând începe refluxul.
— Mai ai o oră, cayapa – se amestecă negustorul. Fluxul s-a produs abia acum cinci ceasuri.
— N-avem ce pierde – răspunse indianul. Ajung eu şi aşa. *Adios!*
Apucând balotul, urmă femeile, care ieşiseră afară cu poverile lor, îndreptându-se spre canoe; acolo rânduiră astfel lucrurile, încât să nu le împiedice la vâslit sau la mânuirea pânzelor şi în mai puţin de o jumătate de oră, canoea aluneca împotriva fluxului, ce se simţea slab, care vărsarea fluviului; curând, barca se legăna pe undele largi şi leneşe ale oceanului, cu prova îndreptată spre nord, deci spre casă, tocmai când soarele se scufunda în ape.

2

— Iar acum, ia spune-mi, doctore, ce v-a apucat? strigă Saltando, după ce indianul părăsise încăperea. Vreţi să mergeţi în sus pe râul Cayapas, la pieile-roşii, la *mosquitos,* şerpi, aligatori, tigri, porci mistreţi şi cine ştie ce încă? Aţi înnebunit? Cu ce aveţi de gând să vă petreceţi timpul acolo sus? Cu partide de domino?

— Vezi, Saltando – răspunse doctorul, calm – asta, de fapt, încă nu se poate şti cu precizie, dar nici aici în oraşul vostru Esmeraldas, părăsit de Dumnezeu, unde ţi se tocesc dinţii de plictiseală, nu mai am ce căuta. Ce ni se oferă aici, găsim şi acolo.

— Să vă spun eu ce căutaţi acolo, doctore?

— Ce? Aş fi curios.

— Aur – spuse calm negustorul.

— Ei, dacă n-aş da peste ceva şi mai rău, s-ar putea… – zâmbi francezul.

— Uite, vezi, tocmai asta-i nenorocirea; o să daţi peste ceva şi mai rău – replică negustorul. Credeţi oare că indienii or să îngăduie vreunui străin să caute aur în munţii lor? Şi credeţi că dintre ai noştri de aici nu s-ar fi dus nimeni acolo dacă s-ar fi putut culege aurul aşa, din pom?

— Oricum – răspunse doctorul – ţara aparţine guvernului ecuadorian şi atâta timp cât mă aflu sub protecţia acestuia, pot face tot ceea ce doresc, cu condiţia să nu contravină legilor ţării.

— Bineînţeles, *senor* – încuviinţă Saltando – este adevărat şi foarte logic gândit: atâta timp cât vă găsiţi sub protecţia acestuia. Din clipa în care vă găsiţi însă printre ei, nu mai sunteţi sub protecţia guvernului; în afară de aceasta, ar fi bine dacă am şti cine este de fapt guvernul pentru că, în prezent, primim adeseori, cu aceeaşi poştă de la Quito şi de la Guayaquil, ordine contradictorii.

— Şi ce ne pot face indienii? întrebă tânărul italian care urmărise în tăcere, dar cu cel mai viu interes, conversaţia.

— Ce vă pot face? Vai! exclamă ecuadorianul. Nostimă întrebare! Nimica toată, doar să vă taie beregata undeva prin munţi şi cine i-ar pedepsi după aceea? Şi mai mult: cine ar sufla măcar o vorbuliţă? Poate tot ei dacă ar veni aici şi ar povesti.

— Da’ de unde, prostii! replică doctorul. S-a dus vremea aceea când în Ecuador putea să-ţi taie cineva capul fără a fi pedepsit. Vasele noastre de război ar face un tărăboi de toată frumuseţea…

— Dacă lucrul acesta vă poate linişti cât de cât – zise ecuadorianul, ridicând din umeri – atunci bineînţeles că riscul nu-i prea mare. Eu, în locul dumneavoastră, aş prefera totuşi să scutesc vasele de război de acest efort.

— Trebuie să fie grozav de mult aur acolo sus spuse doctorul, gânditor – dacă un singur sălbatic zdrenţăros poate să aducă un sac plin.

— Nu vă contrazic – încuviinţă Saltando – şi vi l-aş cumpăra cu mare plăcere, dar să mă duc eu însumi să-l caut, nu, mulţumesc… Chiar de-aş găsi baniţe întregi, tot aş şti că n-am voie să-l iau cu mine!

— Asta să fie paguba! strigă doctorul. Numai să-l găsim… cu adusul nu mi-aş face griji. Aşadar, sunteţi de părere că se găseşte mult aur acolo sus, în munţi?

— De nu s-ar găsi, de unde l-ar avea indianul? replică negustorul. Oameni ea ei nu-şi părăsesc meleagurile de baştină, dar totodată au grijă să nu pună nimeni piciorul acolo şi dacă vreţi să-mi ascultaţi sfatul, renunţaţi la acest proiect.

— Păi n-ai spus Chiar dumneata mai înainte că *ce* din tribul cayapa sunt oameni paşnici şi blânzi?!

— Chiar aşa şi sunt – se grăbi să încuviinţeze Salado – nu poartă nici un fel de arme şi nu supără pe nimeni, în schimb cer să fie lăsaţi în pace şi până acum guvernul ecuadorian a respectat cu sfinţenie acest lucru.

— Atunci o să ne înţelegem şi noi cu ei! strigă doctorul, care după tot ce auzise, devenise şi mai avid după aur – iar dacă o să ne căţărăm niţeluş pe munţii lor, cu siguranţă că

nu le pricinuim nici o pagubă.

— Ce-i drept, lor nu – zise ecuadorianul – dar dumneavoastră amândurora, fără doar şi poate, dacă nu vreţi să fiţi înţelepţi. „Cine nu vrea să audă o să simtă”, glăsuieşte un vechi proverb. Încercaţi, mai mult nu vă pot spune.

— Şi credeţi că am putea găsi o ocazie ca să ajungem acolo? întrebă italianul, pe care, de asemenea, posibilitatea unei primejdii extrem de vagi nu-l speria de fel.

— Asta-i cel mai uşor lucru – fu de părere negustorul – căci bărci care merg într-acolo sunt destule şi poate găsiţi şi câţiva oameni care să vâslească până acolo.

— Şi cât este de mers?

— A, distanţa n-are importanţă; cu vântul de sud, care bate necontenit, în zece sau douăsprezece ore sunteţi la gura Tolei, iar de acolo călătoriţi pe o apă liniştită. Dacă nu mă-nşel, chiar acum a sosit o barcă din Tola: urma să încarce ţigări de foi şi rachiu. Doctore, concetăţeanul dumitale, francezul, are mereu de-a face cu aceşti oameni, aşa că vă poate da cele mai bune informaţii.

Cât ai clipi, doctorul ieşi pe uşă pentru a se informa pe loc, fără a mai pierde în zadar timpul. Spusele negustorului se confirmară. Era, într-adevăr, o barcă din Tola şi anume de la Posa, aşa cum se numea un loc de la mijlocul confluenţei. Conducătorul bărcii se oferi să-i ducă: el puţin până la gura Tolei, de unde puteau apoi să închirieze uşor o canoe sau poate chiar s-o cumpere pentru a ajunge sus, până la râul Cayapas. Canoele se vindeau acolo destul de ieftin şi nici distanţa ce mai rămânea de parcurs nu era mare. Barca pleca însă de-abia a doua zi după-amiază, deoarece trebuia să mai aştepte nişte mărfuri. În orice caz, prima noapte urmau s-o petreacă la Rio Fuerde, o mică aşezare de pe Râul Verde şi, dacă plecau dimineaţa, o dată cu refluxul, puteau să ajungă a doua zi, devreme, la Tola.

Cei doi tovarăşi căzură de acord, încheind repede târgul cu omul – un metis care cerea un preţ destul de moderat pentru transport. Le mai rămânea astfel timp şi pentru a-şi

pregăti marşul lor destul de aventuros în munţi.

Şi câte nu aflară ei despre ţinutul acela sălbatic, în dată ce dădură în vileag intenţia de a merge în munţi S-ar fi zis că fiecare ştia o întâmplare cumplită, iar toate fiarele sălbatice, toate jivinele care existau pe lume populau pădurea. Şerpi? Nu puteai face un pas fără a fi expus pericolului de a călca pe unul dintre aceşti monştri veninoşi şi se povesteau adevărate întâmplări de groază despre oameni care, fiind muşcaţi de şerpi, se înnegriseră din creştet până-n tălpi şi se umflaseră, pini când moartea îi izbăvise de înspăimântătoarele lor chinuri.

Pentru a preîntâmpina aceste primejdii, îşi cumpărări jambiere lungi de piele, groase şi foarte comode; dar asta nu era încă nimic, pentru că în pădure, se spunea, hălăduiesc atât de mulţi tigri, încât indienii nu se încumetau niciodată să plece singuri la drum. După spusele locuitorilor din Esmeraldas, un anume soi de porci sălbatici, aşa-numiţi seynos, erau atât de primejdioşi, încât trebuia să te fereşti să le ieşi în cale, deoarece ataca fără zăbavă un om şi-l sfâşiau în bucăţi, în timp ce în faţa unei turme nu mai aveai nici un fel de scăpare. Şi chiar dacă scăpai de aceste pericole, tot nu te puteai socoti salvat, deoarece te mâncau de viu mosquitos, care roiau cu milioanele prin pădure. Doctorul ripostă, arătând că indienii umblă aproape goi, iar femeile poartă doar nişte cârpe subţiri din stambă; dar i se răspunse că acestor mici monştri, setoşi de sânge, nu le este pe plac sângele indienilor, în schimb atacă europenii cu un sadism ucigător.

Ce-i drept, veştile acestea aveau darul să te ducă la deznădejde şi dacă hotărârea celor doi aventurieri n-ar fi fost aşa de fermă, ei s-ar fi descurajat şi ar fi fost cuprinşi de spaimă, ascultându-le. Doctorul însă cumpără o sumedenie de medicamente împotriva muşcăturilor de şarpe; şi amoniac împotriva împunsăturilor de mosquitos, apoi făcură un pachet cu unelte în aşa fel, încât să nu se ghicească ce conţine; se mai aprovizionară şi cu muniţia trebuincioasă, mai cumpărară câteva alimente, o oală de

gătit de tuci şi o tigaie şi, plini de nerăbdare, aşteptau să înceapă expediţia şi să-şi atingă ţinta visurilor lor.

Aur – aurul indianului îl obseda necontenit pe doctor, în timp ce tânărul italian se bucura dinainte, gândindu-se la vânătoarea din munţi şi la popasurile din aşezările indienilor.

În sfârşit, sosi şi ora plecării. Călătoria în sine nu oferi nimic ieşit din comun. Oceanul era calm, cum este de obicei la această latitudine; noaptea acostară la Râul Verde, unde fură cazaţi într-o colibă lacustră mizerabilă şi primiră o cină şi mai mizerabilă, alcătuită din banane necoapte prăjite, care căzură greu la stomac, de parc-ar fi mâncat plumb. A doua zi dis-de-dimineaţă porniră din nou pe ocean pentru a ajunge cât mai repede la gura Tolei. Barca plutea destul de aproape de ţărm, aşa de aproape, încât vedeau desluşit coasta cu pădurea-i deasă şi nimeriră destul de bine, intrând, o dată cu fluxul, în braţul format de apele oceanului, care ducea printre malurile înţesate de manglari[5], spre micul sat ce purta acelaşi nume. Acolo acostară şi, într-adevăr, izbutiră, fără cea mai mică dificultate, să cumpere o canoe, deoarece indienii cayapas circulă necontenit în susul şi în josul râului, aceste mici ambarcaţiuni fiind unul din articolele de bază cu care fac comerţ.

Astfel, într-o canoe proprie scăpau de orice supraveghere; puteau acosta oriunde şi, la fel de bine, puteau să plece după poftă. Alimentele, adică peştii uscaţi, nu erau nici ele scumpe aici; şi ciocolata o cumpărară ieftin, cu toate că îşi procuraseră o mică rezervă încă din Esmeraldas. După ce prânziră destul de bine: orez, stridii, peşte şi lapte de cocos, către ora patru după-amiază se îmbarcară, o dată cu fluxul, fiind mândri că posedă o baracă proprie în scopul de a atinge cât mai repede o putinţă ţinta călătoriei lor: râul Cayapas.

Se izbiră însă de mai multe greutăţi decât îşi

[5] Păduri de mangrove, copaci şi tufe, care cresc pe rădăcini aeriene, în mâl şi nămol, (n.a.).

închipuiseră, deoarece o sumedenie de ramificaţii ale braţului de mare îi puse de câteva ori în încărcătură, nemaiştiind încotro s-o apuce, încât fură bucuroşi când, o dată e lăsarea nopţii, găsiră o mică plantaţie pe care se afla locuinţa unei familii de negri.

Fură nevoiţi să înnopteze acolo şi să mai şi răspundă la nenumărate întrebări: de unde vin, încotro vor să şi ducă, ce au de gând să facă, dacă sunt negustori etc., etc. Doctorul însă se strecură ca un ţipar prin păienjenişul de întrebări şi reuşii într-adevăr să-i facă pe acest oameni să creadă că ar fi nişte *naturalistas,* plecaţi să colecţioneze plante şi animale şi să vâneze în munţi. Într-un târziu, negrii se liniştiră. Mai văzuseră ei deseori pe acolo astfel de oameni ciudaţi, care cutreierau fără scop lumea – şi aceştia erau la fel, deci trebuia să-i laş să-şi vadă de drum, că tot nu se cuminţeau altfel decât încercând totul pe propria lor piele. A doua zi când întrebară pe ce drum să apuce ca să nu intre pe o ramificaţie greşită, primiră un răspuns aşa de încâlcit – ba că trebuie s-o ia încolo, ba încoace, ba să cotească la dreapta, ba la stânga – încât, desperaţi, renunţară, hotărându-se să urmeze o direcţie proprie. Mulţumiră şi celui de sus, când reuşiră, în sfârşit, să li se dea drept călăuză un băiat de vreo opt ani, gol-goluţ şi negru ca smoala care n-avea nici un fel de bagaj asupra lui, nici măcar o batistă sau o periuţă de dinţi şi care sări atât de bucuros în canoea lor, de parc-ar fi trebuit doar să-i treacă de pe un mal pe celălalt.

— Şi ce-o să se întâmple cu el acolo sus?

— O, păi în fiece săptămână vin de două sau de trei ori canoe cu cayapas şi cu una dintr-acestea poate să se-ntoarcă şi el – zise maică-sa.

Şi-apoi, primea pentru serviciile sale de călăuză un dolar de argint, care aici, jos, nu se câştiga prea uşor.

De altfel, băieţaşul cunoştea minunat de bine tot ce se vedea pe mal – nu era luminiş pe care să nu-l ştie şi despre care să nu poată spune cine l-a desţelenit şi cine locuieşte acum acolo; nu era intrând, oricât de neînsemnat, sau

golfuleţ căruia să nu-i cunoască originea. Din când în când, povestea el, se dusese sus la cayapas sau la rudele care locuiau prin apropiere. Ce făcuse acolo? O, hoinărise prin pădure… Cum, în această „îmbrăcăminte”, cum se exprima doctorul şi cu picioarele goale, unde erau atâţia şerpi? Şerpi? Băiatul râse cu poftă.

— Şi ce rău fac şerpii? exclamă el. Uitaţi-vă, acolo înoată unul… vâsliţi repede, seno*res, treb*uie să-l prindem, ăsta-i un şarpe rău!

Spunând acestea, apucă prăjina aflată la prova şi se postă pe botul bărcii, curajos şi gata să lovească.

Urcau acum pe sub un mal, ceva mai înalt şi lutos, e care era o plantaţie; puteai vedea peste tot frunzele verzi, late ale bananierilor, în timp ce printre ei creşteau tufe mari de bumbac, ale căror capsule coapte, plesnite atârnau mult deasupra fluviului. Şarpele, o reptilă gălbui-aurie, cu inele şi pete cafenii minunate pe întreaga spinare, voia, după cum părea, să înoate de-a curmezişul braţului Tola, când canoea îi tăie calea; animalul se opri o clipă locului, parcă nehotărât şi ridică furios capul cu limba despicată, ca şi cum nu i-ar fi displăcut să se aşeze în poziţie de apărare. Îndată ce canoea îşi îndreptă prova spre el, se răsuci într-o parte, vrând s-o ia din nou spre mal. Canoea era însă prea aproape; ţinând prăjina cu ambele mâini, băieţaşul lovi din răsputeri reptila, care se roti fulgerător în direcţia loviturii, rămânând însă apoi moartă sau numai ameţită şi plutind în apa care o purta încet mai departe.

— Bravo, flăcăule! strigă doctorul. A fost o lovitură de maestru! Ei, drăcie, de-am putea jupui şarpele, Torquato!

— Pentru numele lui Dumnezeu, doar n-o să zăboviţi din pricina acestui monstru! zise Torquato. Asta ar mai lipsi acum: să începem să jupuim toţi şerpii din Ecuador! Dar ce face băiatul?

Fără a se mai sinchisi de şarpe, copilul cercetă cu atenţie prăjina şi, după ce luă o aşchie de bambus din barcă, o trecu uşor şi cu luare-aminte pe suprafaţa acesteia. Deodată se opri, ridică prăjina şi, arătând locul unde aşchia

întâmpinase rezistenţă, strigă:

— Mi-am închipuit eu... uite-l aici... Putea să se întâmple la fel ca fratelui meu!

— Dar ce este, ce ai acolo?

— Nimic altceva – răspunse piciul – decât că în clipa loviturii, şarpele s-a întors şi a muşcat prăjina, ia unul din dinţii lui răi a rămas înfipt aici, iar dacă cineva ar fi atins cu mâna locul şi s-ar fi rănit în dintele ascuţit, ar fi fost la fel de rău ca însăşi muşcătura. Fratele meu aşa a murit.

— Pe toţi dracii! strigă italianul, speriat. Atunci ma bine aruncă în apă prăjina asta blestemată!

— Nu mai este nevoie – râse băiatul, aplecând cu grijă deasupra apei prăjina cu dintele înfipt în lemn ş scoţându-l cu aşchia. Uite că am scăpat de el şi nu ni mai poate face nici un rău.

— Sunt mulţi şerpi ca ăsta aici în pădure? întrebi doctorul, nu prea încântat de această întâlnire.

— Destul de mulţi – răspunse micul negru, nepăsător – dar sunt laşi şi fug îndată ce aud că se apropie un om. În pădure nu mi-e frică de ei.

— Păi atunci, doctore, am fi putut renunţa la jambierele astea blestemat de grele – spuse italianul. Oh ce căldură! De pe acum sunt leoarcă de năduşeală *ş* soarele nici măcar nu ne usucă.

Datorită fluxului care îi favoriza, nu mai fură, de altfel, nevoiţi să se ostenească prea mult, deoarece acesta îi purta el singur înspre ţinta dorită. Jur împrejur li se înfăţişa un decor minunat, pe care până atunci abia dacă îl luaseră în seamă, cu toate că nu se schimbase decât cu mici întreruperi, începând de la locul de vărsare a fluviului în ocean. Acolo unde malul era mai înalt, găsiră peste tot aşezări omeneşti, terenurile fiind folosite pentru plantaţiile de bananieri, deoarece oamenii puteau să-şi ia uşor fructele cu canoele lor. Acolo însă unde malul era atât de scund – şi, de cele mai multe ori, aceasta era situaţia – încât fluxul îl inunda pe distanţe lungi, nu creşteau decât manglari sau mangrove – singurul copac care creşte în apă sărată, mai

bine zis, căruia nu-i prieşte decât apa sărată. Manglarii alcătuiau desişuri atât de compacte, încât ramurile lor atârnau în apă când fluxul era mare şi atunci formau un zid verde de frunziş, prin care privirea încerca în zadar să străbată. Doar dacă îndepărtai crengile şi pătrundeai printre ele, ochiului i se înfăţişa o privelişte sălbatică atât de fantastică de crengi şi ramuri, de trunchiuri susţinute în aer de rădăcini elastice, de vlăstare care se îndreptau mai întâi în jos, apoi se înălţau în văzduh, încât aveai impresia, reală, de altfel, că dinaintea ta defilează vedeniile fantasmagorice ale unui pictor peisagist care şi-a pierdut minţile. Nicăieri nu se zărea pământul, pe care creşteau manglarii şi numai în perioada de reflux, când apa scădea până la şase-şapte picioare, ieşeau la iveală bancuri de nămol înţesate de rădăcinile ce alcătuiau adevărate bolţi, unde însă nu se vedea nici o vietate, în afară de nenumăraţi crabi multicolori alergând în sus şi în jos printre vlăstarele elastice sau scormonind nămolul pentru a-şi înjgheba culcuşul.

Instalaţi comod în canoe, cei doi europeni nu prea luau în seamă manglarii pe lângă care treceau; doar o singură dată, când îi învălui un curent de aer cald venind dintr-acolo, doctorul ridică privirea şi spuse:

— Ciudat, Torquato, nu simţi nimic?

— Un miros pătrunzător de mosc – răspunse italianul, după ce i se atrase atenţia. Ciudat, de unde ar putea veni?

— Oare mangrovele să miroasă astfel? întrebă doctorul. În orice caz, acest lucru ar fi demn de cercetat.

Micul negru, care se chircise la prova, începu să ridă, privindu-i cu ochii lui mari şi negri.

— Hei, ştrengarule, ce-ai găsit de râs aici? i se adresă doctorul. Ştii cumva de unde vine mirosul?

— De la ăla de colo – răspunse băiatul, dând din cap şi arătând cu mâna spre apă, unde însă cei doi străini nu observau nimic deosebit.

— De la ăla de colo? De la care? zise italianul. Nu văd pe nimeni…

— Nu vedeţi marele aligator care înoată colo în apă? întrebă micul negru. Doar priveşte cu tot capul scos din apă şi cu o parte din gât afară… Asta miroase aşa.

— Aligatorul? Care? Vrei să spui că bucata aia de lemn ars de colo?…

— Ei, da, bucata aia de lemn ars – râse negrul. Ăla este un găligan de toată frumuseţea, aproape la fel de lung ca şi barca… ia uitaţi-vă ce frunte lată are!…

Doctorul, care şedea la pupa, folosind vâsla sa scurtă şi drept cârmă, se îndreptă spre acel obiect.

— Nu chiar aşa de-a dreptul – îl sfătui negrul – că se scufundă imediat. Trebuie să mergeţi în aşa fel, ca şi cum aţi vrea să treceţi pe lângă el uşor…

— Dumnezeule! strigă tânărul italian, apucând arma. Este într-adevăr un aligator! Încep să-i recunosc ochiul care sclipeşte perfid.

— Trage-i un glonţ în cocoaşă, Torquato! rânji doctorul. Doamne, ce pute bestia asta a mosc şi, pe deasupra, pare că puţin îi pasă de noi!

Barca trecu cam la vreo cincisprezece paşi de aligatorul care se lăsa purtat în voie de flux; cu toate că rămase în aceeaşi poziţie, ochii mici nu slăbeau barca şi poate că se simţea în siguranţă tocmai pentru că-i stătea în putinţă să se cufunde şi să dispară în orice clipă. Ce ştia aligatorul din Tola despre armele de foc?! Acum se afla perpendicular faţă de poziţia bărcii şi tânărul italian, un trăgător destul de bun, ochi cu grijă. O dată cu pocnetul armei, se dovedi că, în orice caz, monstrul fusese lovit, deoarece biciui brusc şi cu atare furie şi forţă apa, încât trăgătorul se sperie de-a binelea. În clipa următoare însă, numai valurile stârnite şi băşicile de aer mai indicau locul unde plutise monstrul: aligatorul dispăruse sub apă, mort sau rănit, nu se putea şti. Când se îndreptară însă spre acel loc, găsiră apa cristalină colorată eu pete mari, cafenii, de sânge, iar micul negru începu să râdă, ţinându-se de burtă, pentru că „i-au venit de hac hrăpăreţului de hoţoman”.

— Există mulţi monştri dintr-ăştia în apă? întrebă

doctorul.

— Oho, foarte mulţi – zise băiatul. Îs mulţi şi răi şi au nişte dinţi tare lungi: pe cine-l înhaţă, îl ţine ca-n cleşte, nu-i mai dă drumul, chiar de-ar fi să-l despici în două. Dar nu-s numai ăştia, mai sunt şi mulţi tiburoni pe-aici, care vin o dată cu fluxul şi se întorc din nou cu refluxul.

— Tiburoni? repetă doctorul, care nu cunoştea acest cuvânt. Ce-i asta?

— Nu ştiţi ce-s tiburonii? râse negrul. Aşteptaţi puţin, măcar unul tot vedem noi, o să mă uit cu luare-aminte…

Din nou lunecară în tăcere, o dată cu fluxul, în susul apei; malul începea să fie ceva mai înalt; vegetaţia, în cea mai mare parte, o alcătuiau tot manglarii, dar în spatele lor puteai recunoaşte o altă vegetaţie, mai închisă la culoare, care trăda faptul că fluxul nu ajungea până acolo sus. Pădure de foioase, cu copaci minunaţi, ce-şi înălţau spre cer trunchiurile uriaşe, zvelte, iar coroanele fin brodate ale palmierului regal şi ale altor specii foarte gingaşe umpleau spaţiul dintre ele.

— Uite, uite! strigă deodată negrul, arătând cu mâna drept înainte. Acolo înoată un tiburon, îi vedeţi aripioara?

— Un rechin! strigă doctorul îndată ce îşi aţinti privirea într-acolo. Dumnezeule, un rechin! Dar avem cea mai plăcută companie aici pe apă: şerpi, crocodili şi rechini; dac-am cădea peste bord, am fi pierduţi.

— Da, numai că noi nu cădem peste bord – râse micul negru. Ho-ho, uite-l că se face nevăzut, nu încape îndoială că a întâlnit un peşte.

Avea dreptate; aripioara dorsală, mare şi ascuţită, care se vede întotdeauna foarte bine când rechinul înoată liniştit la suprafaţă, tăie brusc cu o viteză fulgerătoare oglinda apei şi dispăru, iar în adâncuri se desfăşură drama, când „hiena mărilor” se aruncă probabil asupra unei victime nefericite şi o ucide, victimă care, până nu demult, se zbenguise în deplină libertate, „sănătoasă ca un peşte”. Dar nici un semn, nici o unduire la suprafaţă nu trădau lupta înverşunată din străfunduri, spasmele morţii celui

prins, rapidele, îngrozitoarele mişcări ale rechinului: marea nu-şi dezvăluie tainele şi nici întâmplările din adâncuri sau patimile care o răscolesc; faţa ei rămâne calmă şi nemişcată.

— Vedeţi acolo, *senores,* unde intră din dreapta râul? strigă negrul, arătând cu capul în acea direcţie. Acesta este Rio Cayapas şi de aici nu vă mai puteţi rătăci. Ceva mai departe începe apa dulce.

— Şi unde acostăm acum?

— Numaidecât la stânga, unde malul este înalt: acolo stă un unchi de-al meu, la care ar fi foarte bine să rămâneţi peste noapte. El cunoaşte râul de la un capăt la altul şi vă va spune tot ce vreţi să ştiţi.

— Să-i urmăm sfatul? îl întrebă doctorul pe însoţitorul său, în limba franceză însă.

— Cred, într-adevăr, că ar fi cel mai bun lucru – fu acesta de părere – dacă nu vrem mai târziu să ne folosim de răcoarea serii. În orice caz, să vedem mai întâi cum arată locul, iar pe urmă o să facem cum vom socoti că-i mai bine.

Doctorul încuviinţă din cap şi, îndreptând canoea spre locuinţa ce-i fusese indicată, acostară, după nici un sfert de oră, pe un banc roşu de lut, unde fusese săpată o potecă sau un fel de scară pentru a putea urca lesne pe mal. Acolo, micul negru, care se simţea ca la el acasă, legă canoea de o liană lungă, plantată în acest scop, astfel încât să se poată ridica şi coborî în voie la flux şi la reflux, sări pe trepte şi se grăbi să-i anunţe pe cei ce-i fuseseră daţi în grijă.

3

Senor Tronco, care locuia aici cu familia, era un negru care se eliberase în Ecuador şi care îşi înălţase, prin hărnicie şi economii, o foarte frumoasă proprietate. Acum

se plimba de colo-colo prin propria-i casă, îmbrăcat într-o cămaşă albă şi fără nici un fel de pantalon. Costumul în care îşi întâmpină oaspeţii era deosebit de primitiv şi Torquato, mai ales, se sili din răsputeri să nu izbucnească în râs. Fără doar şi poate că acest lucru l-ar fi jignit pe om, un bărbat foarte serios şi chiar prea grav, care-i conduse în casă pe oaspeţii săi albi, cu o asemenea importanţă şi după toate rigorile etichetei, încât nu se putea reproşa nimic ospitalităţii sale. La aceasta fu sprijinit cu cea mai mare vioiciune de către soţia lui, o doamnă demnă, care, în orice caz, dispunea de o greutate corporală de două oricât a soţului. *Senor* Tronco vorbea cu cel mai scăzut timbru de bas – toţi aceşti negri, cu toată libertatea şi independenţa în care trăiesc acum, se simt flataţi să primească oaspeţi albi şi caută să-i onoreze aşa cum se cuvine.

O pereche de domnişoare – una poate de paisprezece, cealaltă de şaisprezece ani – înfloritoare ca doi trandafiri, însă de culoare închisă şi acoperite cu veşminte numai atât cât era neapărat necesar să le înfăşoare decent trupurile zvelte, fură imediat însărcinate să pregătească cina. După ce bătrânul senor negru oferi oaspeţilor, pentru odihnă, o saltea iscusit împletită, începu să se întreţină cu ei, căutând să afle, în primul rând, ce-i adusese acolo şi încotro voiau să meargă, drept care doctorul trebui să-şi dea toată osteneala pentru a născoci fel şi fel de pretexte. Numai cuvântul *„naturalistas”* îl ajută şi de data aceasta. *Senor* Tronco cunoscuse personal asemenea oameni.

Odată fusese la el un englez, care pierduse în zadar două luni, încercând să prindă un exemplar din „peştele cântător” şi care apoi plecase în acelaşi scop, dar fără mai mult noroc, la Pailon. De asemenea, un german, care culesese şi uscase tot soiul de buruieni, precum şi un francez, care împuşca păsări şi le împăia, ba prindea şi fluturi – pe scurt, fuseseră la el oameni de toate naţionalităţile, de aceea le propuse străinilor să rămână la el, de unde să pornească în excursii. Susţinea că e un loc excelent şi că dumnealor nu şi-ar putea dori altul mai bun.

Tânărul italian se învoi pe dată, căci cele două fete atrăgătoare îi plăceau nespus de mult, iar pentru a căuta aur, gândea el, mai aveau destulă vreme. Din când în când puteau să plece în munţi şi să adune aur, iar bătrânul nu trebuia să ştie în ce scop se duceau acolo. Doctorul însă nici nu vru să audă de aşa ceva, căci mai înainte de toate dorea să-şi atingă scopul, rămânându-le destul timp pentru plăceri. Insistă să plece chiar în seara aceea şi fu nevoie de întreaga putere de convingere a bătrânei doamne demne pentru a-l determina să rămână măcar peste noapte acolo. Într-adevăr, de ce s-ar grăbi, la urma urmei? Şi poate că *senor* Tronco le-ar furniza câteva sfaturi utile pentru aducerea la îndeplinire a planurilor lor viitoare.

Bineînţeles, acest lucru trebuia făcut cu cea mai mare precauţie, căci în nici un caz negrul nu trebuia să bănuiască adevăratul lor scop. De aceea, după cină, doctorul aduse cu multă abilitate vorba despre indienii cayapa, despre negoţul lor cât şi despre viaţa şi îndeletnicirile acestora, iar bătrânul negru le dădu preţioase informaţii, deoarece se afla permanent în relaţii cu ei.

Erau, după cum spunea el, oameni destoinici şi blânzi, harnici şi cumpătaţi – nu erau subjugaţi rachiului, iar între ei se arătau prietenoşi şi ospitalieri. Judecând după aparenţe, cei mai mulţi adoptaseră religia creştină, cel puţin se declarau a fi creştini; în taină însă, păreau să-şi fi păstrat încă foarte multe din obiceiurile păgâne. Dar străinilor nu le divulgau nimic şi, în general, erau sfioşi şi evitau orice legături cu cei ce nu făceau parte din tribul lor.

— Şi din ce trăiesc?

— Din vânătoare şi pescuit; femeile lucrează cu multă hărnicie saltele din scoarţă de copac, plase şi hamace, bărbaţii cioplesc canoe, care este un articol de negoţ foarte important pe toată coasta ecuadoriană, ba şi mai departe, până în Noua Granadă[6].

— Şi cu altceva nu mai fac negoţ?

— Ba da, strâng cauciuc în pădure.

---

[6] Numele vechi al Columbiei (n.t.).

— Şi ce primesc pentru toate astea? întrebă doctorul. Probabil că preferă aurul, căci am văzut în Esmeraldas pe unul care avea asupra lui un săculeţ cu praf de aur.

— O, aurul şi-l caută singuri – strigă bătrâna doamnă. În munţii lor există aur.

— Probabil că nu-i chiar aşa de mult, altminteri s-ar fi auzit despre asta – observă cu indiferenţă doctorul.

— Dar nu e nici puţin – replică *senor* Tronco – însă, aşa cum păstrează taina în toate privinţele, la fel de rezervaţi sunt şi în privinţa aurului.

— Şi la ce i-ar ajuta? zise italianul. Căci, dacă ar fi într-adevăr belşug de aur în munţi, l-ar fi găsit de mult şi alţii.

— Dacă li s-ar fi îngăduit să-l caute – râse bătrâna doamnă. N-aş sfătui pe nimeni să se ducă să scotocească în munţii unde locuiesc ei şi care le aparţin: ar fi curând un om pierdut. Ţi-aminteşti, *senor* Tronco, de marinarul american care s-a căţărat în munţi cu unelte şi cu centura plină de pistoale? Nimeni n-a mai auzit vreodată ceva despre el.

Senor Tronco, soţul doamnei, ridică din umeri:

— Ce-i drept, avem legi care garantează siguranţa în ţară, dar cine să le aplice aici în munţi, când portul şi capitala Guayaquil se află în mâinile unui preşedinte care dă acolo peste cap toate legile? Dacă aici omul nu-şi poartă singur de grijă, alţii cu siguranţă că nu-i vor purta, iar indienii cayapa sunt, oricum, stăpâni peste avutul lor. Chiar pământul acesta al meu am fost nevoit să-l cumpăr de la ei, căci nici un fel de oficialităţi n-au vrut să se amestece. Şi, pe urmă, cine sapă aici să găsească aur? Este o muncă grea, istovitoare şi nu merită nici pe jumătate osteneala, ca agricultura de pildă: aceasta este mina noastră de aur, *senores şi* de aici scoatem noi la lumina zilei aurul, nu în munţi.

— Aşadar, ziceai că nimeni n-a mai auzit vreodată ceva despre american? reluă doctorul, căruia nu-i plăcea povestea. Poate că s-a dus mai departe în munţi, poate chiar până la Quito?

— Americanul n-a văzut niciodată Quito – spuse negrul –

asta-i sigur şi ce s-a întâmplat cu el, ştiu cel mai bine indienii cayapa, dar ei n-au suflat o vorbă şi nici nu i-a întrebat nimeni. Şi de ce i-ar fi întrebat? Tot nu s-ar fi aflat nimic, pentru că nici unul nu-l trădează pe celălalt.

— Hm, foarte plăcut, n-am ce zice! mormăi tânărul italian. Ce părere ai, doctore, dacă dispărem şi noi la fel?

— Nici o grijă – se amestecă bătrâna negresă – *tenorilor* nu le face nimeni nimic, chiar de-ar trăi printre ei zece ani. Dumneavoastră doar nu vreţi să săpaţi ca să găsiţi aur.

— Nu, în orice caz, nu – râse doctorul, cam încurcat – ar fi o idee proastă şi doar n-o să le pese prea mult de păsări şi fluturi.

— Puteţi să luaţi cât poftiţi – zise bătrânul – jivine sunt destule în pădure, Dumnezeu ştie asta şi ar fi o binecuvântare dac-am putea scăpa de toate, dar, din păcate, sunt puţine speranţe.

Conversaţia se abătu apoi asupra altor subiecte şi se făcuse foarte târziu când cei doi străini se duseră la culcare. Cele auzite îi frământau însă, căci nu sunau prea încurajator şi chiar dacă totul lăsa să se întrevadă că meleagurile indienilor erau şi mai bogate în aur decât se bănuia, primejdia la care se expuneau singuri nu compensa în nici un caz câştigul posibil.

— Auzi, doctore – zise în şoaptă italianul când se aflară laolaltă culcaţi pe saltelele de pe veranda răcoroasă a casei – mi se pare că suntem pe drumul cel mai bun pentru a călca într-un cuib de viespi, căci dacă-i aşa cum povesteşte bărbatul acesta demn în cămaşă şi nu există nici un motiv de îndoială, am putea face ceva mai bun decât să-i deranjăm pe indienii cayapa. Ce-ar fi dacă ne-am încerca norocul la Pailon?

— Ei – mormăi doctorul – nu crede chiar tot ce spune norodul. Sunt tot felul de poveşti cu şerpi. Ce înfiorător ne-au fost zugrăvite în Esmeraldas pădurile şi uite, aici oamenii umblă pe jumătate goi prin ele şi nu li se întâmplă nimic. Astfel de povestiri, romantice şi periculoase totodată, seamănă grozav de bine cu un curcubeu: nu-l vezi decât în

depărtare şi, cu cât mergi în direcţia lui, cu atât mai repede se retrage.

— Naiba ştie!

— Crede-mă, Torquato, vom merge împreună în munţi şi nu vom fi deranjaţi de nici un suflet de om. Nu trebuie să uiţi nici o clipă că suntem *naturalistas şi* dacă din când în când scormonim puţin pământul, proştii ăştia nu trebuie să afle niciodată că noi căutăm aur. Roci rare, lavă, iată ce căutăm noi; printre altele, am auzit, că aici sunt îngropate din timpuri străvechi multe antichităţi lipsite azi de valoare: vase de lut, de pildă, arme vechi din piatră şi altele, care pentru indieni nu prezintă nici cel mai mic interes. Asta căutăm noi; acestea sunt comorile pe care le urmărim şi vei vedea că indienii cayapa nu se vor opune câtuşi de puţin.

— Măcar de-ar fi aşa – suspină italianul, doar pe jumătate liniştit. Singura mea consolare ieste că am luat cu noi puştile, cu care, în cel mai rău caz, putem să-i ţinem la distanţa sau cel puţin la respect, dar şi mai bine ar fi dacă n-am fi siliţi niciodată să recurgem la ele.

Conversaţia se întrerupse aici, pentru că începu una din acele ploi tropicale, care, la această latitudine, în anotimpul ploios, nu lipsesc decât rar, pentru o zi-două. Şi cum mai turna! Nu cu picături, ci parcă se rostogoleau pietricele pe acoperiş, de unde apa se scurgea şiroaie.

Poc, poc, poc! se auzea bocănind într-una şi foarte repede sus pe casă.

— Ce naiba! izbucni tânărul italian într-un târziu, după ce ascultase o bucată de vreme zgomotul. Ce se întâmplă de fapt acolo sus? Dumnezeule, ce mai toarnă! Pe vremea asta, doar nu poate ciocăni nimeni pe acoperiş!

— În orice caz, trebuie să fie o pasăre – spuse doctorul, care de asemenea ciulise îndelung urechea. Dacă noaptea n-ar fi aşa de neagră şi n-ar turna aşa, poate c-am fi reuşit s-o împuşcăm.

— Da şi să dăm foc acoperişului – mormăi Torquato, căruia începu să i se facă somn. Dihania asta blestemată n-ar putea ciocăni în altă parte? Poc, poc, poc! Poc, poc, poc!

Lua-te-ar dracu!

De altfel, zgomotul era prea monoton pentru a-i ţine multă vreme treji – vuietul vântului şi răpăielile invariabile se contopiră până la urmă într-un singur sunet nedefinit şi ei adormiră lin, continuându-şi somnul liniştiţi până a doua zi dimineaţa.

Chiar înainte de-a se lumina de ziuă, Torquato sări ca ars, scoţând un strigăt pe jumătate înăbuşit; doctorul se trezi.

— Ce este?

— La naiba! exclamă italianul, zăpăcit. M-a muşcat ceva de degetul mare de la picior… cu siguranţă vreun şobolan.

— De degetul de la picior? întrebă repede doctorul. Dragul meu prieten, n-a fost un şobolan, am citit mult despre astfel de lucruri; în orice caz a fost un vampir, un soi de liliac mai mare. Fă-mi, te rog, plăcerea şi culcă-te din nou, poate vine înapoi şi reuşesc să-l prind.

— Ei, da – râse italianul – asta îmi mai lipsea: să fiu acum şi momeală pentru vampiri! De ce nu-ţi întinzi dumneata unul din membrele inferioare, dacă te interesează atâta bestiile astea; eu le retrag pe-ale mele, poţi fi sigur de asta.

Doctorul rămase treaz şi aşteptă reîntoarcerea acelui animal ciudat care are îndrăzneala să se apropie câteodată noaptea de cel ce doarme, încercând, printr-o muşcătură foarte lentă şi aproape imperceptibilă la unul din degetele de la picior, să sugă sânge. Însă, speriat, animalul nu se mai întoarse şi curând, printre norii de ploaie, începură să mijească zorile zilei în care voiau să-şi înceapă călătoria în munţi.

Spre dimineaţă stătu şi ploaia; chiar dacă n-ar fi stat, cei doi, cu greu s-ar fi răzgândit, căci ploaia la această latitudine, este ceva cotidian, iar clima e prea caldă pentru a te teme de ploaie sau pentru a o evita. Totuşi bătrânul negru, care purta acelaşi costum din ajun, nu le îngădui să plece înainte de micul dejun, iar doctorul se interesă ce fel de pasăre ciudată fusese aceea care ciocănise toată noaptea pe acoperiş; poc, poc, poc!

— Ave Maria! exclamă bătrânul, râzând. Sunteţi un

naturalista, senor şi luaţi o broască drept pasăre!

— O broască? Dar asta n-a fost o broască!

— Ba da, *amigo,* o broască mare, albă, cu picioare lungi, respingătoare. Veţi mai face adeseori cunoştinţă cu ea.

— Şi albă?

— Sunt aici de toate culorile – continuă negrul – roşii ca focul, cenuşii, verzi, albe, cafenii, albastre, numai negre n-am văzut încă… dar e gata ciocolata, seno*res; dacă* vreţi într-adevăr să plecaţi, atunci beţi cel puţin o ceaşcă de ciocolată caldă şi mâncaţi şi câteva banane, ca să puteţi rezista până la prânz. În pădure găsiţi şi ceva vânat: maimuţe, *seynos, pavas, pauhis* şi multe alte păsări. N-o să duceţi lipsă de nimic; indienii cayapa cultivă şi orez şi au plantaţii mari şi, în general, sunt oameni buni şi paşnici, dacă nu-i supără nimeni, altfel se înfierbântă repede, devenind de-a dreptul sălbatici şi atunci cel mai bun lucru este să dispari cât mai repede cu putinţă din calea lor.

Micul dejun se sfârşise şi cum bătrânul negru nu vru în ruptul capului să primească bani pentru găzduire, străinii dăruiră celor două fete câteva şiraguri de mărgele roşii de sticlă, care le pricinuiră o mare bucurie. Iar băiatului, care-i călăuzise până acolo, îi mai făcură câteva daruri şi întrucât fluxul le era încă favorabil, începură să vâslească de zor, cu sufletul împăcat, spre gura râului Cayapas, destul de lat aici.

Trecură curând de un mic sat de indieni. Torquato, italianul, ar fi dorit să acosteze pentru a cunoaşte în primul rând obiceiurile şi datinile acestor triburi, dar doctorul nu fu de loc de acord şi stărui într-atât pe lângă prietenul său, până ce acesta renunţă. Nu fuseseră observaţi de indieni, pretindea doctorul, când plutiseră prin dreptul satului, aşa că aveau cel mai bun şi poate unicul prilej de a acosta într-un loc ascuns, de unde să-şi înceapă ascensiunea. Oricum, indienii nu plecau din acel loc; puteau să se întoarcă la ei oricând pofteau. Iar aur vor găsi fără doar şi poate, căci dacă exista cu adevărat, de bună seamă că nu zăcea numai într-un singur loc, ci risipit pretutindeni în munţi. Dacă

găseau un asemenea loc, puteau să-l exploateze şi mai târziu după pofta inimii şi în toată linişţea, căci, neavând legături cu indienii, nu le vor atrage atenţia asupra lor.

În cele din urmă Torquato se lăsă convins; de fapt, el dorea, în primul rând, să cunoască această ciudată ţară: îi era indiferent cum anume realizau acest lucru.

Între timp, râul deveni destul de animat. La intervale scurte întâlniră trei canoe cu indieni cayapa care, probabil, îi luară drept negustori pentru că-i salutară fără să se sinchisească de ei. Mai sus, întâlniră alţi câţiva care se îndeletniceau cu prinderea peştilor, dar nici aceştia nu s-ar fi zis că-i bagă în seamă; astfel că doctorul păru să aibă dreptate când spunea că oamenii din Esmeraldas sunt înclinaţi să vadă peste tot numai primejdii, unde acestea de fapt nici nu există.

— Ei, vezi? râse el, după ce trecură de pescari, fără ca aceştia să le adreseze vreun cuvânt de salut. Ce ţi-am spus eu? A întors vreun indian măcar capul după noi? L-a ferit sfântul! De bună seamă că vin destui străini pe aici; după cum ai auzit aseară, mulţi naturalişti au fost prin aceste locuri, fără să fie deranjaţi în vreun fel; atunci de ce ne-am teme, dacă am rămâne o bucată de vreme în munţi? Eu mă gândesc chiar să acostăm la una din case, în paza căreia putem lăsa canoea şi să urcăm după aceea fără frică în munţi.

— Şi uneltele?

— Ei, le lăsăm aşa împachetate cum sunt şi le iau eu la spinare: sunt instrumente pentru a cerceta natura, indienii habar n-au de ce este nevoie pentru aşa ceva. Lasă pe seama mea totul. Lucrul cel mai important este să nu arătăm nici cea mai mică nelinişte sau nesiguranţă şi să mergem cu îndrăzneală şi încrezători pe drumul ales. Cel ce are încredere în sine inspiră încredere şi altora. Iar după aceea, dacă rămânem o lună de zile în ţara asta întinsă şi sălbatică, undeva într-o crăpătură de stâncă sau într-o prăpastie, cine o să ne mai găsească? Nici un suflet de om!

— Şi cum cărăm aurul?

— Scumpul meu Torquato, nu-ţi face griji din pricina asta – zise doctorul – ştii doar că, de fapt, eu am venit în Ecuador pentru a colecţiona piese de istorie naturală şi, fireşte, nu voi pierde din vedere acest scop: tot ce este necesar pentru asta am asupra mea. Ceea ce găsim vom pune în piei de păsări sau în blănuri de animale mai mari, există doar mii de mijloace şi căi pentru a le transporta şi înşişi indienii ne vor da o mână de ajutor… lasă-mă pe mine să aranjez totul; principalul este acum să găsim locul potrivit, ceea ce nu mi se pare a fi prea uşor; căci aici încep dealurile şi va fi o pură chestiune de noroc unde vom nimeri. Ce crezi, să ne îndreptăm spre dreapta sau spre stânga?

— În direcţia în care curge râul – spuse italianul – mi se pare că dealurile coboară spre dreapta prea domol către mare; cred că ar fi mai bine s-o luăm spre stânga.

— Cred că ai dreptate – încuviinţă doctorul – spre stânga munţii sunt mai înalţi şi par a fi mai abrupţi şi mai stâncoşi; acolo trebuie să fie Cordilierii. De altfel, prea înaintăm al naibii de încet aici… doar nu poate fi refluxul?

— Aici nu mai avem nici flux, nici reflux – zise italianul. Nu vezi că lipsesc manglarii de pe mal? Pe cinstea mea, apa este cu desăvârşire dulce şi poate fi băută. Trebuie să vâslim voiniceşte dacă vrem să mai înaintăm.

— Cu atât mai uşor va fi la vale – răspunse doctorul, opintindu-se din răsputeri în vâslă. Înainte, *amigo,* înainte, gândeşte-te mereu la desfătarea ce ne-aşteaptă după ce vom nimeri într-un cuib plin cu aur şi vom scoate cu lingura nobilul metal din rocă. Mă şi furnică palmele şi de-abia aştept să începem munca.

Cei doi prieteni vâsliră, într-adevăr, cu toate forţele, până către prânz când ajunseră la un torent; aici trebuiră să coboare şi să tragă canoea după ei peste pietre. Ici şi colo mai văzură case şi aşezări omeneşti pe mal, nu se opriră însă nicăieri şi de-abia după-amiază poposiră într-un loc destul de pustiu şi nelocuit, unde traseră mica ambarcaţiune în tufişuri şi aprinseră un foc în pădure.

Hotărâră să lase la voia întâmplării alegerea punctului de plecare în munţi. În acest scop, după o oră se gândiră să pornească din nou la drum şi să vâslească până când vor ajunge la o casă de om. Voiau să-şi lase acolo canoea şi să-şi continue marşul a doua zi dimineaţa.

Nu găsiră însă un asemenea loc; vâsliră în susul râului până târziu noaptea, fără a mai zări vreo locuinţă pe mal. Într-un târziu fură nevoiţi să se oprească, deoarece în apele râului erau prea multe pietre şi crengi rupte, pe care nu le puteau ocoli în beznă. După ce se împotmoliră de câteva ori şi canoea se umplu cu apă, se hotărâră, în sfârşit, să acosteze şi să petreacă noaptea în pădure, urmând să vadă a doua zi dimineaţă dacă pot lăsa mica ambarcaţiune acolo sau dacă trebuie să găsească un loc mai bun. Din fericire, ploaia contenise şi, cu armele încărcate alături – pentru că pădurea se însufleţi de cele mai diferite sunete îndată ce se întunecă de-a binelea – cei doi călători se prăbuşiră pe muşchiul umed, dar cald şi dormiră buştean până dimineaţa, cu toate zgomotele ciudate nemaiauzite până atunci.

Ţinură un consiliu de război. Ce-i drept, pe mal găsiră, foarte aproape, un loc unde putură să tragă canoea pe uscat şi s-o ascundă în tufişuri. Şi-apoi, locul putea fi foarte lesne regăsit, căci taman acolo se vărsa un pârâu, coborând printre dealuri şi dacă urmau cursul acestuia, nici un om de pe râul Cayapas n-ar fi putut bănui unde au rămas sau în ce direcţie apucaseră. Se înţeleseră repede să adopte acest plan; traseră canoea pe mal şi o ascunseră pentru a nu fi descoperită întâmplător de vreo barcă ce-ar fi coborât pe râu. Aşadar, după ce o adăpostiră într-un loc ferit, aprinseră mai înlăuntrul pădurii un foc mic, îşi fierseră ciocolata pentru micul dejun, apoi îşi aşezară pe umeri povara nu tocmai uşoară şi porniră să urce în munţi, voioşi şi cu sentimentul deplinei siguranţe.

4

Urcuşul pe aceste dealuri se dovedi a fi mult mai anevoios decât crezuseră la început; pentru nişte europeni neobişnuiţi cu vegetaţia de-acolo, nu era de loc un fleac să răzbaţi. Bagajele se agăţau când ici, când colo, ba un copac răsturnat le tăia calea şi ei se vedeau nevoiţi să-şi croiască drum cu ajutorul cuţitelor. Şi-apoi pretutindeni numai ţepi şi spini! Doctorul se înţepase la mână într-o specie de palmier în aşa hal, încât nu se mai putea abţine şi ocăra într-una, iar italianul, chiar de la început, îşi prinse piciorul într-o liană şi căzu aşa de rău, încât îşi răni toată faţa. Dar nu aveau ce face, trebuia depăşită, mai întâi, această dificultate a escaladării şi de-abia după aceea puteau spera să intre în pădurea mai puţin deasă şi să găsească astfel un drum mai lesnicios.

Începu din nou să plouă, dar lucrul acesta nu mai avea importanţă, căci picăturile de rouă şi de ploaie scăldau în permanenţă tufişurile prin care erau nevoiţi să-şi croiască drum, încât se udaseră până la piele. Nu mai conta acum o cantitate de apă în plus sau în minus.

Astfel urmară cursul pârâiaşului, la a cărui vărsare îşi ascunseseră canoea, urcând printre dealuri tot mai sus şi mai sus; tânărul italian nu vedea de fel cum s-ar putea găsi acolo aur, când pământul era acoperit cu un strat gros de frunze putrezite, iar dedesubt era moale şi în multe locuri de-a dreptul spongios. Cu cât înaintau, solul devenea tot mai stâncos. La ora zece dimineaţa poposiră, cu desăvârşire istoviţi de acest efort neobişnuit, pe un platou stâncos, unde ţâşnea un izvor bogat care-şi săpase o albie adâncă.

Desigur, se întremară cu hrană şi băutură, pentru a cerceta apoi terenul, în speranţa de a găsi, poate chiar acolo, aur. În timp ce Torquato luă o tavă şi începu să spele nisipul la pârâu, doctorul scobea printre stânci cu cuţitul pentru a descoperi urmele metalului dorit; nici unul, însă nu

avu noroc căci nu aflară nici măcar un firicel de aur, cu toate că erau cantităţi însemnate de nisip negru, feruginos, în care se spune că deseori se găseşte aur.

— Pe-aici nu-i nimic – spuse doctorul într-un târziu, după ce pierduseră vreo trei ceasuri tot căutând. Trebuie să urcăm mai sus, Torquato. Solul mi se pare aici prea moale şi prea spălat de ape.

— Poate o fi la adâncime mai mare – fu de părere tânărul italian.

— În cazul ăsta ar trebui să găsim cel puţin o urmă – ripostă doctorul, clătinând din cap. Nu, ne pierdem vremea de pomană. Hai! Şi-n California aurul se găseşte tot numai la înălţimi mari.

Cu acestea, încheiară cercetările şi porniră din nou, urcând până la căderea întunericului. Povârnişurile însă nu mai erau abrupte, ci întregul ţinut era acoperit de dealuri vălurite care, cu cât se apropiau mai mult de Cordilieri, se înălţau din ce în ce mai sus. Uneori ei mergeau ca pe un teren cu desăvârşire neted şi, deoarece pârâiaşul pe care-l urmaseră până atunci se împărţea acolo în şase până la opt braţe, italianul începu să se teamă că ar putea să se rătăcească. În schimb, doctorul susţinea că, din această vale, puteau să urmeze oricare curs de apă pentru a ajunge neîndoielnic din nou la pârâul pe malul căruia îşi ascunseseră canoea şi în această privinţă avea dreptate.

Nu se opriră înainte de a se întuneca de-a binelea. Căci de pe la ora cinci după-amiază turna cu găleata şi nici vorbă să aprindă un foc. În seara aceea, lucrul acesta nu mai era cu putinţă; în noaptea caldă, cei doi drumeţi – de altfel, frânţi de oboseală – nici nu se mai gândiră la cină şi se prăbuşiră la adăpostul unui copac cu frunzişul des, pe pătura lor de lână; în ciuda ploii dormiră buştean; a doua zi de dimineaţă însă, foamea fu cu atât mai aprigă şi puţinele alimente ce le mai rămăseseră fură nevoiţi să le mănânce reci.

Între timp întâlniseră şi ceva vânat – *pavas,* o specie de curcani mai mici – maimuţe erau puzderie, dar le făceau

greaţă şi nici unul nu voia să mănânce aşa ceva. Văzuseră chiar şi un *pauhi* minunat, nu prea departe de râu, dar atunci se feriseră să-l împuşte, căci se temeau să nu atragă atenţia indienilor. Acum însă se aflau la o distanţă destul de mare de orice aşezare omenească, drept care luară hotărârea ca, înainte de a pleca mai departe, să cerceteze regiunea învecinată a pădurii în căutarea vânatului.

De altfel, amândoi erau din cale afară de miraţi că nu întâlniseră în tot ţinutul acela sălbatic pe care-l străbătuseră nici măcar un singur şarpe. Cum rămânea cu povestirile care-i umpluseră de teamă în Esmeraldas şi la ce foloseau jambierele groase şi grele, de piele, care se înmuiaseră cu desăvârşire?

La vânătoare avură însă mai mult noroc decât în căutarea aurului, căci dis-de-dimineaţă, după ce abia părăsiseră locul unde înnoptaseră, doctorul întâlni o mică turmă de *tatabras,* o specie de porci sălbatici şi împuşcă unul. Acum aveau destulă carne, pe care nici măcar n-o puteau folosi toată, pentru că în această climă umedă şi caldă s-ar fi alterat repede. Nu departe se ivi o nouă vale care cobora dinspre est şi care avea solul mai stâncos şi pantele mai sterpe. Partea dinspre culme era, ce-i drept, acoperită cu copaci semeţi, de-a dreptul uriaşi, caracteristici acestei regiuni: *biguarris, kendes, robles,* toţi masivi şi înalţi, ce-şi ridicau spre cer trunchiurile ca nişte coloane, iar între ei se înghesuiau vreo zece-douăsprezece specii de palmieri dintre cei mai graţioşi, care îşi împleteau astfel coroanele, încât formau desişuri prin care soarele cu greu îşi putea furişa ici colo câte o rază până la pământ.

Solul însuşi părea să fie făcut pentru căutarea aurului, dacă într-adevăr acesta se găsea în munţi. În plus, peste tot ieşea la suprafaţă cuarţul, care se întâlneşte des în prezenţa aurului. Doctorul, care susţinea că se pricepe la asemenea lucruri, spunea:

— Dacă nici aici nu găsim nimic, nu mai găsim nicăieri!

Şi luară hotărârea să ridice în acest loc o tabără fixă, ceea ce nu era de loc dificil în asemenea ţinuturi

ecuatoriale.

Condiţia principală rămânea să găsească un loc uscat, unde să nu-i poată ajunge puhoaiele, căci de ploaie nu era prea greu să te aperi; aşa că tăiară câteva prăjini şi alcătuiră un schelet. Cu toporişca pe care o purtau asupra lor, doborâră câţiva palmieri viguroşi, din ale căror frunze înjghebară acoperişul. În orice caz, nu fu o treabă uşoară, căci scoarţa palmierului este tare ca piatra, aşa încât fură nevoiţi să trudească destul de mult. Într-o jumătate de oră doborâseră doi palmieri falnici, le desprinseseră frunzele uriaşe şi-i despicaseră de la vârf în jos, astfel încât să formeze două jumătăţi pentru un acoperiş care putea ţine piept chiar şi unei ploi ecuadoriene. Alte frunze de palmier slujiră la amenajarea unui culcuş moale şi uscat şi, cu mult înainte de a se însera, era gata nu numai noua lor locuinţă, ci înjghebară şi un „şopron pentru bucătărie”, straşnic împletit, sub care puteau vârî cărbuni pentru a-i feri de ploaie.

Hotărâră să nu mai întreprindă nimic în seara aceea şi numai doctorul se mai îndeletnici cu prinderea unor fluturi şi gândaci minunaţi şi cu conservarea acestora din urmă în spirt, în vreme ce Torquato se întinse în voie pe culcuşul moale.

Când se întunecă de-a binelea, splendizi licurici zumzăiau în preajma lor. Exemplare superbe – şi puteau fi prinşi foarte uşor, căci zburau după raza de lumină pe care o emanau. Adesea intrau chiar sub acoperişul colibei, astfel că italianul prinse doi cu mâna goală.

De altfel, în această primă noapte, lui Torquato îi fu frică de tigrii cu care fuseseră ameninţaţi şi care, chipurile, mişunau în pădure, dar nu se auzi nici măcar urletul unuia şi nici nu descoperiseră pe undeva, pe pământul moale, urma lăsată de vreuna dintre primejdioasele animale de pradă. Li se întâmpla cu tigrii la fel ca şi cu şerpii – dacă, într-adevăr, existau aceste două specii aici în sălbăticie, atunci păreau deosebit de rezervate şi nu doreau de fel să aibă de-a face cu străinii. Noaptea fu atât de liniştită, de

parc-ar fi dormit într-un oraş dens populat, sub ocrotirea deplină a tuturor organelor de siguranţă.

Şi cât de pitoresc era locul acela! Chiar deasupra micului lor *ranch* – cum se numeşte un asemenea adăpost – se înălţau doi palmieri minunaţi, iar în imediata lor apropiere se vedeau jur împrejur tufişuri atât de dese, încât alcătuiau în spate şi în cele două părţi laterale un adevărat zid. În faţă susura izvorul, iar de cealaltă parte a apei se ridica un perete de stâncă abrupt şi înalt de vreo douăzeci de picioare, în timp ce frunzele verzi şi ciudate ale unor plante atârnau peste marginea lui, iar puieţii subţiri de palmieri se ridicau în văzduh, scuturându-şi panaşul coroanelor în vânt.

Locul era parcă anume făcut pentru o ascunzătoare tainică, încât, care dintre indieni ar fi fost în stare să le dea de urmă sau să-i urmărească până în munţi? Nu întârziară nici ei cu începerea lucrului, căci alimente mai aveau pentru câteva zile şi, cu cât se încredinţau mai repede de reuşita întreprinderii lor curajoase, cu atât era mai bine.

De aceea, imediat după micul dejun, îşi luară la spinare uneltele, rânduite acum şi merseră nu prea mult în sus pe cursul apei, până ajunseră într-un loc care li se păru a arăta destul de potrivit şi de promiţător. Acolo cercetară mai întâi cu tava nisipul şi pietrişul şi nu se descurajară când nu găsiră nimic. Doctorul ştia din experienţa sa californiană că aurul se găseşte mai întotdeauna la adâncimi mai mari în pământ, pe un strat de lut sau de stâncă, de aceea în primul rând trebuie să sapi.

Aşa că cei doi căutători de aur începură să sape o groapă largă şi pătrată; din când în când spălau pământul ce se găsea mai la fund şi nu lăsară lucrul nici după-amiază, când începu din nou să plouă cu găleata. Dar ce neajuns le mai putea pricinui ploaia? Că doar nu se uscaseră niciodată în tot acest răstimp. Se înţelege de la sine că în groapă se aduna apa şi nu le rămânea altceva de făcut decât s-o scoată. Scormoniră tot mai adânc şi mai adânc în pământ – cu toate acestea nu găsiră aur, iar noaptea îi surprinse în toiul lucrului.

În dimineaţa următoare, apa din groapă atingea un picior şi trebuia mai întâi evacuată. După ce scoaseră apa, continuară să sape până când dădură peste un strat de rocă dură… Dar aur nu găsiră. Doctorul descoperi numai câteva grăunţe mici într-una din tăvi şi, cu toate că Torquato îşi exprimă îndoiala, francezul fu cuprins de un nou avânt.

În ziua aceea goliră complet groapa, ba chiar sparseră cu târnăcopul stânca ce alcătuia fundul gropii – dar în zadar: acolo nu se găsea nimic şi fură nevoiţi să-şi caute norocul într-altă parte.

— Ascultă, doctore – spuse italianul pe când zăceau seara, frânţi de oboseală, pe patul lor de frunze – dacă am lucra jos la şes patru săptămâni în felul ăsta, am putea să cultivăm o plantaţie de cacao şi am şti neîndoielnic că am avea un folos.

— Iubite prietene – răspunse doctorul – Roma n-a fost clădită într-o singură zi şi doar nu-ţi vei pierde curajul după numai patruzeci şi opt de ore? Dacă găsim un cuib, putem câştiga într-un ceas mai mult decât cu plantaţia dumitale de cacao într-un an. Mâine cu siguranţă c-o s-avem mai mult noroc.

Sosi şi dimineaţa şi, cu ea, o nouă zi de trudă pentru cei doi bărbaţi, de altfel de loc obişnuiţi cu o asemenea îndeletnicire istovitoare. Şi sparseră, săpară, vădind o rezistenţă într-adevăr remarcabilă, dar tot cu acelaşi rezultat. Scoaseră la iveală, destul nisip negru şi uneori şi câteva grăunţe de aur, dar, Dumnezeule! Prea puţin pentru a le răsplăti strădania şi pentru a le vârî într-un săculeţ din duzina pe care o luaseră cu ei – de-abia cât leafa unui ziler.

A cincea zi era, duminică şi Torquato, care avea câteva băşici straşnice în palmă, o declară zi de sărbătoare. Trebuia să se odihnească dacă nu voia să se distrugă. Doctorul fu şi el de acord cu propunerea prietenului şi amândoi se hotărâră să meargă la vânătoare, deoarece proviziile scădeau simţitor; vânat era din belşug, iar Torquato împuşcă un *pauhi* zdravăn – o pasăre mare cât un

cocoş de munte, însă cu carne delicioasă ca a fazanului – iar doctorul un *seyno* şi două *pavas.*

Aveau din nou cu ce trăi şi, după ce-şi căutară, încă înainte de asfinţitul soarelui, un alt loc de muncă, a doua zi dimineaţa se apucară să-l exploateze cu toate forţele.

În zadar lucrară aici trei săptămâni ca nişte sclavi; hainele de pe ei începură să putrezească în acea umiditate veşnică, armele se acoperiseră cu rugină roşie şi italianul ar fi renunţat de mult să mai caute aur, dar doctorul îl consola mereu, dându-i noi speranţe. În acest răstimp îşi mutară şi tabăra, însă tot fără rezultat. Dacă într-adevăr exista aur în munţii Cayapas, cu siguranţă că nu în acest loc. Chiar şi doctorul se văzu silit să recunoască în cele din urmă şi acum singurul lucru de care se temeau era întoarcerea lor la Esmeraldas, unde, nu încape îndoială, ar fi fost luaţi în derâdere dacă s-ar fi înapoiat cu mâna goală.

În această situaţie, doctorul făcu o ultimă propunere disperată. Mult timp nu mai puteau rezista acolo, era limpede; ciocolată nu mai aveau de patru zile, praful de puşcă de-abia dacă le-ar mai fi ajuns pentru o săptămână, dar mai rău era faptul că începea să le lipsească sarea, deoarece în umiditatea veşnică din acea regiune nu putea fi menţinută uscată şi se topea prefăcându-se într-un fel de terci. Cu toate acestea, trebuiau să mai facă o încercare. Scormoniseră peste tot, în susul şi în josul taberei, chiar şi într-o altă vale, numai în locul unde se găsea ranch-ul lor, nu. Dar poate chiar sub peretele de stâncă din imediata apropiere se putea întinde filonul de aur, aşa cum era adesea cazul cu aurul aluvionar – acolo fusese, în orice caz, albia micului pârâu şi doctorul nu se dumerea cum de nu se gândise la asta până atunci.

Torquato nu părea să împărtăşească această idee, căci credinţa sa în bogăţia de aur a munţilor Cayapas se spulberase aproape cu desăvârşire. Ridică doar din umeri.

— Şi ce facem dacă nu găsim nici acolo nimic?

— Atunci ne întoarcem la canoea noastră, mergem în următoarea aşezare omenească… eu zic chiar la bătrânul

negru, la gura râului şi acolo adunăm cu sârg. În paisprezece zile sau în trei săptămâni o s-adunăm destul spre a avea o scuză pentru lipsa noastră îndelungată din Esmeraldas, iar de-acolo ne putem continua peregrinările în alte direcţii.

— Eu aş prefera să plecăm imediat – zise cu un oftat Torquato. M-am săturat până-n gât să tot sap după aur. Hainele mi-s ferfeniţă şi atârnă pe mine, căci ce n-au rupt spinii, a putrezit de umezeală, nici măcar dinaintea negrului nu ne putem arăta într-o ţinută atât de puţin decentă.

— Numai groapa asta – se rugă doctorul – altfel mă îmbolnăvesc de nervi dacă plec de-aici cu gândul că săptămâni întregi am poposit în imediata apropiere a celui mai bogat izvor de aur, fără să fi dat o dată cu cazmaua tocmai acolo.

— Bine, din partea mea, fie – strigă italianul – îţi fac pe plac, dar jur pe Cel-de-Sus că după aceea nu mai ridic o piatră de jos.

— Nu-ţi fie teamă; dacă nici acolo nu găsim nimic, atunci sunt şi eu cu sufletul împăcat – răspunse doctorul şi, luându-şi uneltele, cei doi prieteni se apucară, cu un avânt de-a dreptul înfocat, să scormonească locul pentru a se încredinţa dacă doctorul nu se înşelase şi de data aceasta sau dacă, cine ştie, găsesc cu adevărat unul din acele filoane bogate în aur, care, în toate ţinuturile de acest fel, se întinde în albia pârâului sau în imediata apropiere. Aici fundul era mult mai adânc decât în toate celelalte locuri unde săpaseră până atunci; stânca, propriu-zis, era înfiptă la cel puţin douăsprezece picioare sub Pământ, dar, cu cât săpau mai adânc, cu atât le creştea speranţa, deoarece cu atât mai sigură le apărea izbânda.

În sfârşit, a doua zi, către prânz, dădură pentru prima oară de o rocă dură – simţi aceasta în clipa când izbeşti în rocă – dar nu era nimic; spălară şi spălară, găsind, ce-i drept, aur, dar nici măcar atât cât să răsplătească a zecea parte din truda lor.

Doctorul tocmai spălase ultima tavă: pământ dintr-o mică

scobitură a stâncii, o adâncitură în care ar fi trebuit să se adune aurul, dac-ar fi fost adus de ape peste aceste straturi de rocă. Spălă cu sârg, până nu mai rămase nimic în tavă; atunci zise resemnat:

— Tot nimic! Să-l ia dracu de aur!

În clipa aceea o piatră căzu lângă el şi, când francezul se uită surprins şi speriat în sus – căci diavolul nu putea să-i îndeplinească dorinţa aşa de repede – văzu la marginea peretelui de stâncă sub care lucrau din ajun, capul unui indian, care, de acolo, se uita în jos spre ei.

— Mii de trăsnete! strigă el, înspăimântat, în timp ce Torquato tresări şi, sărind înapoi, se îndreptă spre *ranch,* unde aveau armele.

Însă tot în aceeaşi clipă dispăru şi indianul. Într-adevăr, când tânărul italian cu sânge fierbinte se căţără sus, cu arma în mână, pentru a vedea ce s-a întâmplat cu indianul care-i spionase, nu găsi nici un semn lăsat de acesta, în afară de urmele proaspete ale tălpilor pe stratul subţire de pietriş. Indianul cayapa dispăruse, mistuindu-se în desiş, unde ar fi fost curată nebunie să-l cauţi.

— Poftim! zise Torquato, care, după urmărirea rămasă fără rezultat, sări de pe ultima stâncă, chiar lângă groapa săpată. Acum nu ne mai lipseşte decât să fim înţepaţi de săgeţile otrăvite ale blestematelor de piei-roşii, care stau la pândă şi asta numai din pricina bănuielii, cu totul neîntemeiate, că le-am fi furat aurul din munţi.

— Ce-o fi căutat monstrul ăla acolo sus? strigă doctorul.

— În orice caz, mai mult decât noi aici jos – mormăi italianul. Ştii ceva, doctore? Vreau să-ţi spun că m-am săturat de toată povestea asta şi dacă-ţi închipui că am să rămân aici toată noaptea numai pentru a-l aştepta pe sălbaticul acela să vină cu banda lui, să ştii că te-nşeli. În cel mult o jumătate de oră am şi pornit la drum căci nu mai avem ce căuta aici.

— Cred c-am să te-nsoţesc – replică doctorul, sec – fiindcă şi mie începe să nu-mi miroasă a bine toată povestea asta. Hai, Torquato, într-o jumătate de oră putem

fi pe drum şi până se întoarce afurisitul de păgân cu liota lui, plutim din nou pe apă şi atunci nu-i va mai da mâna să ne urmărească.

Torquato nu-şi mai pierdu vremea să-i răspundă; aruncând cazmaua, pe care o ţinea în mână – căci ce să mai facă acum cu blestematele astea de instrumente de tortură?! — dădu fuga la *ranch,* îşi legă bocceaua, împachetă puţinele provizii rămase şi, într-adevăr, după nici măcar un sfert de oră, era gata de plecare. Doctorul nu putu fi la fel de prompt, căci trebuia să se mai îngrijească şi de împachetarea pieselor colecţionate, însă nici el nu prea zăbovi, căci se grăbea şi, cu mult înainte de apusul soarelui, mergeau cu paşi mari prin pădure, urmând cursul apei, care trebuia să-i călăuzească la canoea lor.

Doctorul luase totuşi uneltele. În primul rând, nu trebuia să se observe că ar fi fugit în pripă, lăsându-şi baltă lucrurile, iar în al doilea rând, zicea el, nu ştiau dacă nu cumva vor mai avea nevoie de ele, la care însă, italianul îi răspunse că mai degrabă s-ar lăsa ars de viu decât să mai pună vreodată mâna pe cazma sau pe târnăcop. Aşa că doctorul se văzu nevoit să care singur ustensilele, deşi nu-i prea venea la socoteală.

Când întunericul se lăsă atât de des, că nu mai zăreai la un pas sub coroanele stufoase ale copacilor, cei doi se opriră chiar lângă pârâu şi, cu toate că plouă toată noaptea, nu se sinchisiră aproape de loc; erau nevoiţi să reziste. De altfel, ziua următoare avea să-i ducă din nou prin mărăcinişuri, aşa că nu merita osteneala să se plângă de această ultimă noapte. A doua zi în zori abia dacă îmbucară ceva – nu aveau nici un motiv să aprindă focul – şi plecară numaidecât, coborând mult mai repede decât urcaseră colina, care trebuia, oricum, să-i scoată pe malul râului Cayapas. Ori de câte ori trosnea undeva o creangă şi cădea la pământ, sau când o ceată de maimuţe se pornea pe gâlceavă în vârful unui copac bătrân, ei^ ciuleau urechea pentru a se convinge că nu sunt urmăriţi, dar în spatele lor dăinuia liniştea şi nu se ivi nici o fiinţă omenească. Dacă

indianul care-i spionase acolo sus în timp ce lucrau alergase, într-adevăr, pentru a aduce ajutoare, era aproape cu neputinţă să ajungă la ai lui, cu atât mai puţin deci i-ar fi putut urmări până aici. De altfel, aveau cu ei armele şi, de bună voie, nu s-ar fi lăsat maltrataţi de o ceată de indieni.

Pe cât de încet urcaseră muntele, pe atât de repede îl coborau acum şi soarele era încă sus pe cer când ajunseră la râul Cayapas, unde doctorul scoase un strigăt de bucurie, găsind canoea. Toate suferinţele lor luau sfârşit şi puteau să fie siguri că vor ajunge în scurtă vreme la aşezări omeneşti, unde îşi vor odihni ca lumea mădularele greu încercate în ultimele săptămâni. Să mai sape după aur? Nici unul dintre ei nu se mai gândea la aşa ceva şi chiar doctorului, care la început era trup şi suflet pentru, părea să-i fi pierit cu desăvârşire cheful.

Şi, Doamne, cum arătau! Ultimul marş forţat prin mărăcinişuri şi desişuri dăduse îmbrăcămintei lor lovitura de graţie, iar ceea ce se mai ţinuse până atunci pe trupurile lor, acum atârna în chip de zdrenţe ude.

Tânărul italian stătea pe mal oftând şi-şi privea pantoful, ţinând piciorul întins în sus.

— Ia te uită, doctore, în ce hal am ajuns! strigă el. Să-i ia naiba de munţi… la ăsta nu mai am talpă, iar prin celălalt mi-a şi ieşit degetul.

— Ei şi? râse doctorul, bucuros că-şi regăsiseră ambarcaţiunea. În canoe nu mai avem nevoie de încălţăminte şi la negru nu-i imperios necesară toaleta, iar în Esmeraldas găsim, slavă Domnului, destule haine.

— În canoea asta îngustă nu ne putem încumeta să ieşim pe mare, noi nu suntem indieni.

— Nici nu-i nevoie – îl asigură doctorul. Cât timp am stat la Esmeraldas, nu-mi amintesc de vreo săptămână în care să nu fi venit trei sau chiar patru bărci de la Tola. Între aceste două puncte se circulă necontenit şi dacă nu-i nici o barcă gata de plecare, albii care locuiesc acolo au în permanenţă bărci de închiriat, cu oameni pentru vâslit; aşa că nu trebuie să-ţi faci griji. Dar mă gândesc că poate mai

colecţionăm ceva piese naturale.

— Nu, îţi mulţumesc – replică Torquato – în ce mă priveşte, deocamdată mi-ajunge, mai întâi vreau să îmbrac din nou haine uscate. În starea asta, pe cinstea mea că nu ne putem înfăţişa dinaintea nici unui om!

— Te referi la cele două dudui? râse doctorul. Nu te nelinişti, n-ai văzut în ce costum umblă tăicuţul lor toată ziulica? Dar, mă rog, cum vrei; poate că-i mai bine să ne refacem mai întâi. Deci, la drum, ca să trecem măcar de primul cot, dac-ar fi, într-adevăr, să ne urmărească indienii; după aceea ei nu mai au cum să ştie dacă am apucat-o în susul sau în josul râului, sau dacă nu cumva am trecut pe celălalt mal, aşa că se vor lăsa păgubaşi.

— Lasă uneltele astea blestemate aici sau aruncă-le în râu! Altfel, oricine îşi va da seama care ne-a fost scopul.

— Pentru asta mai avem destul timp până ajungem la Tola – răspunse doctorul. Cine ştie! Poate or să ne fie de mare folos chiar în noaptea asta şi târnăcopul şi cazmaua, dacă o să fim nevoiţi să înnoptăm sub cerul liber. Să n-arunci niciodată apa murdară înainte de-a avea din nou apă curată.

— Din partea mea, fie; dar pune-le atunci în sac. Ai ambele vâsle?

— Ambele, nu lipseşte nimic; nici un om nu ne-a dibuit ascunzătoarea. Eşti gata? Hai, sări în barcă şi împinge-o de la mal, dar cu atenţie, să nu ne răsturnăm.

Câteva clipe mai târziu, canoea se legăna din nou pe apele limpezi ale râului Cayapas, al cărui curent repede o purta destul de iute la vale şi după nici zece minute locul rămase gol şi pustiu, de parcă niciodată n-ar fi călcat pe-acolo picior de om.

5

De altfel, cei doi vâslaşi nu poposiră nici în regiunea populată, căci nu ştiau dacă acel indian care-i descoperise nu dăduse alarma prin vecini. Indienii ar fi trecut repede cu canoele dintr-o parte într-alta. În afară de aceasta, cei doi prieteni mai aveau ceva vânat, jumătate uscat, jumătate prăjit, aşa încât cel puţin nu erau nevoiţi să rabde de foame, drept care, de-abia când ar fi ajuns în apropierea gurii râului Cayapas, puteau să înnopteze în siguranţă. Doctorul propuse locuinţa bătrânului negru, pe care, oricum, îl cunoşteau. Torquato refuză însă cu hotărâre să calce pragul omului, în halul în care se găseau. Ce-ar fi crezut negrul despre ei şi cum ar fi râs cele două prea drăguţe fete! Ba mai mult, bătrânul era, după cum ştiau din experienţă, nespus de curios; nu încape îndoială că i-ar fi chinuit cu întrebările, punându-i în cea mai penibilă situaţie.

Doctorul fu nevoit să recunoască şi el acest lucru; bătrânul negru fusese, într-adevăr, înspăimântător cu întrebările sale; deci, puteau să încerce la unul din indienii cayapa, dar pe Torquato nu-l ispiti nici această propunere. Aşa cum arăta, nu dorea să fie văzut de nici un *om,* cel puţin atâta vreme cât putea să evite. La Tola, da, acolo n-aveau încotro, acolo erau obligaţi să acosteze ca să închirieze o barcă pentru Esmeraldas, dar mai devreme nu. Dacă tot dormiseră atâtea nopţi sub cerul liber, nu mai conta una în plus sau în minus. Până de curând îl ascultase el pe doctor, acum să-l asculte şi doctorul pe el.

Rămase deci hotărât; doctorul se învoi oftând, căci se bucurase la gândul că va bea în acea seară o ceaşcă cu ciocolată. Fără să se oprească, vâsliră mai departe până când zăriră un sat de indieni cayapa, ale cărui case erau aşezate foarte aproape de mal. Aici doctorul lăsă vâslele.

— Aş vrea să-ţi spun ceva, Torquato – începu el. Dacă-i vorba să părăsim râul Cayapas cât mai pe furiş cu putinţă şi prin Tola găsim de data asta drumul şi fără călăuză, căci nu trebuie decât să ne lăsăm purtaţi de flux, cel mai bine este să ne oprim aici. Cred că ne aflăm în imediata apropiere a vărsării râului Cayapas, îmi amintesc şi de sat. Acum e cam

cinci după-amiază şi după cum vezi, curentul nu numai că nu ne mai poartă cu el, ci dimpotrivă, se îndreaptă în contra cursului apei; mai încolo a început deci fluxul, chiar dacă încă nu prea simţim nimic aici, aşa încât am înainta foarte greu. Prin urmare, ce-ar fi dacă am intra de îndată aici, la dreapta, în tufişuri şi am aştepta lăsarea serii şi refluxul. Ne-am istovi vâslind împotriva fluxului şi nu cred c-ar fi bine să ne îndreptăm spre micul sat de pe Tola, căci, după toate probabilităţile, oamenii nu aprind lumini în timpul nopţii. Şi-apoi, n-ar fi exclus să fim târâţi spre larg.

— Asta ne-ar mai lipsi în călătoria noastră de agrement! mormăi italianul. Dracu să-i ia pe indienii ăştia blestemaţi, căci acum trebuie să ne ferim şi din calea lor… ai dreptate, doctore, uite, aici, imediat în dreapta, este un mic golf, aici încep şi manglarii, am ajuns mai departe decât am crezut; o să stăm aici ca-n sânul lui Avram şi nici un suflet nu poate descoperi canoea noastră, chiar dac-ar trece pe lângă ea.

— De altfel, aici jos nu putem rămâne – observă doctorul când simţi înţepăturile veninoase ale unor musculiţe minuscule, de-abia vizibile, dintr-o specie numită *jerjenes.* În manglari mişună bestiile astea mici, dar un pic mai sus nu le vom mai simţi de fel şi-acolo dăm şi de pământ uscat.

Italianul simţise şi el pişcăturile; se căţărară amândoi pe malul destul de abrupt, până când ajunseră pe un mic platou, acoperit de copaci uriaşi, de unde zăreau foarte bine malul opus, însă fără ca ei să fie văzuţi.

Spre mirarea lor, vizavi, pe malul celălalt, descoperiră un mic luminiş, cu toate că nicăieri nu se vedea vreo casă sau locuinţă omenească – nici plantaţie de cacao sau de trestie de zahăr nu părea să fie – poate un petic de curând defrişat; împotriva acestor ipoteze pledă însă existenţa unei împrejmuiri scunde din bolovani de piatră, care închidea întregul luminiş şi care nicăieri în Ecuador nu delimita ogorul vreunui alb sau indian. De altfel, oameni nu se vedeau dincolo, de aceea cei doi europeni nici nu-şi bătură capul să afle cu ce scop defrişaseră indienii cayapa pădurea de pe celălalt mal. Treaba lor! Iar când se întunecă şi

începu refluxul, părăsiră locul acela, unde, probabil, n-aveau să mai calce niciodată.

Întâi şi-ntâi, îşi căutară un petic de pământ pe care să poată petrece în voie câteva ceasuri şi Torquato descoperi un loc atrăgător – o platformă de piatră, acoperită cu muşchi şi ocrotită de un palmier evantai, astfel încât stăteau acolo ca într-un pat cu baldachin. De altfel, nu puteau aprinde focul, căci fumul care s-ar fi înălţat i-ar fi trădat numaidecât; dar nici nu era nevoie; şi, cu pipele scurte aprinse – cel puţin tutunul le ajunsese – stăteau întinşi pe muşchi şi priveau râul şi malul opus; dar malul începu să prindă viaţă.

Doctorul observase cel dintâi că acolo se mişcă ceva şi, sărind în sus, scoase din buzunar un mic binoclu şi privi.

— Ce naiba se întâmplă acolo? rosti el încet.

— Vezi ceva, doctore?

— O grămadă de oameni vin în luminiş.

— Uite că vin şi două canoe din susul râului – spuse tânărul italian – şi colo încă două; vine o mică flotă. Ce-or fi având?

— Să-ţi spun ce au? întrebă doctorul, care se uitase din nou cu luare-aminte în cealaltă parte. O înmormântare…

— Pentru Dumnezeu, acolo-i cimitirul lor şi-or să înmormânteze un om.

— Oare de-acolo ne pot vedea?

— Nici gând! Suntem ocrotiţi pe de-a-ntregul de tufişuri. Dacă nu ieşim la margine, nu ne poate vedea nimeni..

Amuţiră, nu mai scoaseră nici un cuvânt; Torquato, care avea şi el un binoclu, privi cu luare-aminte. Chiar dacă nu auzeau nimic din ce se vorbea dincolo, erau totuşi martori atenţi ai întregii ceremonii.

Cortegiul funebru venea, în orice caz, din satul de indieni aflat în imediata apropiere, în josul apei şi şase indieni cayapa purtau sicriul: o canoe tăiată cu ferăstrăul în jumătate, legată cu parâme sau frânghii, în timp ce canoele îi duceau numai pe cei în doliu, cărora le fusese probabil mai lesne să călătorească pe apă decât sa facă drumul pe

jos. Ceremonia dură foarte puţin; lungile cuvântări funebre nu păreau să intre în obiceiul tribului. Stătură câteva minute în jurul gropii săpate, pe urmă coborâră jumătatea de canoe, după care fură aşezate deasupra – probabil de către rude – bucăţi late de scoarţa de copac, iar la urmă groapa fu astupată. Nu putea fi prea adâncă, deoarece totul dură cel mult o jumătate de oră, în care timp femeile şi fetele ce însoţiseră cortegiul scoteau bocete sălbatice. Îndată ce groapa fu astupată, bărbaţii părăsiră ogorul Domnului, urmaţi de femei; cei ce veniseră cu canoele se urcară din nou în ambarcaţiunile lor şi, în timp ce soarele poleia cu ultimele-i raze înălţimile, porniră în josul râului, nemairămânând acolo nici ţipenie.

— Slavă Domnului! zise Torquato, după ce ultimii indieni părăsiseră locul. Începusem să mă tem că vor face o plictisitoare gardă funebră.

— Doamne fereşte! răspunse doctorul. Aceşti indieni doar nu mai sunt păgâni, sau cel puţin de formă au devenit creştini, numai bocetele şi tânguirile femeilor par să fie rămăşiţe ale vechilor ritualuri. Dar ştii, *amigo,* că am sosit aici într-un moment minunat şi că n-am vizitat chiar de pomană râul Cayapas?

— Nu înţeleg ce vrei să spui, nu cumva faptul că am fost martori la această scurtă ceremonie? întrebă Torquato.

— Nu – spuse doctorul, vorbind în şoaptă, de parcă s-ar fi temut acolo, în mijlocul pădurii pustii, de vreo iscoadă. Aici, în faţa noastră, zac, libere şi nepăzite, comori, pentru care alţi naturalişti s-au ostenit în zadar să le dobândească.

— Tot nu pricep.

— Pricepi îngrozitor de greu, Torquato. Mă refer la scheletele indienilor cayapa, cu care nu se poate mândri încă nici un muzeu, nici măcar cel londonez.

— Doar nu vrei să furi cadavrul abia îngropat? strigă tânărul italian, speriat de-a binelea.

— Nu – răspunse calm doctorul – nu ne putem ocupa de aşa ceva; dar un schelet dintr-un mormânt vechi oarecare… Poate câteva, cel puţin câteva capete, putem obţine şi mi

se pare că bunul Dumnezeu ne-a trimis tocmai pentru asta aici cu o canoe bine ascunsă Şi cu uneltele necesare.

— Doctore, eşti cu desăvârşire vândut diavolului! se oţărî Torquato. Dacă ne-ar prinde indienii, ne-ar prăji de vii şi pe bună dreptate.

— Dragul meu Torquato – reluă doctorul, împăciuitor – nu mai emite asemenea nerozii. Mai întâi, este un lucru arhicunoscut că nici un indian nu se duce noaptea într-un cimitir, căci se teme de spiritele morţilor şi-apoi, unde suntem noi mâine dimineaţă? O dată cu răsăritul soarelui, putem fi la Tola şi mai înainte ca indienii să descopere furtul – dacă acest lucru s-ar întâmpla, căci foarte simplu putem să astupăm groapa – am ajuns de mult la Esmeraldas, unde am şi predat prada noastră, bine împachetată, vaporului de Panama.

— Eşti un om disperat, doctore – zise Torquato, clătinând din cap. Pentru numele lui Dumnezeu, nu mai poate fi vorba de o călătorie de agrement când scormoneşti noaptea, în primejdie de moarte, după un cadavru, ca o hienă, numai pentru a avea plăcerea să faci o plimbare în compania unui schelet.

— Gândeşte-te la serviciile pe care le-aduci ştiinţei! strigă doctorul, în mintea căruia încolţise acest gând. Numele noastre vor fi pomenite în toate ziarele, căci nimeni n-are de unde să ştie cât de uşor şi, de fapt, de la sine, ne-a picat în mână ăst chilipir, iar la Esmeraldas probabil că nu vom mai fi luaţi peste picior, deoarece o asemenea cucerire face cât trei călătorii din acestea la un loc.

— Crezi, într-adevăr, în ceea ce spui? întrebă neîncrezător italianul.

— Păi, dragul meu Torquato, doar nu-i un lucru de glumă! Dumneata nici nu trebuie să ai de-a face cu această chestiune, numai să stai de pază, de rest mă îngrijesc eu. Mormintele de pe celălalt mal sunt adânci de cel mult două până la trei picioare, iar pământul reavăn îl sap în cel mult o jumătate de oră singur; sacul îl avem cu noi, căci în el se găsesc uneltele; din partea mea, târnăcopul şi cazmaua le

aruncăm, după aceea, în apă, iar la ora zece sau unsprezece suntem de mult pe drum, atât de departe de aici, încât nici un indian nu va putea măcar să bănuiască încotro ne-am îndreptat.

Italianul mai vru să se împotrivească, întrucât, chiar dacă găsea realizarea planului, atât de tentant prezentat, ca fiind posibilă, nu prea avea chef să se expună, numai şi numai de dragul ştiinţei, unui pericol ce nu era de loc neînsemnat. Doctorul însă nu cedă: atât de ispititor îşi zugrăvi triumful norocoasei întreprinderi şi atât de elocvent respinse toate temerile şi obiecţiile tânărului său însoţitor, iar la urmă declară chiar că, dacă acesta, într-adevăr, nu are suficient curaj să-şi asume cel puţin paza, va lua totul asupra sa şi va face totul singur, încât Torquato începu să şovăie.

— Ei, aş! exclamă el, morocănos, într-un târziu. Dacă aş vedea necesitatea acestei întreprinderi, nu mi-ar lipsi curajul, dar… mă rog, fie! E ultima dată când îţi mai fac pe plac, doctore, după aceea, pe cuvântul meu de onoare, nu mai obţii nimic de la mine. Nu ne mai oprim nicăieri, nici măcar un sfert de oră, chiar dacă pe drum am găsi cel mai de preţ exemplar pentru nu ştiu ce muzeu din lume. Cu asta s-a terminat, ne întoarcem la Esmeraldas cât de iute ne-or duce vâslele.

— Să batem palma, Torquato! strigă bucuros doctorul, întinzându-i mâna dreaptă. Nici eu n-am chef să mai zăbovim şi cu cât plecăm mai repede de aici, cu atât mai bine.

— Şi când trecem dincolo?

— Cum s-o întuneca de-a binelea şi suntem siguri că nu ne vede nimeni de nicăieri de pe mal. Mai avem o jumătate bună de oră; în afară de asta, se pare că şi fluxul este încă puternic; canoele, aşa cum mergeau adineauri, au trebuit să-i ţină serios piept. Mai bine s-aşteptăm să scadă nivelul apei, căci în cazul când s-ar întâmpla ceva, să nu ne împiedice nimic.

— Şi ce crezi că s-ar putea întâmpla?

— O, de fapt nimic, dar, oricum, e mai bine să plutim fără

zgomot pe râu şi pe lângă satul indienilor, căci însuşi clipocitul vâslelor se aude până departe în timpul nopţii.

Italianul nu mai spuse nici un cuvânt. S-ar fi zis că toată povestea nu-i este cătaşi de puţin pe plac; doctorul însă era un individ voluntar şi, pe deasupra, discutaseră şi căzuseră de acord în cele din urmă. Se întinse din nou pe platforma acoperită de muşchi, suflând calm fumul din pipa sa scurtă.

Între timp se întunecă de-a binelea şi doctorul coborî de câteva ori pe mal, de unde, cu un băţ, încerca să vadă dacă apa începe să scadă, dar apa se ridica necontenit: Probabil fluxul începuse abia cu puţin înainte de a-şi fi găsit ei ascunzişul şi orele treceau una după alta.

În cele din urmă, Torquato deveni nerăbdător şi, sărind din culcuşul său, strigă:

— Doctore, vreau să-ţi spun un lucru: nu mai pot îndura nesiguranţa asta. Ori trecem *acum* dincolo, ori nu mai trecem.

— Şi eu zic c-ar fi timpul – răspunse doctorul. Până isprăvim noi, e gata şi fluxul şi, în cel mai rău caz, mai rămânem o jumătate de oră aici în tufişuri, pregătiţi de drum. Noaptea-i destul de lungă şi-avem destul timp s-ajungem la Tola dis-de-dimineaţă. Vino, Torquato, vezi să n-aluneci, malul este al naibii de lunecos, coboară în urma mea şi ai grijă cum ţii arma, nu cumva să se descarce din greşeală, căci atunci ne trădăm singuri.

Ajunşi cu bine jos, urcară amândoi cu mare precauţie în canoe, după ce o scoaseră cu destulă greutate din tufişuri, deoarece râul crescuse mult între timp, datorită fluxului, înălţându-se cu vreo patru picioare; crengile mlădioase cedară însă şi curând ajunseră în apa liniştită, de unde, câteva lovituri de vâslă ale doctorului fură de ajuns pentru a-i duce pe malul opus. Doctorul se feri dinadins să acosteze în acelaşi loc unde acostaseră la asfinţit canoele indienilor cayapa; în primul rând, pentru că era prea descoperit, iar apoi n-avea de unde să ştie dacă mai târziu nu va trece vreo ambarcaţiune în susul sau în josul râului. Oricum, voia să-şi ia toate măsurile de prevedere pentru a

fi sigur că nu vor fi descoperiţi.

Luna mai strălucea încă – era aproape de primul pătrar – dar începuse să apună; în afară de asta, pe cer treceau fâşii albe de nori, printre ele strecurându-se doar o geană de lumină; însă pentru ceea ce urmau ei să facă era absolut suficientă, ba le oferea chiar mai multă siguranţă. Doctorul se căţără fără să şovăie – cu toate că în piept inima-i bătea destul de tare – cu arma în mâna dreaptă şi cu cazmaua în stânga, fiind urinat îndeaproape de Torquato, pe malul pe care-l văzuseră de dincolo şi care alcătuia marginea cimitirului.

Acest lăcaş al morţilor era un loc sălbatic, înfricoşător, cu toate că fusese defrişat şi ferit, pe cât era cu putinţă, de invazia plantelor. Viguroasa vegetaţie de pe această fâşie a globului nu poate fi însă prea uşor suprimată sau stârpită. Pretutindeni se înghesuiau din pământ mai ales palmieri tineri şi plante cu frunza lată şi tulpina groasă şi zemoasă, de vreme ce nu aveau nevoie decât de una până la două săptămâni pentru a ţâşni în înaltul cerului. Tot soiul de lujeri tineri creşteau ici şi colo, iar liane ţepoase atârnau peste tot. Crengile ce se înălţau în văzduh aruncau umbre ciudate, mai cu seamă când luna străpungea norii, iar Torquato, care îşi purta arma, iar sub braţul stâng sacul, era stăpânit de sentimente cât se poate de neplăcute. Dar, ce folos, dacă ajunseseră aici, trebuiau să isprăvească ceea ce începuseră.

Doctorul nu avea timp pentru a se lăsa pradă unor asemenea simţăminte. De cum ajunseră în locul cu pricina, aruncă o privire în jur, iscodind dacă sunt în siguranţă şi dacă-şi pot începe lucrul nestingheriţi, pe urmă însă, neavând de ce să se teamă, ochii săi se îndreptară spre pământ pentru a găsi un mormânt vechi, mai lipsit de vegetaţie, a cărui profanare să rămână tăinuită cât mai multă vreme cu putinţă. Pentru aceasta fu nevoit să aştepte ca luna să iasă din nori şi, după oarecari căutări, găsi un loc ce părea să corespundă dorinţelor sale.

— Aici, Torquato – şopti el – sunt două moviliţe surpate.

Ia seama, fii cu ochii în patru cât timp eu sap, nu va dura mult, îţi promit şi-apoi suntem aproape de canoe. Aşa… Acum luna, dinspre partea mea, poate să se ducă la culcare, nouă ne-a luminat destul.

Tot vorbind, îşi rezemă cu atenţie arma de o cruce scundă din apropiere şi se apucă să lucreze cu o râvnă de-a dreptul înfocată. Pământul era moale; de cum străpunse iarba, aruncă repede ţărâna afară, astfel încât doctorului începu să-i curgă şiroaie de năduşeală de pe frunte. Jur împrejur domnea o linişte mormântală şi chiar şi Torquato începu să se simtă ceva mai în siguranţă.

— Doctore, lasă-mă şi pe mine să sap – şopti el după un timp, căci doctorul începuse să sufle din greu. Merge mai repede dacă facem cu rândul.

— Bravo! încuviinţă francezul. Nu mai e mult şi vom fi în canoe; săpăm ca-n unt.

Luă arma lui Torquato şi stătu de veghe până când acesta zise încet:

— Apare lemnul, l-am simţit cu cazmaua.

— Vezi – şopti doctorul – ştiam eu că nu trebuie să săpăm prea adânc. Ia-ţi arma şi lasă-mă pe mine să termin. Mă pricep mai bine la astfel de lucruri şi m-am şi odihnit de ajuns; rămâi însă cu ochii în patru!

Îndemnul francezului era de prisos, căci Torquato îşi aruncase fără întrerupere privirile de jur împrejur, cu îngrijorare, chiar şi în timpul cât săpase, de parcă nu s-ar fi simţit în siguranţă, în orice clipă unul din indienii cayapa putând să sară de după un tufiş. Cu toate acestea începu să se simtă atras de munca lor, căci tot ce este legat de vreo primejdie oarecare, ne încordează cu forţe nebănuite întreaga noastră fiinţă.

— Uite coşciugul – şopti doctorul, îndepărtând pământul de pe scândurile aşezate deasupra şi ridicându-le după aceea. Sfinte Dumnezeule, Torquato, un schelet complet! N-am fi putut alege alt loc mai potrivit în întreg cimitirul! Unde-i sacul?

— Chiar lângă dumneata – răspunse tânărul italian, dar o

senzaţie ciudată, neplăcută puse stăpânire pe el: un schelet… doctorul vorbea cu atâta sânge rece despre asta, de parc-ar fi scos cartofi din pământ. Era o fiinţă omenească a cărei odihnă veşnică o tulburau prin violenţă; deşi italianul nu era prea superstiţios, mai păstrase o sumedenie de impresii mai vechi care nu-l lăsau să privească problema chiar cu indiferenţă.

Între timp, tovarăşul său procedă cu scheletul găsit în chip foarte simplu: trase gura sacului peste craniu şi împinse până când vârî şi oasele umerilor, apoi, ţinându-l strâns cu mâna stângă, încercă să ridice cu dreapta sicriul de celălalt capăt, ceea ce însă nu fu prea lesne. Ori era prea greu, ori se lipise jos de pământul umed.

— Vino, Torquato, desprinde partea cealaltă a canoei şi ridic-o în sus. Voi putea să ţin mai bine sacul deschis.

Torquato tresări – i se păru că ar fi desluşit un zgomot în tufişuri – dar pe dată nu se mai auzi şi nu se mai mişcă nimic.

— Vino odată, nu pot să ridic singur blestemata asta de canoe… ah, nu ne tulbură nimeni aici, nu-ţi fie frică, în cinci minute suntem gata.

Torquato se furişă repede într-o parte şi apucă de jos capătul tăiat al ambarcaţiunii ce servea drept coşciug, iar doctorul împinse cu uşurinţă scheletul în sac.

— Minunat! râse el în timp ce scutura oasele în sac, până când intrară toate. Nici că puteam găsi ceva pe lume mai bun. Ştii ceva, Torquato, am să sap niţel şi la vecinul de alături, ca să mai facem rost de cel puţin un cap… va merge repede…

— Doctore – şopti Torquato, care stătea cu arma în poziţie de tragere, ascultând zgomotele ce se înălţau deasupra cimitirului – ţi-am făcut pe plac, ai ce ţi-ai dorit şi totul a mers bine deocamdată, dar acum nu mai vreau să rămân aici nici o clipă. Prin apropiere se mişcă ceva, nu ştiu ce-o fi, dar de zece minute aud zgomotul ăsta…

— Se mişcă ceva, zici?

— Să plecăm… se aude iarăşi… pentru Dumnezeu, uite

colo a sărit chiar acum o umbră întunecată… colo… pe peticul acela golaş… Să plecăm, nu mai avem nici o clipă de pierdut!

Doctorul se ridicase şi el în picioare şi privea în direcţia arătată şi chiar dacă nu zări nimic, i se făcu şi lui frică în urma temerilor prietenului său. Faptul că încălcaseră întru totul legea nu putea fi tăgăduit şi dac-ar fi căzut în mâna indienilor în timpul acestei îndeletniciri, viaţa lor nu mai valora nici un dolar. Nici Torquato nu mai zăbovi; luă cazmaua şi se îndepărtă de locul profanat, iar doctorul strânse, aproape fără să vrea, gura sacului, îşi luă arma de jos şi o porni după cel ce-o luase înainte. Sacul era însă prea greu şi nu putu să-l ducă mai departe în felul acesta fără a-l fi legat la gură.

— La dracu'! murmură el, atârnându-şi puşca pe umăr, după care scoase o frânghie scurtă din buzunar. Tare se mai grăbeşte italianul ăsta; ce-a văzut el era numai în închipuirea lui. Nici nu-i cu putinţă… Deodată însă ciuli urechea, deoarece el însuşi desluşi trosnind un tufiş, ca şi cum ceva greu ar fi călcat peste el… ha! Şi acolo… Şi-l cuprinse şi pe el spaima. Ar fi putut să fie un animal fricos, care străbate pe furiş, noaptea, pădurile ecuatoriale, dar dacă totuşi este un indian… n-avea de gând în nici un caz să aştepte şi, înhăţând sacul, îl luă sub braţ şi alergă cât îl ţinură picioarele spre mal.

Torquato găsise acolo canoea şi-l strigă încet, apucă apoi şi sacul şi, după nici două minute, se desprinseră de mal şi ieşiră în largul râului.

— Numai de s-ar fi isprăvit cu fluxul – suspină doctorul, privind înspăimântat copacii întunecaţi de pe mal; dar canoea se lăsa purtată de curent – probabil că începuse refluxul, nu prea puternic, în orice caz însă nu mai erau nevoiţi să vâslească împotriva curentului şi, cu fiece minut, puteau să se aştepte la o deplasare din ce în ce mai rapidă. Fără să schimbe vreun cuvânt, doctorul conduse canoea pe partea opusă, în umbra manglarilor şi, cu lovituri uşoare de vâslă, încercă să treacă în primul rând de satul indienilor. O

dată ce acesta rămânea în urmă, puteau să vâslească vârtos, iar distanţa până la gura Tolei nu era prea mare pentru a nu fi străbătută până în zori.

Torquato vru să vâslească şi el, dar doctorul nu-i îngădui: singur putea să conducă mult mai în linişte ambarcaţiunea şi, favorizaţi de refluxul care începuse, alunecară relativ repede de-a lungul tufişurilor şi ajunseră într-un timp destul de scurt la luminişul unde se găsea satul. Aici însă nu domnea liniştea la care se aşteptaseră, căci ceva deosebit îi scosese pe locuitori afară din casele lor – sus pe mal fusese aprins chiar şi un foc, astfel că cei doi putură vedea cum indienii aprindeau făclii de bambus. Să fie oare acest lucru în strânsă legătură cu înmormântarea din ziua aceea? Să fie o serbare care urma înmormântării? Nici unul din cei doi europeni nu scoase un cuvânt, iar doctorul nu se mai încumetă să vâslească pentru a nu se trăda prin cine ştie ce zgomot întâmplător. Conduse canoea în umbra deasă a tufişurilor şi de-abia când nu se mai zări nici o rază de lumină, se aplecă spre Torquato, vrând să-i şoptească să-l ajute la vâslit pentru a înainta mai repede şi a părăsi vecinătatea periculoasă a indienilor cayapa; în clipa aceea auzi plescăit de vâsle dintr-o canoe.

— Pe toţi dracii! mormăi el, speriat. Doar n-au putut să ne zărească!

— Aud o barcă – şopti Torquato.

— Da şi eu – încuviinţă doctorul în timp ce îndreptă prova micii sale ambarcaţiuni spre tufişuri. Dacă vin, trebuie să-i lăsăm să treacă pe lângă noi – şi zicând acestea, alunecă printre crengile ce atârnau şi se prinse de ele pentru a nu se împotmoli pe undeva.

Auzeau limpede plescăitul vâslelor în apă, iar cei care le mânuiau părea a fi foarte grăbiţi, dar zgomotul deveni din ce în ce mai slab.

— Merg împotriva curentului – şopti doctorul, după ce ascultase o bucată de vreme. Pentru Dumnezeu, merg împotriva curentului, asta înseamnă că avem cale liberă, înainte, Torquato, dar vezi, cu băgare de seamă să n-atingi

cu vâsla canoea, zgomotul se aude până departe, apasă însă cu forţă, cât poţi de tare: cu cât ne depărtăm mai repede, cu atât mai bine.

Tânărul italian nici nu mai avea nevoie de îndemnuri, astfel că, îndată după aceea, canoea ţâşni, favorizată de refluxul puternic, în jos pe râul Cayapas, ţinând mijlocul curentului şi luneca atât de repede, încât prova fu acoperită aproape în întregime de spumă.

6

Luna apusese, dar încă mai era destulă lumină pentru a recunoaşte bine drumul pe care gonea ca o săgeată canoea condusă impetuos de cei doi vâslaşi şi favorizată de ultimele minute ale refluxului. Doctorul îşi dădea seama că trebuiau să se ţină în permanenţă aproape de malul stâng pentru a nu greşi drumul intrând pe alt canal. Mare primejdie n-ar fi fost, căci, oricum, curentul puternic îi purta repede tot în spre ocean, indiferent pe ce canal se aflau, dar ar fi făcut poate un ocol mai mare, pierzând ce aveau acum mai scump: timpul.

De altfel, părăsiseră teritoriul indienilor cayapa – râul Cayapas se afla în urma lor, căci apa pe care pluteau era limpede şi sărată, apă de mare neamestecată – în felul acesta şi primejdia rămânea din ce în ce mai în urmă. Doctorul însă, bucuros desigur când se gândea la comoara pe care o aveau în canoe şi pe care o câştigase cu atâta trudă, îşi tot frământa mintea, căutând să descopere cauza neliniştii indienilor, deoarece era aproape imposibil ca aceştia să fi aflat de furtul scheletului.

— Ascultă, Torquato – rupse el tăcerea într-un târziu, dând glas gândurilor sale, căci aici, printre manglari, n-avea de ce să se teamă c-ar putea fi auziţi de pe mal.

— Aş fi vrut să nu ne pripim şi să astupăm groapa, lăsând

mormântul în ordine. Cine ştie dacă indienii ar fi observat vreodată ceva şi, cum cunoaştem locul, ar fi fost uşor să mai luăm câteva asemenea exemplare.

— Iar te chinuie necuratul – zise italianul. Să ne gândim la o nouă expediţie de jaf, când încă nici nu ne-am pus pielea la adăpost? Îmi vorbeşti despre o nouă asemenea călătorie; ei bine, mie mi-ajunge asta şi-am să-i mulţumesc lui Dumnezeu dac-o să pun din nou, teafăr, piciorul în Esmeraldas.

Nu-şi mai spuseră nimic; dar că doctorul îi împărtăşea părerea o dovedea râvna cu care vâslea, căci aici, pe braţul deschis şi din ce în ce mai lat, nu înaintau nici pe departe după cum ar fi dorit, deoarece tocmai împotriva lor bătea o briză răcoroasă. În schimb, refluxul le mai era favorabil, însă scăzuse simţitor, căci, cu cât se apropiau de manglari, cu atât se desluşea mai bine bancul de nămol de sub ei.

Cerul se acoperise cu nori negri ce atârnau parcă deasupra copacilor, iar înspre ziuă începu să plouă cu găleata – dar ce importanţă mai avea lucrul acesta? Doar se obişnuiseră în ultimele săptămâni să se ude şi să umble uzi. Aproape că nu se mai sinchiseau. Amândoi însă tânjeau după lumina zilei căci, după socoteala lor, se aflau chiar în apropierea Tolei şi pe întuneric se temeau să nu treacă dincolo de ea şi să intre în ocean.

În sfârşit, se crăpă de ziuă – o zi tulbure şi cenuşie, astfel că orice posibilitate de a scruta zarea le era răpită. Vâsleau tot prin mijlocul canalului pe apa care curgea cam spre miazănoapte şi care acum părea să facă un cot către nord-vest, când ploaia se mai potoli – norii se împrăştiară şi pentru o clipă soarele străluci; deodată Torquato strigă bucuros, arătând cu braţul întins înainte:

— Acolo, în faţă, este Tola, recunosc primele case. Slavă Domnului, ajungem din nou printre oameni!

— Ce lung e braţul! spuse doctorul, clătinând din cap. Aş fi jurat că suntem aproape de tot şi mai avem încă o jumătate de *legua*[7].

[7] Legua – leghe, (în limba spaniolă în text), (n.t.).

— O, pe-asta o facem repede!

— Da, dac-am mai avea reflux; dar nu vezi că apele s-au domolit de tot? Frunzele acelea galbene de manglari, care plutesc acolo, nu se mişcă de loc şi în zece minute vor porni înapoi; atunci vom avea fluxul împotriva noastră şi, până la urmă, cred că va trebui să acostăm.

— Să acostăm? Doamne fereşte! strigă italianul. De-ar fi să vâslesc până îmi va ţâşni sângele de sub unghii! Nici nu mă gândesc să aşteptăm aici în golf, ca să le vină indienilor cayapa cine ştie ce idee şi să ne urmărească. Nu, dragă doctore, noaptea trecută ţi-am făcut pe plac, acum vreau să-mi faci dumneata mie pe plac, iar fluxul nu va fi chiar aşa de puternic, încât să nu putem vâsli împotriva lui.

— Pentru numele lui Dumnezeu – zise doctorul – din toată inima sunt gata să-ţi urmez sfatul, mi-era doar teamă să nu te oboseşti prea rău. În cazul acesta însă, trebuie să ne menţinem mai aproape de malul stâng, pentru că, aşa cum arată canalul, cred că fluxul va apăsa mai tare spre celălalt mal.

— Colo în faţă canalul se bifurcă. Pe unde trebuie s-o luăm?

— În orice caz pe cel din stânga, acolo trebuie să fie o insulă; de aici încolo nu mai putem greşi; Tola se găseşte doar în faţa noastră. Uite că începe iar să plouă! Chiar că asta-i o ţară uitată de Dumnezeu; americanul acela avea dreptate când spunea, nu demult, că aici n-ar exista decât copaci *India rubber,* care-şi aduc pe lume propria lor manta de cauciuc; iată, începe şi fluxul.

— Colo, în faţă, înoată un rechin! zise Torquato. Vezi aripioara aia?

— Ce ne pasă nouă de dihania asta! mormăi doctorul, căruia, sub briza răcoroasă, începuse să-i fie frig. De fapt, de ce există pe lume asemenea monştri? Da, dacă i-am putea înhăma la canoea noastră, am merge până la Tola ca şi cu o maşină cu aburi.

Vâsliră o bucată de drum în tăcere şi de-abia atunci observară cu adevărat că aveau curentul împotriva lor, căci

înaintau foarte încet, totuşi înaintau şi ajunseră aşa de departe, încât, cu toată ploaia torenţială, recunoscură casele din Tola. Doctorul întoarse deodată capul înapoi, de fapt doar ca să vadă cât se îndepărtaseră de ultima insulă pe lângă care trecuseră – în orice caz, fără un ţel precis.

— Pe toţi dracii! strigă el, înspăimântat, în aceeaşi clipă. Ce-i asta, Torquato? Priveşte înapoi! Uite, vin patru canoe!

— Asta ne mai lipsea! exclamă, la rândul său, italianul, întorcându-se speriat. Da, iată întreaga liotă! Cum să ne ferim din calea lor? Indienii cayapa sunt renumiţi pentru iuţeala cu care-şi conduc canoele.

Doctorul nu răspunse. De cum îi zări pe primii indieni cayapa, prin ploaia ce cădea şuvoi, îndreptă canoea mai spre stânga; către mal – acolo unde acesta făcea un cot spre vest, astfel că cel puţin pentru moment ieşeau din raza vizuală a urmăritorilor.

Erau oare, într-adevăr, urmăritori? Indienii cayapa aveau aici artera lor principală şi ştiau că ar putea să mai întâlnească şi alţi oameni, o dată cu fluxul. În orice caz doctorul, având cugetul încărcat, găsi de cuviinţă să se facă nevăzut din calea lor. Dacă indienii treceau de ei, era lucru sigur că nu ştiau nimic de cele întâmplate acolo sus.

Între timp, Torquato nu slăbise din ochi canoele, până când acestea fură ascunse de capătul de pământ acoperit de manglari, dar constatase că în fiecare se aflau cinci sau şase indieni, care vâsleau din răsputeri.

— Să-ţi dau un sfat bun, doctore? zise el în clipa când nu mai puteau fi văzuţi de indieni, luând târnăcopul şi zvârlindu-l peste bord. Fă acelaşi lucru cu scheletul blestemat, numai aşa scăpăm de spaime şi ne putem vedea liniştiţi de drum.

— Dar, iubitul meu Torquato – strigă doctorul, speriat – am răbdat oare în zadar frica şi truda ca să ne furăm acum singuri roadele câştigate, când încă nici nu ştim dacă, de fapt, ne ameninţă vreo primejdie? După toate probabilităţile, acestea sunt canoe absolut inofensive, care habar n-au de noi, sau cărora nici nu le pasă de noi şi care,

la fel ca şi noi, vâslesc împotriva curentului pentru a nu mai aştepta fluxul, de vreme ce-au ajuns aproape de Tola.

— Şi dacă ne caută pe noi?

— Vom vedea imediat dacă-i aşa – zise doctorul – dar asta nu înseamnă că vor izbuti să ne şi găsească, pentru că foarte simplu intrăm în manglari şi stăm liniştiţi acolo până trec. De altfel, Tola este aşa de aproape, că putem ajunge acolo pe jos în cel mult o jumătate de oră din clipa când acostăm. Deci nu-i vorba de nici un pericol şi poţi să fii convins că aceşti indivizi goi nu au curajul să se apropie pe uscat de doi albi înarmaţi. Numai pe apă nu vreau să am de-a face cu ei.

În timp ce vorbea, conduse canoea drept spre mal. Această schimbare a direcţiei nu mai putea fi observată de ambarcaţiunile din urmă. Într-o privinţă însă, tot se înşelase, căci a te ascunde sub manglari nu era prea uşor. Da, pe timpul fluxului era lesne de înfăptuit, deoarece atunci ramurile acestui copac de apă sărată atârnă până pe suprafaţa undelor şi dacă te strecori printre ele, te poţi într-adevăr ascunde ca după un zid verde. Acum însă era reflux, sau poate fluxul abia începea, deci apa era încă mică. De aceea, ramurile manglarilor nu se ridicau la mai mult de cinci picioare deasupra oglinzii apei, iar dedesubt se vedeau nenumărate bancuri de nămol, deschise la culoare şi destul de netede, iar cel ce trecea prin apropiere putea imediat să vadă, profilat aproape ca pe un fond alb, orice obiect străin. Nu exista acolo nici cel mai mic cot, nici măcar vreun buştean răsturnat sau vreo rădăcină, în spatele căreia să se fi putut strecura.

— Şi unde ne vom ascunde aici? întrebă Torquato când ajunseră destul de aproape pentru a îmbrăţişa cu privirea locul acela. Nici măcar un crab nu s-ar putea strecura neobservat peste nămol.

— Mii de trăsnete! izbucni doctorul încet. Uite că nu m-am gândit la refluxul ăsta blestemat! Aici situaţia este proastă pentru noi… dar, la dracu, o să ne ducem liniştiţi sub tufişuri şi rămânem acolo. Şi dacă ne întreabă ce facem

aici… aşteptăm fluxul… tot ce-i mai firesc pe lume.

— Şi dacă au descoperit furtul?

— Imposibil, Torquato! căută să-l liniştească doctorul. Chiar dacă am presupune că au vreo bănuială, ceea ce nu este probabil, tot n-ar fi în stare să găsească mormântul cu pricina înainte de a se lumina bine de ziuă.

— Să presupunem că s-au dus aseară, cu făcliile pe care le aveau la ei.

— Făcliile… Hm… ne facem griji în zadar… tot nu mai putem schimba cu nimic situaţia şi după cum am spus, viaţa nu ne este de loc în pericol, chiar şi-n cel mai rău caz şi anume când ai avea dreptate în toate privinţele. Manglarii nu se pot întinde aici pe o distanţă mai mare de douăzeci până la treizeci de paşi; imediat în apropiere, în aval, este Tola şi dacă trebuie, sărim pe mal şi mergem pe jos până acolo. De altfel, plouă cu găleata, iar dacă indienii cayapa nu trec foarte aproape de mal şi plutesc doar un pic mai departe, n-au cum să ne vadă, cu tot refluxul, nici măcar pe sub copaci. În orice caz, să încercăm…

— Aruncă afurisitul acela de schelet peste bord: dacă ştim unde-l lăsăm, o să-l găsim mai târziu. Sacul îl menţine întreg şi oasele nu pornesc stinghere.

— S-ajungem sub copaci – răspunse doctorul, care se despărţea tare anevoie de prada sa – ca să putem face acolo un semn sigur.

— Şi cazmaua blestemată; e lângă dumneata.

— Ea n-are decât să se ducă imediat la peşti – spuse doctorul, azvârlind unealta în apă. Aşa… Dacă scufundăm sacul sub tufişuri, aş vrea să-l văd pe cel care ne-ar putea acuza de vreo faptă nelegiuită…

— Aici apa e foarte mică – spuse Torquato – vâsla mea atinge nămolul.

— Probabil e doar un banc – fu de părere doctorul.

Hai înainte, ajungem. Îndată sub tufişuri, canoele trebuie să apară şi ele curând.

Cei doi bărbaţi îndreptară canoea cât mai repede cu putinţă înspre manglarii din imediata lor apropiere, dar

vâslele nu mai loveau apa, ci doar nămol îndărătnic, peste care făceau să lunece ambarcaţiunea uşoară, cu fundul neted. Acolo însă, aproape de mal, apa nu era adâncă, aşa cum crezuse doctorul, ci fundul rămase neschimbat: cel mult trei ţoli de apă îi mai despărţeau de manglari – destul pentru a împinge canoea, dar nicidecum pentru a scufunda sacul. Ar fi rămas în nămol cu mult deasupra apei.

— Uite pocinogul naibii! strigă Torquato. Santa Maria, abia acum am nimerit în capcană: pe un banc de nămol, ca pe o tavă, de unde nu mai avem scăpare nici la dreapta, nici la stânga… şi iată-i pe cayapas!

— Blestemată poveste! mormăi doctorul, căutând strâmtorat o ieşire, dar nu exista nici una.

Canoele tocmai ţâşniră pe după cotul râului, ţinând mijlocul apei, în timp ce fugarii se găseau la adăpost, cel puţin pentru moment, ocrotiţi de manglari. Dacă într-adevăr îi urmăriseră pentru a pune mâna pe ei, nu le mai trebuia decât foarte puţin timp, deoarece acolo fugarii erau mult prea la vedere ca să nu fie zăriţi în clipa când indienii s-ar fi aflat în dreptul lor. Ce să facă? Le mai rămânea o slabă speranţă şi anume că până la urmă cayapas vor trece liniştiţi mai departe – cine ştie dacă într-adevăr porniseră în urmărirea lor? Dar şi în această privinţă avea să li se spulbere curând orice iluzie, căci comportamentul indienilor – pe care îi puteau vedea limpede printre tufişuri, chiar dacă ei înşişi nu fuseseră încă descoperiţi – dovedea mult prea clar că ei căutau ceva pe fluviu.

În clipa când trecură de cotul râului şi nu zăriră nicăieri pe suprafaţa apei vreo canoe, se opriră deodată din vâslit, privind miraţi de jur împrejur. Câţiva se ridicară în picioare, părând să discute foarte aprins între ei.

Dincolo, mai aproape de celălalt mal al lagunei sau al braţului de mare se afla o mică insulă de manglari; două canoe începură brusc să vâslească din nou contra curentului, îndreptându-se într-acolo, pe când celelalte două o porniră spre braţul principal, urmând să treacă peste câteva minute prin faţa fugarilor.

— Iată dovada – şopti Torquato. Nu mai încape îndoială că pe noi ne caută, dar cum oare putem scăpa de ei?

— Ei, la dracu! izbucni doctorul, surescitat la rându-i de pericolul iminent. Dacă nu vor altfel, vor trebui să suporte şi consecinţele. N-au voie să se apropie, asta e sigur, altminteri, trimitem o încărcătură de alice în prima canoe în cazul că manifestă cea mai mică duşmănie. Blestemaţii, la ce bun să ne mai ferim?

— Îi îndârjim şi mai rău şi atunci suntem, fără doar şi poate pierduţi.

— Ba de loc – râse francezul, cu încăpăţânare. Ca ultim loc de refugiu ne mai rămâne totuşi uscatul, de va fi nevoie, doar o oră sau o oră şi jumătate de flux şi avem din nou apă navigabilă, aşa că, în ciuda bandei, ne croim drum chiar prin mijlocul lor. Când vom trage primul foc, să vezi cum or să ne respecte.

Torquato nu răspunse nimic, căci canoele se apropiaseră atât de mult şi puteau fi văzute aşa de bine, încât în clipa următoare trebuia să se decidă soarta lor. Ploaia care încă mai cădea în şuvoaie împiedica oarecum vizibilitatea, dar prea mari speranţe nu aveau. Cayapas se apropiau – oare îşi vor vedea de drum? Atunci toate grijile lor fuseseră în zadar. Deodată un ţipăt puternic răsună dintr-o canoe şi într-o clipă ambele prove se îndreptară spre ei – strigătul se repetă, probabil pentru ceilalţi care o luaseră înainte, căci dintr-acolo li se răspunse în acelaşi fel. Acum nu mai exista nici o îndoială: întreaga flotilă fusese lansată pentru ei, pentru urmărirea lor. Era, oricum, de neînţeles cum de fusese posibil ca furtul săvârşit de ei să fie aşa de repede descoperit; singura explicaţie rămânea doar faptul că acel obiect închis la culoare pe care-l văzuseră în cimitir să nu fi fost un animal sălbatic, ci un indian care-i urmărise şi dăduse alarma în tot satul. Acum, doctorul ar fi aruncat cu cea mai mare plăcere în valuri sacul cu prada sa, dar hotărârea lui venea prea târziu. Nu mai era cu putinţă, căci nici măcar nu l-ar fi putut ascunde pe malul mâlos din faţa sa fără a fi observat, ba mai mult, urmele adânci ar fi trădat

orice pas.

— Dacă nu vor altfel, n-au decât să răspundă de cele ce se vor întâmpla – scrâşni el printre dinţi, apucând arma. Să-i lăsăm să se apropie pe aceşti bandiţi.

Indienii însă păreau că nu doresc aşa ceva; oricum, aşteptară mai întâi să se întoarcă celelalte două canoe, care se duseseră la insulă, dar care nu se găseau la o distanţă prea mare. Una dintre ele fusese însă ceva mai sus şi, înapoindu-se, trecuse chiar pe lângă bancul de nămol, pe care îl atinse cu vâslele din stânga, părând să cerceteze locul, în timp ce cealaltă îşi menţinea direcţia, cu uşoare lovituri de vâslă împotriva fluxului. Indienii nici nu se uitară la cei doi albi, cu toate că lunecară la o distanţă mai mică de douăzeci de paşi de ei.

Această situaţie nu dură însă mult, căci, îndată ce li se alăturaseră şi celelalte două canoe, se îndreptară cu toatele, ţinându-se aproape una de alta, exact spre locul unde barca se împotmolise în mâl. Avură şi ele de luptat cu aceleaşi dificultăţi, deoarece canoele lor erau mai mari decât ambarcaţiunea celor doi europeni, drept care se scufundau ceva mai mult în apă; fluxul însă creştea cu fiece minut şi între timp sporise cu încă un ţol.

Până atunci, cele două tabere vrăjmaşe nu schimbară nici o vorbă între ele. Europenii urmăriseră în tăcere pregătirile de atac, în tăcere se apropiau indienii, până când doctorul găsi de cuviinţă să curme această situaţie. Căci indienii s-ar mai fi putut întoarce, iar o ameninţare ar fi putut avea succes; dacă însă s-ar fi împotmolit şi ei în nămol, orice posibilitate de retragere le-ar fi fost tăiată, iar furia şi deznădejdea i-ar fi împins poate la un atac, care pentru cei doi albi ar fi fost fatal. Apucând deci arma sa cu două ţevi, o lipi de obraz ţintind inamicul şi strigând cu îngâmfare:

— Ce căutaţi aici, cayapas? De ce ne înconjuraţi cu canoele voastre? Sunteţi tâlhari? Pe Dumnezeul meu, primul dintre voi care-şi coboară vâsla în apă va primi o încărcătură de plumb! Nu glumesc, luaţi seama!

Indienii şovăiră o clipă – puşca era prea ameninţător îndreptată împotriva lor şi cunoşteau destul de bine efectul ucigător al acestor arme; dar una dintre canoe începu să se clatine – fluxul crescuse într-atâta, încât oferea posibilitatea unei înaintări. Unul dintre indieni părea să fie conducător – el le spuse ceva alor săi în limba lor şi, întorcându-se spre albi, zise furios:

— Hoţi de cadavre! Mai întrebaţi de ce vă urmărim? Dacă omorâţi pe vreunul dintre tovarăşii noştri, o să sfârşiţi groaznic, sufocaţi aici în nămol; predaţi-vă, căci sunteţi pierduţi! Înainte, flăcăi! Şi toţi o dată apucară vâslele şi împinseră canoele netede peste nămolul moale, pe jumătate lichid.

Doctorul nu suflă un cuvânt, întrucât tot nu-i mai ajuta la nimic şi, fără să ezite, apăsă pe trăgaciul din dreapta, ţintindu-l pe conducător – pac! Căzu trăgaciul pe capsa umezită – pac! Al doilea.

— Trage, Torquato, altfel suntem pierduţi! strigă el, speriat italianului, scoţând în grabă din buzunarul, de asemenea ud, alte capse.

Torquato, aproape fără să ştie ce face, ridică arma şi apăsă pe trăgaci, dar, la fel, nici una din ţevi nu vru să funcţioneze. Indienii scoaseră un strigăt de bucurie. Deşi ei nu aveau arme, totuşi cunoşteau destul de bine importanţa sunetului mort – canoele lor se aflau la o distanţa mai mică de doisprezece paşi – şi, chiuind, începură să vâslească de zor pentru a ajunge la duşmani.

Între timp, doctorul încărcase arma cu cartuşe noi şi încercă încă o dată să tragă – în zadar! Umezeala cumplită, ba chiar şi aerul marin făcuseră ca armele lor să devină inutilizabile. Torquato însă nu părea câtuşi de puţin dispus să cadă în mâna sălbaticilor acolo, în nămol – ameninţarea lor fusese prea îngrozitoare.

— Vino, doctore! îi strigă el. Numai pe uscat ne mai putem salva – şi fără a mai aştepta răspuns, sări la prova canoei şi, de aici, cu un salt disperat, încercă să ajungă cât mai departe pe bancul de nămol. Acolo se împotmoli, dar

frica de moarte îi dădu puteri supraomeneşti. Ridicându-se din nou, se căzni din răsputeri şi cu mâinile şi cu picioarele, să ajungă sus, iar când rămase agăţat de rădăcinile ţepene, arcuite şi pline de nămol, se aruncă în grabă sălbatică, nebună, peste ele, tot în nămol, dar mereu mai departe. Scăpă puşca din mână, însă nici nu băgă de seamă: la ce-i mai folosea arma? Să iasă din manglari, să ajungă din nou pe pământ uscat, aceasta era dorinţa sa.

Văzându-l cum fuge, doctorului nu-i mai rămânea nici lui altceva de făcut. Chiar dacă pentru o clipă îl străfulgera gândul să ia cu el prada aşa de greu câştigată şi să dispară cu ea chiar sub privirile indienilor, la fel de repede îşi dădu seama de imposibilitatea unui atare plan nebunesc. Torquato de-abia dacă era în stare să înainteze singur şi fără nici o povară prin nămol, deci cum ar fi putut el să facă acelaşi lucru cu o asemenea povară?! Aruncă o ultimă privire înapoi – canoea mai-mai că ajunsese lângă a lor – şi, apucând arma, îşi urmă în grabă sălbatică prietenul,. Ştia că este o nebunie, căci indienii, aproape goi, i-ar fi putut ajunge foarte uşor din urmă, mai simţea şi cuţitul la şold, cu toate acestea, nu-i mai rămânea decât fuga – era singura scăpare. El nu-şi lepădă arma, ca Torquato – sentimentul de a avea o armă în mână îi dădu oarecare încredere: un alt cartuş poate că lua foc; un singur foc în mijlocul acestei cete şi nici unul n-ar mai fi îndrăznit să-i urmărească – şi-apoi, uscatul nu era departe – acolo puteau opune rezistenţă; să fi îndrăznit numai sălbaticii să-i atace acolo!

Iată-l la capătul de sus al bancului – nămolul îi ajungea aproape până la genunchi, dar nu luă în seamă acest lucru – mai departe, tot mai departe – mai ales că ieşise din raza vizuală a duşmanilor. Deodată, un ţipăt sălbatic, care-l pătrunse până în măduva oaselor, răzbătu până la el şi doctorul îşi dădu seama ce însemna: duşmanii ajunseseră la canoe şi găsiseră sacul. Să fugă, să fugă cât mai departe de ei. Văzu lângă el, în nămol, arma lui Torquato – nu trebuia sa cadă în mâinile indienilor – o luă şi aruncă o privire temătoare peste umăr pentru a vedea dacă mai sunt

urmăriţi: nu, încă nu. Indienii erau ocupaţi cu osemintele recucerite. Mai departe, mai departe, uscatul trebuie să fie doar la câţiva paşi; i se păru că zăreşte, printre vârfurile de-un verde deschis al manglarilor, frunzişul închis al pădurii!

Torquato lupta din greu înaintea sa; se opri o clipă şi ascultă: nu se mai auzea nici un zgomot. Oare ţineau sfat de război? Schimbă din nou cartuşele; nu voia să-l găsească nepregătit – dar nu se arăta nici un duşman, nu se auzea nici cel mai mic zgomot. Manglarii zăceau într-o linişte mormântală şi doar plescăitul ciudat al crabilor se auzea pe ici pe colo, iar deasupra capului desluşi bătaia grea a aripilor unui pelican castaniu care, speriat, se îndrepta zburând spre mare.

7

Era îngrozitor să te târăşti aşa prin nămol, iar pe deasupra să fii mereu copleşit de spaima de a fi urmărit de indienii cuprinşi de furie şi de setea lor de răzbunare – dar totul rămase liniştit ca mai înainte; nici un strigăt, nici un ţipăt nu tulbură tăcerea – de jur împrejur natura parcă încremenise, iar ce doi fugari, fără a scoate o vorbă, se chinuiră să ajungă acolo unde bănuiau că se află uscatul. De bună seama, înaintau foarte încet, căci în anumite locuri rădăcinile flexibile ale manglarilor se împletiseră în aşa fel unele cu altele, încât alcătuiau adevărate plase. Şi ele nu se sprijineau chiar pe nămol, ci întotdeauna cu un picior sau două mai sus şi era cu neputinţă să calci pe ele, deoarece, din pricina noroiului moale, deveniseră netede şi lunecoase, ba mai şi cedau sub greutatea corpului. Când încercară, alunecară de fiece dată şi căzură de câteva ori, afundându-şi braţul până la cot în mâlul compact. Erau nevoiţi să se caţăre încet peste fiecare din ele – şi în ce hal arătau – dar ce importanţă mai avea? Nici de indieni n-aveau de ce să

se mai teamă, căci, dacă aceştia ar fi vrut să-i urmărească, ar fi făcut-o de mult – în primul rând trebuiau să simtă uscatul sub picioare, restul era o nimica toată.

— Uite colo, nu vezi un vârf de palmier? strigă doctorul, gâfâind alături de Torquato.

— Şi mie mi se pare – răspunse italianul – dar e încă tare departe.

— Acolo iau sfârşit suferinţele noastre; înainte, Torquato! Curând ajungem acolo…

— Aici, în faţă, frunzişul se răreşte.

— Chiar aşa, poate că-i un banc de nisip şi putem ieşi din nămol.

— Acolo este tot apă! strigă italianul.

— Imposibil! suspină doctorul, speriat. Pentru numele lui Dumnezeu, nu se poate! Că doar n-o fi o insulă de manglari? Doar am văzut linia neîntreruptă a uscatului! Nu, cu siguranţă că nu-i un banc de nisip, poate că mai e şi nămol… şi ce dacă! De trecut tot trecem… Înainte, Torquato, până nu se ridică fluxul!

Din nou, cei doi tovarăşi de suferinţă înaintară prin nămol, dar acum nu mai aveau mult, căci nu trecură nici zece minute şi ajunseră în preajma unui banc la fel ca acela pe care se căţăraseră când săriseră din canoe, iar în faţa lor se desfăşura un braţ de mare, lat de cel puţin o sută de paşi, pe al cărui mal opus văzură, într-adevăr, palmieri şi alţi copaci – numai că niciodată n-ar fi putut ajunge acolo decât cu o canoe sau înot.

Cei doi fugari priviră îndelung, fără să rostească *o* vorbă despre această nouă nenorocire, căci, datorită ei, calea spre uscat le era tăiată fără milă. S-ar fi zis că fiecare se teme să rupă el cel dintâi tăcerea – prea cumplită fusese dezamăgirea şi amândoi îşi dădură deodată seama de ce indienii nu porniseră în urmărirea lor. Desigur, ei cunoşteau locul şi aşteptau liniştiţi ca fugarii să se întoarcă la canoea părăsită. Când îşi dădu limpede seama de acest lucru, doctorul fu cuprins de furie şi, înhăţând arma, spuse:

— Torquato, până acum m-am bucurat că armele noastre

n-au luat foc şi că n-avem pe conştiinţă nici o viaţă omenească, dar blestemat să fiu dacă răutatea asta nu merită să fie pedepsită. Vino, iată-ţi arma, o să am grijă ca data viitoare să funcţioneze amândouă, dar să ia aminte pieile-roşii, că acum, nu mai poate fi vorba de cruţare.

— Păi ce vrei să faci?

— Ce altceva, decât să ne întoarcem la canoea noastră, chiar dacă acolo ar mişuna sălbaticii? La dracu, cu patru ţevi de armă ca lumea, le putem arăta lor că şi-au greşit socotelile, să nu creadă că nu putem pune din nou armele în stare de funcţionare.

Cu aceste cuvinte, se aşeză pe o rădăcină de manglar, deşurubă pistoanele, pe care le băgă cu grijă în buzunarul de la vestă, îndepărtă praful umed, turnă praf uscat, înşuruba la loc pistoanele, apoi scoase din geanta de piele pe care o purta la cingătoare câteva capse uscate; era încredinţat că arma va funcţiona. Făcu acelaşi lucru şi cu puşca lui Torquato, după ce mai întâi fu nevoit să scoată nămolul de pe una din ţevi şi, întinzându-i-o, strigă:

— Şi-acum, la drum, amigo! N-avem timp de pierdut.

— Cum adică, să facem cale întoarsă?

— Vezi bine, însă acum o să ne fie mai uşor, căci vom merge pe urmele noastre, la venire n-am avut de ales!

Într-adevăr, doctorul avea dreptate. Era singurul lucru pe care-l puteau face şi oricât de greu ar fi fost acest marş, n-ar fi durat prea mult. Şi-apoi, cunoşteau dificultăţile şi le venea uşor să evite locurile cele mai greu de trecut, astfel că, nu peste mult timp, văzură luminişul din laguna Tolei. Nici în privinţa direcţiei nu fură nevoiţi să şovăie. Urmele lăsate de ei se imprimaseră destul de adânc şi mergeau în linie dreaptă direct la canoe – ba iată şi locul unde zăcuse arma lui Torquato – douăzeci de paşi mai încolo şi erau la marginea bancului.

— Pregăteşte-te să tragi – îi şopti doctorul lui Torquato, care-l urma îndeaproape. Cum îl văd pe primul trag, pe urmă înaintăm, iar dumneata tragi al doilea foc.

— Dar e linişte deplină!

— S-or fi ascuns acolo, în spatele bancului.

— Apa a crescut considerabil.

Doctorul nu-i răspunse; cu arma pregătită, coborî în tăcere şi cât mai repede cu putinţă – ploaia se mai domolise, aşa încât doctorul auzea plescăitul apei pe bancul de nămol – se afla foarte aproape – şi dacă ambarcaţiunile indienilor mai erau acolo, ar fi trebuit să le vadă – încă vreo câţiva paşi… nimic nu se clintea… încă vreo câţiva paşi… privirea lui alerga speriată la dreapta şi la stânga – nici urmă de canoe nicăieri, sălbaticii dispăruseră, luând cu ei şi barca lor, iar apele creşteau.

— Sfinte Dumnezeule! strigă Torquato când ajunse lângă doctor şi văzu că lucrul de care se temea în sinea lui de câteva minute se confirma ca o realitate înfiorătoare. Suntem pierduţi!

— Drace! şuieră francezul printre dinţi. Au fost prea laşi pentru a ne ataca, dar vor să ne lase pradă unei morţi cumplite. Ia să vedem, poate că tot mai există vreo scăpare, Torquato. Insula trebuie să fie legată sus de uscat, altfel am fi observat acolo o intrare şi, în cel mai rău caz, ştii să înoţi?

— Da – suspină nenorocitul – dar crezi că m-aş aventura în apa asta în care am văzut înotând aligatori şi rechini uriaşi? Ha, nu simţi mirosul de mosc? Undeva, foarte aproape, se târăşte o asemenea dihanie şi, îndată ce apa va mai creşte cu un picior, îi cădem pradă, nu mai avem scăpare.

Deznădăjduit, doctorul stătea pe mal, cufundat până la glezne în mâl şi privea în gol: se gândea şi el la rechinul pe care-l văzuseră lângă canoea lor, iar mirosul pătrunzător de mosc nu putea fi nici el trecut cu vederea. Şi apele creşteau – mai lipseau doar şase ţoii ca să se reverse peste bancul pe care se aflau ei şi ceea ce trebuia să se întâmple nu mai putea să întârzie mult.

— N-avem încotr-o, Torquato – rosti el încet – trebuie să facem ultima încercare: insula nu poate fi prea lungă. Uită-te, chiar de aici se vede că acolo se întinde uscatul. Haide,

curaj, prietene, încă nu-i totul pierdut, poate ajungem pe uscat înainte de creşterea apei.

Fără a mai aştepta răspuns, francezul începu marşul istovitor, de astă dată de-a lungul malului, pentru a nu greşi cel puţin direcţia, iar însoţitorul său îl urmă pas cu pas, disperat; dar apele creşteau necontenit: mai lipsea un ţol ca să ajungă la marginea de sus – pe ici pe colo apa şi pătrundea în locurile mai joase şi nu puteai recunoaşte nimic, altceva decât manglari, manglari nesfârşiţi, îngrozitori!

Şi ce foială se stârni în jurul lor! Până atunci, crabi mari, respingători – negri şi portocalii – care aleargă pieziş pe pământ şi care rămăseseră în nămol, acum când apele creşteau şi peşti hrăpăreţi le-ar fi putut descoperi ascunzătorile, se refugiau în sus pe tulpinile şi vlăstarele manglarilor şi peste tot se auzeau plescăituri, pârlituri, trosnete. În faţa sa, doctorul descoperi în nămol urmele unui şarpe destul de burtos, care, în orice caz, se retrăsese acolo în timpul ultimului reflux, căci fluxul spală orice urmă şi lasă bancurile de nămol netede şi intacte.

Şi iată că apa trecea peste banc, cu toate acestea, cei ameninţaţi nu se opriră din marşul lor. Nămolul se muie, iar cei doi se scufundau tot mai mult, până când italianul nu mai putu să înainteze, fiind istovit şi copleşit de emoţie; gemând, el se rezemă de o rădăcină.

— N-avem încotro – spuse doctorul – nu se zăreşte nici o ieşire, iar într-un sfert de oră marşul nostru va fi de-a dreptul periculos, căci nu mai poţi vedea unde pui piciorul. Vino, Torquato, numai câţiva paşi, uite colo un copac în care ne putem căţăra… hai, curaj, te-ajut… încă nu suntem pierduţi; trebuie să rezistăm numai patru ore, după aceea avem din nou în faţa noastră întreg răstimpul refluxului… doar şi timpul trece.

— Indienii aveau dreptate – şopti italianul – ne prăpădim în nămol. Aceasta-i pedeapsa pentru că am profanat lăcaşul morţilor… ah, dacă m-ai fi ascultat!

— Curaj, curaj, prietene, numai să nu-ţi pierzi speranţa!

strigă doctorul, cuprins acum şi el de remuşcări la gândul că toată această situaţie îngrozitoare i se datora lui. Lucrurile se mai pot schimba în bine; încă mai avem forţe şi te voi salva, de-ar fi să înot eu însumi până la Tola.

— Şi dacă te prăpădeşti pe drum, ce se-ntâmplă cu mine?

— Curaj, curaj, dragă prietene, încă n-am ajuns în această situaţie, căci atunci când nevoia e mai mare şi ajutorul se află foarte aproape… totul nu-i decât o aventură, la care mai târziu ne vom gândi cu plăcere.

— Îţi mai arde şi de glume? zise Torquato, posomorât. Am furat un mort din ţintirimul indienilor cayapa şi cine ştie în câte ceasuri vor roade crabii şi peştii cadavrele noastre. Doctore, suntem nişte oameni pierduţi şi cel mai bun lucru ar fi să ne tragem un glonţ în cap mai înainte ca praful de puşcă să se umezească din nou.

— Nici să nu ne gândim la aşa ceva – replică doctorul. Aici ne putem căţăra în copac, hai, apucă-mă, Torquato, te-ajut; dacă poţi s-ajungi la una din crengile de sus, suntem salvaţi.

Zicând acestea, cum stătea sub unul din manglari, mai înainte de toate tăie cu cuţitul câteva rădăcini şi atârna de cioturile lor cele două puşti. Dar lucrul acesta nu le uşură căţăratul, căci manglarii sunt plante foarte ciudate, care nu se aseamănă cu copacii decât prin vârful desfăşurat al coroanei, în rest neexistând nici cea mai mică asemănare. De fapt, manglarul este alcătuit numai din rădăcini, cărora le prieşte mai ales pământul îmbibat de sare şi care dau necontenit lăstari noi. Mlădiţele cresc în forma de boltă, dintr-un vlăstar mai gros, încovoindu-se la o oarecare distanţă din nou în nămol, unde se înmulţesc iar. Propriu-zis, manglarii nu au nici tulpină – cu excepţia unei singure specii, aşa-numitul manglar-aligator, care însă creşte de obicei departe, la margine şi în apă adâncă. Rădăcinile se unesc la mijloc, dar mult deasupra pământului, formând un fel de ciot noduros, în care se mai pot desluşi limpede vlăstarele – până acolo însă, ele se înalţă mereu în sus şi

oblic în jos, astfel că piciorul omului nu găseşte nici un fel de sprijin. Apoi se unesc, pe o distanţă de la şase până la zece picioare, alcătuind un corp, care la acest copac ciudat trebuie luat drept tulpină şi de-abia de aici încep să crească din nou ramuri, care formează deseori coroane răsfirate, uriaşe, ale căror crengi pot fi însă urmărite foarte bine până la primele rădăcini, cele mai de jos. A te căţăra însă pe aceste rădăcină este aproape cu neputinţă, deoarece, stând în timpul fluxului sub apă, se lipeşte de ele tot putregaiul subţire şi vâscos adus de ape, încât arată ca şi cum ar fi fost unse cu săpun verde, fiind la fel de alunecoase ca acesta – piciorul nu găseşte pe ele nici un punct de sprijin.

De altfel, doctorul alesese unul din copaci, în care, chiar dacă le era mai greu să se caţăre, puteau să stea mai comod şi, simţindu-se vinovat faţă de însoţitorul său, pe care el îl adusese în această tristă situaţie, căuta să facă totul pentru a-i uşura suferinţa.

— Vino, Torquato – îl îndemnă el – pune piciorul. Hai întâi pe genunchiul meu, apoi pe şold… te rog, nu te sfii, mai rău nu ne mai putem murdări unul pe altul.

Torquato îşi aruncă privirea în sus şi constată că altfel nu putea ajunge la crengile copacului, iar apa îi spăla picioarele împotmolite în mâl. Puse piciorul pe genunchiul doctorului şi-n felul acesta se prinse de creanga cea mai apropiată sări pe ea şi, întinzând doctorului mâna, îl trase, cu oarecare osteneală, alături de el.

Însă ce puzderie de *jerjenes* era acolo sus! Coroanele copacilor mişunau de aceste mici vieţuitoare, care vibrau: ca nişte adevăraţi nori de colo-colo, năpustindu-se asupra victimelor ce le căzuseră pradă. Cită vreme se mişcaseră pe sol, cei doi fugari de-abia dacă observaseră prezenţa lor. Acum însă când erau nevoiţi să stea nemişcaţi pe crengile incomode, ţânţarii, cu micile lor ace otrăvite, înţepau de nenumărate ori pielea nefericiţilor, care nu se puteau apăra.

— Ce bine-ar fi fost dacă ne-am fi aflat în partea cealaltă

a insulei – zise în sfârşit Torquato, după o pauză, privind liniştit în gol. Am fi putut chema o barcă sau vreo canoe care, eventual, ar fi apărut pe râu. Aici însă stăm între aceste coroane îngrozitoare şi nu vedem nimic altceva în afară de propria noastră suferinţă.

— Am făcut, ce-i drept, o greşeală – încuviinţă doctorul – dar apele crescuseră prea mult pentru a ne mai căţăra acolo în vreun copac; dacă însă stăm liniştiţi, poate auzim vreo barcă.

— Ah, să stăm liniştiţi, cu acest milion de spirite invizibile care ne chinuiesc! suspină italianul. Doctore, doctore, nu vreau să te dojenesc, dar ne-ai băgat într-o poveste de mai mare dragul… şi uite că iar începe să plouă. Ei, n-are decât sa plouă – zise el, resemnat. Mai rău decât aşa tot nu poate fi: să stăm în timpul fluxului într-o mocirlă, pe o cracă de manglar şi să fim mâncaţi de vii de ţânţari. Cu ce va mai rămâne din noi, se vor ospăta probabil rechinii.

Fluxul atinsese nivelul maxim şi apa clipocea jos printre rădăcini, iar uneori câte un peşte sărea în sus, căutându-şi pe bancul de nămol hrană. Un soi de bâtlan regal se aşeză şi el în coroana unui copac de pe malul apei, având în cioc un crab, pe care apoi îl aruncă jos, scoţând un ţipăt ciudat şi răguşit. Îndată după aceea ţâşni în jos de pe creangă; cei doi îl putură auzi cum se lasă pe apă, iar când se întoarse, după nici o jumătate de minut, ţinea în cioc un peşte destul de mare, cu care se chinui o bucată de vreme până izbuti să-l înghită.

— De-am putea zbura şi noi! oftă Torquato când bâtlanul regal îşi luă zborul, după ce prinsese, pornind în direcţia în care ei ştiau că se află uscatul. Ce biată făptură neajutorată este omul!

— Dumnezeu ştie! suspină doctorul, care încerca în zadar să se aşeze mai în voie pe crengile cu nenumărate ramificaţii. Nici măcar nu se poate sta ca lumea pe o creangă. Dar, curaj, curaj, Torquato, cred că apa scade şi îndată ce bancul iese iar la iveală, ne continuăm marşul. Dacă acest loc nefericit este legat de uscat, după cum sunt

încredinţat, în două sau trei ore vom fi în siguranţă.

— Să dea Dumnezeu! suspină tânărul. În ceea ce mă priveşte, nu prea am mare încredere. Singura noastră salvare ar fi doar o barcă ce ar trece din întâmplare pe aici…

— De acum încolo nu mai părăsim malul – îl consolă doctorul – aşa că o să putem vedea în permanenţă apa… Uite, scade, scade, a început refluxul; răbdare cel mult o oră, după care coborâm din nenorocitul ăsta de copac.

Într-adevăr, apa scăzu şi după ce cei doi tovarăşi de suferinţă coborâră, o oră mai târziu, de pe lemnul tare, din nou în mâl, se îndreptară glonţ spre marginea bancului de nămol. Dar chiar dacă de aici putură să recunoască câteva fâşii de apă, nu avură totuşi o privire asupra întregului braţ de mare, căci ramurile atârnânde ale manglarilor împiedicau cu desăvârşire acest lucru. Numai când refluxul ar fi atins cel mai scăzut nivel şi dacă ei ar fi pornit mai departe, către locul unde-şi lăsaseră canoea, doar atunci ar fi putut îmbrăţişa nestingheriţi cu privirea suprafaţa apei.

Dar nu se sinchisiră prea mult de acest lucru, deoarece prima şi cea mai temeinică speranţă a lor era să găsească un teren solid şi înalt, căci, într-adevăr, nu trecuseră de dimineaţă pe lângă nici un canal vizibil pe partea stângă. Când ajunseră însă la capătul extrem al bancului de nămol, văzură că tufărişul de manglari se întindea, ce-i drept, mult în apă, ajungând probabil până la mal, dar de pătruns pe acolo ar fi fost imposibil. Rădăcinile crescuseră de-a valma aşa de sălbatic, iar apa din care se ridicau părea atât de adâncă, încât a răzbate pe acolo fără topor, înaintând pas cu pas, nu părea cu putinţă – mai degrabă ai fi putut înota de o sută de ori mai uşor pe apele braţului îngust de mare. Şi-apoi, nici nu ştiau cât de departe se afla uscatul, de care-ar fi trebuit să se apropie printr-o strădanie aşa de îngrozitoare şi de periculoasă; şi cum ar fi fost în stare să mai reziste, fie şi numai douăzeci şi patru de ore, fără merinde!

Ultima hrană pe care o mai avuseseră o bucăţică de

carne friptă – o mâncaseră cu puţin înainte de a se lumina de ziuă – micul dejun – de atunci nu mai puseseră nimic în gură. Până în clipa aceea nici unul nu simţise foamea, dar acum ea se anunţa şi amândoi îşi dădeau seama că nu aveau îndeajuns forţe ca să se caţăre ore întregi pe rădăcinile netede, alunecoase, sau să se furişeze pe sub ele, expunându-se astfel şi primejdiei de a fi atacaţi în apa adâncă de şerpii veninoşi de pe această fâşie de pământ, sau de rechini şi aligatori.

Ce să facă? Singura lor grijă era să se uite după vreo barcă şi totuşi trebuiau să se ferească să strige vreo canoe a indienilor cayapa, căci nu aveau cum să ştie dacă nu cumva chemau chiar pe duşmani, care s-ar fi bucurat doar de suferinţa lor şi i-ar fi părăsit apoi fără să le dea ajutor! Şi ce altceva puteau face? Noroc că doctorul mai avea atârnat de gât binoclul, cu ajutorul căruia ar fi putut distinge vâslaşii vreunei ambarcaţiuni, chiar dacă aceasta ar fi plutit prin mijlocul canalului. Trebuiau să aştepte ca refluxul să atingă nivelul cel mai scăzut pentru a ieşi din manglari. De nămol nu le mai păsa, se obişnuiseră să înoate prin el.

Străbătură din nou istovitorul drum pe care veniseră. Bineînţeles că nu mai găsiră locul unde-şi lăsaseră canoea, căci refluxul netezise şi spălase toate urmele. Dar ce importanţă mai avea? Îşi continuară drumul istovitor prin nămol pentru a ajunge în zona de nord-est a acestei limbi de pământ înşelător – din punctul acela se aflau cel mai aproape de Tola şi puteau vedea lesne dacă s-ar fi apropiat vreo barcă sau vreo ambarcaţiune salvatoare.

Apele scădeau – nu numai bancul de nămol al mlaştinii de manglari se uscase, ci şi departe de fâşia acoperită de vegetaţie se întindea o suprafaţă lată, strălucitoare, spre care coborâră în mare grabă. Mai întâi însă, se uitară în toate direcţiile pentru a vedea dacă nu zăresc undeva vreo barcă, iar doctorul privi, cercetător cu binoclul jur împrejur. Când însă văzură că nu pot recunoaşte nimic, absolut nimic altceva decât apă şi manglari, oriunde şi-ar fi aruncat ochii, se avântară mai departe, până la marginea extremă, care

era uscată, pentru a-şi potoli cel puţin cu scoici şi stridii foamea, ce se făcea simţită. Stridii se găseau aici din belşug – acest ţinut este cunoscut pentru stridii pe întreaga coastă de vest – şi curând găsiră cantităţi mari în nămol. Armele, care-i stânjeneau, le înfipseră cu paturile în nămolul tare, unde stăteau înţepenite şi în siguranţă; după aceea culeseră stridii, le ciocniră unele de altele, apoi la deschiseră cu cuţitele.

Între timp nu slăbiră o clipă din ochi suprafaţa apei şi mereu, când vreun punct întunecos le atrăgea atenţia, doctorul privea cu binoclul într-acolo – în zadar însă – golful, până atunci mişunând de lume, părea astăzi ca mort: nu se zărea nici o canoe.

Şi din nou crescură apele – la început încet, centimetru cu centimetru, dar amândoi ştiau că, odată pornite, vor acoperi repede fâşia joasă, iar mersul prin nămol ar fi devenit cu atât mai anevoios şi mai istovitor, deoarece apa te reţine mult mai puternic, prin vidul ce ia naştere când piciorul e tras afară. Deşi se retraseră pas cu pas, pe bancul mai înalt, simţiră şi aici efectul binefăcător al brizei, care în acelaşi timp mătura din calea ei toate insectele, împingându-le în manglari – totuşi mare folos nu avură. Oricât s-ar fi încăpăţânat să stea de veghe, apele nu cunoşteau îndurare. Şi iată-i împinşi din nou sub tufişurile suspendate, siliţi să se retragă mai sus, tot mai sus; şi în timp ce înserarea cobora mai devreme ca de obicei sub cerul înnorat, începu iar să plouă, cum nu plouă, decât la această latitudine. Ca o rupere de nori cădea apa pe pământ şi nu le rămase altceva de făcut, decât să caute, înainte de a se întuneca de-a binelea, un alt copac în care să-şi petreacă noaptea nesfârşită.

Foamea, oricum şi-o potoliseră, în schimb acum îi chinuia setea într-un mod cumplit şi nu găsiră alt mijloc, decât să-şi întindă hainele, iar apoi să le stoarcă, lăsând apa de ploaie să le curgă în gură – era singura soluţie şi aceasta numai în parte satisfăcătoare, căci vaporii apei de mare pluteau peste tot şi chiar şi aceste înghiţituri erau sărate.

Se lăsă noaptea – insectele, care-i chinuiseră şi în timpul zilei, bântuiau acum fără preget şi cu toate că ei se opriseră cât mai aproape cu putinţă de marginea bancului de nămol, tot nu puteau cuprinde în voie cu privirea suprafaţa apei. De câteva ori li se păru că aud plescăit de vâsle şi strigară după ajutor: în zadar! Chiar şi atunci când îşi încordară din răsputeri gâtlejurile uscate, nu sosi nici un răspuns: erau doar peştii care săreau din apă pentru a-şi vedea apoi de drum.

Deodată îi izbi din nou mirosul de mosc, însă mai puternic şi mai pătrunzător decât până atunci, iar jos, între rădăcinile de manglari, foarte aproape, sub copacul în care stăteau, era vânzoleală şi se auzeau plescăituri, iar după sclipirile fosforescente din apa agitată văzură desluşit locul unde se afla bestia.

Doctorul avea arma atârnată lângă el şi, verificând cu atenţie, mai întâi creanga pe care şedea, pentru a nu aluneca făcând vreo mişcare bruscă, apucă puşca şi, îndreptând-o aproximativ în direcţia sclipirii fosforescente, apăsă pe trăgaci. De data aceasta arma funcţiona, iar în acea clipă apa nămoloasă păru că s-a aprins, într-atât se lumină deodată şi se auziră lovituri şi plescăituri, printre rădăcini, apa împroşcând până sus de tot. Văzură şi corpul întunecat al uriaşei amfibii săgetând prin undele fosforescente, după care se aşternu din nou o linişte mormântală – doar crabii plescăiau şi lipăiau mai abitir ca înainte, căci pocnetul asurzitor îi speriase, iar bătăile grele: de aripi ale păsărilor de noapte şi de apă trecură prin apropierea lor.

Se scurse o bucată de timp – şi din nou veni refluxul – din nou apele clipocinde părăsiră bancul de nămol, iar cei doi nenorociţi simţiră că-i părăsesc puterile. De-abia mai fură în stare să coboare din copac, eliberându-şi cel puţin braţele pentru a se apăra de acele mici insecte otrăvitoare, dar nu mai voiră să părăsească locul şi începură să manifeste indiferenţă faţă de orice năpastă i-ar mai fi putut lovi.

Astfel să făcu aproximativ ora cinci dimineaţa – ploaia

încetase de mult, iar vântul sufla înviorător prin frunzişul des al manglarilor. Torquato stătea rezemat de trunchiul unui copac sau, mai bine zis, de rădăcinile răschirate, acoperite cu nămol – cel mai interesa murdăria, n-o mai simţea. Mohorât şi deznădăjduit, se uita fix, printr-un luminiş dintre copaci, la o singură stea sclipitoare. Lângă el, stătea doctorul, care se lupta cu ţânţarii sâcâitori. Deodată, Torquato simţi cum degetele doctorului se înfig cu putere în braţul său.

— Torquato! N-ai auzit nimic? şopti el, cu glas gâtuit. De emoţie.

— Ce? întrebă sărmanul nenorocit, care nu se mai gândea la nimic altceva decât la propria-i suferinţă.

— Iată, din nou! strigă doctorul şi în clipa următoare descărcă a doua ţeavă a puştii lui, scoţând după aceea un ţipăt prelung.

O clipă se făcu linişte – nu urmă nici un răspuns, nici măcar o lovitură de vâslă nu se auzi în apă.

Deodată răsună o voce dinspre canal:

— Hei, cine-i acolo?

— Ajutor! Ajutor! strigară amândoi în acelaşi timp. Doi oameni rătăciţi în manglari!

Vâslele se cufundară din nou în apă – ambarcaţiunea nu putea fi la mai mult de o sută de paşi, atât de limpede se auzea zgomotul până la. Ei, iar cei doi se avântară în grabă nebună peste rădăcini şi prin nămol către mal, ba chiar în apă, până când apa le ajunse la subsuori. Dar abia dacă o simţeau; acolo venea o barcă – în care vâsleau patru ecuadorieni, la cârmă stând un al cincilea – direct înspre ei, iar în mai puţin de două minute se opri lângă ei.

— Sfântă Fecioară! strigă cel ce şedea la cârmă când ajunseră lângă cei doi rătăciţi. Oameni buni, în cel hal sunteţi şi cum de-aţi venit aici în manglari fără canoe?

— Apă! gemură cei doi şi, nemaifiind în stare să se ajute singuri, fură ridicaţi de vâslaşi în barcă. Apă!

Oricum, nu li se puteau cere nici un fel de explicaţii; istoviţi de moarte, acoperiţi din creştet până-n tălpi de

nămol, pe jumătate morţi de sete, trebuiau mai întâi să se întremeze; li se dădu apă şi câte o înghiţitură de *aquardiente*[8], apoi fură culcaţi la prova bărcii pentru a-şi odihni încheieturile sleite.

Între timp, doctorul se gândise că ar fi mai bine să nu le spună nimic despre aventura cu indienii cayapa. Avuseseră destule necazuri şi nu doreau să mai fie luaţi peste picior şi batjocoriţi. De altfel, curând găsi repede o explicaţie.

Avură noroc cu barca aceea, care, venind de la Concepcion şi de pe râul Santiago, avea destinaţia Esmeraldas, aşa că seara acostă la Rio Fuerde. Se înţeleseră repede cu, oamenii asupra plăţii – suferinţa lor luă sfârşit.

A doua seară, când în sfârşit coborâră din nou în Esmeraldas, avură noroc că nimeni nu-i recunoscu, în aşa hal erau de desfiguraţi de pe urma nenumăratelor înţepături ale ţânţarilor din manglari.

Dar când se despărţiră pe mal pentru a se îndrepta fiecare la locuinţa sa, unde, înainte de toate, avea să îmbrace haine curate, italianul, întinzându-i doctorului mâna, spuse:

— Slavă Domnului că suntem aici, *amigo,* dar cu dumneata nu mai fac nici o călătorie de agrement!…

[8] Rachiu, (n.t.)

BENJAMIN, SPAIMA LUPILOR

Era în anul 1841, când un tânăr baron german, un domn von Questen, care se săturase acasă de măcelărirea iepurilor, având în cap o mulţime de povestiri americane de vânătoare, luă hotărârea să-şi încerce norocul în inima sălbăticiei de acolo, împuşcând urşi, lupi şi pantere.

Împreună cu „vânătorul” său şi prevăzut cu cele mai diferite arme şi puşti, precum şi cu muniţie suficientă pentru a putea rezista în cel mai rău caz unui asediu de patru săptămâni, se îmbarcă la Bremen pentru New Orleans şi, fără a-şi îngădui nici o clipă spre a arunca măcar o privire prin aceia metropolă, plecă chiar a doua zi dimineaţa cu un vapor spre Little Rock, în Arkansas, unde voia să-şi înceapă activitatea în mijlocul pădurii dese.

Nici spaţiul şi nici timpul nu ne îngăduie să relatăm aici toate acele mici întâmplări care, unui om venit din saloanele europene de-a dreptul în mijlocul sălbăticiei, părură, fireşte, tot atâtea aventuri. Domnului von Questen îi trebuiră chiar mai multe săptămâni până când să admită posibilitatea de a dormi, la un „hotel”, în acelaşi pat cu un om complet necunoscut şi să mai şi vadă a doua zi cum acesta îi foloseşte, fără să se sinchisească, periuţa de dinţi. O dată cu capul nu şi-ar fi imaginat că va fi nevoit să doarmă în acelaşi pat cu propriul său vânător, cu care acum mai trebuia să stea şi la aceeaşi masă. Uimit din cale afară, mai observă că neştiutorii americani îl tratau pe servitorul galonat cu mare stimă şi chiar cu consideraţie, căci îl luaseră drept un general străin, în timp ce pe el nici nu-l băgau în seamă sau îl priveau ca pe egalul lor. Pe nimeni nu frapa faptul că generalul curăţa dimineaţa cizme şi peria haine; căci în vremea aceea, cine dorea să aibă cizmele curăţate şi hainele periate trebuia să facă singur acest lucru.

Totuşi, situaţia deveni supărătoare când oamenii începură să bănuie că nu era general, ci numai un

„servant” şi deoarece acum îl asaltau neîntrerupt pe baron cu întrebări curioase, devenind chiar tot mai insistenţi, pe măsură ce zilele treceau, se hotărî în cele din urmă să plece în adevărata pădure. Oricum, şederea în Little Rock nu voia s-o folosească decât pentru a lua informaţii precise despre zonele de vânătoare învecinate – acest lucru, după cum credea, reuşise pe deplin să-l facă.

În imediată apropiere de Little Rock, sau numai la câteva mile engleze depărtare, părea să existe din belşug cerbi şi curcani sălbatici; dar domnul von Questen nu se mai mulţumea cu un asemenea vânat, datorită faptului că atenţia sa era îndreptată spre „jivine de pradă”, cărora era hotărât să le vină de hac aici, în Arkansas. Avea ceva: de împărţit în special cu urşii şi cu panterele şi, deşi acestea mişunau prin apropiere, fu sfătuit, dacă dorea să fie mai sigur că le va întâlni, să se îndrepte spre Red River, care curge prin colţul de sud-vest al statului. În acele locuri putea fi sigur că se va întâlni cu animalele dorite.

Deoarece sfatul acesta îi fusese dat de diferiţi oameni şi, mai ales, de unii care păreau să nu aibă nici un interes în privinţa locului către care se îndrepta, cumpără pentru el şi servitorul său doi cai de călărie şi încă trei de povară, spre a transporta „strictul necesar”. Luă cu chirie şi doi irlandezi ca să facă faţă lucrărilor ivite pe drum sau, la nevoie, pentru hăituială şi porni spre Eldorado-ul său cinegetic.

După opt săptămâni se întoarse la Little Rock cu o bogată experienţă, dar cu tolba goală. Împuşcase câţiva cerbi mici şi un număr oarecare de curcani sălbatici, auzise noaptea vreo câteva pantere şi lupi urlând şi găsise deseori urme de urşi în pădure, dar către nici una din aceste animale nu reuşise să trimită vreun cartuş, ba nici nu apucase să le vadă. În plus, vânătorul său se îmbolnăvise de friguri în asemenea hal, încât în pădure sărmanul om se dovedi cu desăvârşire inutil, necesitând el îngrijiri, în loc să fie de ajutor. Pe deasupra, von Questen mai pierdu şi doi cai, căci irlandezii se arătară a fi pădurari foarte neîndemânatici, aşa că, până la urmă, fu de-a dreptul

bucuros să ajungă din nou, cu rămăşiţele micii sale expediţii, la Little Rock.

Acolo, mai înainte de orice, se odihni ca lumea opt zile în şir, după care porni în mici expediţii de vânătoare prin vecinătate, toate însă soldate cu acelaşi rezultat; în ceea ce priveşte trofeele de vânătoare, lucrurile stăteau prost. Însă tânărul auzi de alte teritorii unde se putea vâna, mult mai grozave: în mlaştinile de la Cashriver până la Whiteriver şi chiar şi dincolo de râul Cash la Bay de View şi la L'Anguille, de aceea se hotărî să aştepte însănătoşirea vânătorului său pentru a se îndrepta într-acolo.

Omul se însănătoşi, bineînţeles, încet, dar se însănătoşi totuşi; trei zile mai târziu, von Questen se afla în drum spre Strong's Postoffice, o fermă singuratică în mijlocul mlaştinii şi sălbăticiei, dar aşezată într-un loc bun, acolo drumul întâlnind şoseaua ce ducea la Memphis, în Tennessee şi *county road*-ul spre Batesville, de pe Whiteriver. Ce-i drept, zona aceea nu era cea mai propice pentru vânătoare, dar era singura din întinsele împrejurimi unde se putea trăi „omeneşte" şi von Questen se hotărî să reziste aici o lună. Dar din nou în zadar!

Îşi cumpără un cal bun de vânătoare şi mai mulţi câini şi cercetă pădurea de dimineaţă până seara, dar chiar dacă auzi în fiece noapte pantere şi lupi, găsind peste tot urmele lor laolaltă cu cele ale urşilor greoi, în timpul zilei toate aceste jivine păreau că intră în pământ şi nu i se arătară nici măcar o singură dată în bătaia puştii. Şi nici animale de pradă mai mici – pisici sălbatice şi *catamount* (o specie de râs) – nu reuşi să răpună.

Von Questen ajunsese mai demult la concluzia că nu poate face nimic cu puştile sale cu alice în această pădure virgină americană, căci nu erau bune nici măcar pentru curcani. Pe pământ, nu te puteai apropia niciodată îndeajuns de aceste păsări sperioase, iar dacă îşi luau zborul, se înălţau mult prea sus în văzduh pentru a putea fi ajunse de alice. De aceea îşi vânduse puştile cu alice, în afară de una, încă la Little Rock şi adusese cu el doar

câteva arme cu ţeavă dublă.

De altfel, se întâmplă deseori ca în pădurile cele mai bogate în vânat să vânezi luni, ba chiar ani de zile, fără a te întâlni cu un animal de pradă, iar cu hăituiala nu faci nimic acolo. La început, von Questen se gândise să folosească irlandezii pentru aşa ceva – căci americanii nu se oferă pentru o asemenea treabă – dar aceştia se dovediră a fi atât de nepricepuţi pentru orice acţiune practică, încât, în cele din urmă el fu nevoit să renunţe, încercându-şi norocul numai stând la pândă sau cu ajutorul câinilor. Dar nici hăituiala urşilor nu era aici, în aceste păduri dese, o joacă de copii, iar von Questen nu izbuti niciodată să sosească la timp când câinii reuşeau să descopere şi să ţină pe loc vreun bătrân pensionar.

Astfel, se apropie iarna, iar vânătorul nostru nenorocos; nădăjduia să vină zăpada, dar nu ninse, ci căzură doar câţiva fulgi care nu-i puteau fi de folos; disperat, voia chiar să renunţe la toată vânătoarea, când auzi în mod întâmpinător despre o personalitate ciudată, al cărei nume fu de ajuns să-i dea speranţe.

Deoarece vânătorul său avusese un nou acces, mult mai puternic, de friguri, în aceste mlaştini, von Questen porni de câteva ori de unul singur la vânătoare şi într-o seară se întoarse acasă târziu.

— Astăzi ar fi trebuit să fiţi aici – îl întâmpină gazda sa. Azi a fost aici bătrânul Ben, spaima lupilor; cu el aţi fi putut să staţi de vorbă despre toate dihăniile sălbatice, câte sunt pe lumea asta.

— Bătrânul Ben, spaima lupilor? Cine-i ăsta?

— A, de fapt îl cheamă Benjamin, dar cum livrează guvernului un număr foarte mare de scalpuri de lupi, primind pentru ele recompensa legală de trei dolari pe scalp, oamenii din regiune l-au poreclit Benjamin, spaima lupilor sau, pe scurt, Ben, spaima lupilor.

— Şi unde s-a dus?

— A luat-o pe drumul său obişnuit prin mlaştină spre Batesville, dar acum îţi croieşti tare anevoie drum din

pricina apei revărsate; poştaşul călare de-abia a reuşit sa treacă peste Bay de View.

— Şi Benjamin a trecut?

— Azi n-a ajuns prea departe – îl asigură omul – dar mâine seară cred că va înnopta la familia Stuart. Cu ei face mereu afaceri.

Von Questen îşi făcu pe loc planul: cu nici un preţ nu trebuia să-l scape pe Benjamin, spaima lupilor. Din fericire, îl găsise, deşi la spartul târgului, căci chiar în ziua aceea sosiseră scrisori care-l rechemau acasă. Dar poate că tot îi mai rămâneau paisprezece zile şi, după cum îl asigurau unii şi alţii, tocmai acum putea vâna cel mai bine în mlaştinile pe jumătate inundate, dacă nu ţi-era teamă de puţină apă, căci vânatul se retrăgea în această perioadă pe fâşiile de teren uscat, mai înalte, care se întindeau de la nord la sud şi aici îl dibuiai de minune.

În seara aceea se pregăti pentru o nouă expediţie de vânătoare şi luă cu el numai o singură armă, cu ţeavă dublă – devenise deosebit de practic în Arkansas – iar a doua zi dimineaţa încălecă pe ce-l mai bun cal al său şi porni în trap grăbit pe urmele faimosului Benjamin, spaima lupilor, care, aşa cum aflase în ajun, trecea destul de des pe acolo cu câte trei cai încărcaţi cu piei de cerb, grăsime de urs, blănuri de panteră şi, în special, cu scalpuri de lup, pe care le ducea la Little Rock spre a-şi încasa premiul. Omul părea să fie o adevărată comoară pentru un vânător şi von Questen îşi blestema soarta nemiloasă de a nu-l fi întâlnit mai devreme, ba nici, de a fi auzit de el măcar în Little Rock. Acum însă avea grijă să nu-şi mai piardă timpul în zadar.

Prin acele vaste mlaştini înfiorătoare, care se întind între Whiteriver şi Mississippi şi anume pe o distanţă de multe sute de mile de la nord la sud, s-a tăiat de-a curmezişul, de la est la vest, o aşa-numită şosea, *county şi* în lunile de vară – iulie, august şi septembrie – ba deseori până în octombrie şi noiembrie, este cu desăvârşire uscată. Când începe însă iarna, cu ploile specifice acelei regiuni, căci pe

acolo ninge doar foarte rar şi puţin, toate acele depresiuni se umplu încet-încet cu apă. Micile râuri care le traversează ies din albie şi aşa-zisa *swamp* sau mlaştină este inundată.

De altfel, prin *swamp* sau mlaştină nu trebuie să se înţeleagă ceea ce înţelegem în Germania sub această denumire. Nu este în nici un caz un pământ moale, mocirlos, ci de fapt nimic altceva decât o depresiune, un ţinut situat foarte jos, deci foarte expus inundaţiilor şi care se usucă la fel de repede când apele se retrag. Fâşii uscate, sau mai bine zis situate mai sus, le străbat pretutindeni şi oferă, chiar şi când nivelul apelor este foarte ridicat, adăpost vânatului destul de numeros; în afară de aceasta, *swamp*-ul este acoperit de pădurea virgină cea mai deasă şi mai minunată ce se poate închipui pe lume. Cresc acolo mai ales stejari de toate soiurile, de la piticul *overcup* – sau stejarul de mlaştină – până la cei mai înalţi stejari albi şi roşii de sute de picioare înălţime, copaci de sassafras până la patru şi cinci picioare diametru, *hickory* şi, îndeosebi, arborele american de cauciuc, cu trunchiul său zvelt, minunat, dar cu lemnul imposibil de despicat, fibrele acestuia întreţesându-se temeinic unele într-altele. În afară de; sassafrasul pitic şi de *spicewood,* tufărişul este alcătuit de cireşul sălbatic, de aşa-numitul *dogwood,* care primăvara se împodobeşte cu flori albe minunate, transformând pădurea într-o grădină.

Sub tufăriş însă, din pământul mănos mai răsare un adevărat ocean de plante căţărătoare, care îl pot duce la disperare pe vânător, făcând ca pădurea să devină de nepătruns în unele locuri. Înainte de toate, aici se găseşte aşa-numitul *greenbriar* sau mărăcinele verde, împreună cu sora sa *sarsaparilla,* care creşte în asemenea cantităţi, încât este nevoie ca, la hăituirea urşilor, picioarele cailor să fie protejate cu jambiere de piele pentru a nu li se sfâşia pielea. În sfârşit, aici creşte înspăimântătorul *sawbriar* sau mărăcinele-ferăstrău, cu crengi groase, de multe ori cât un deget, presărate cu ţepi lungi, tari şi deşi ca peria, care nu de puţine ori trânteşte călăreţul din şa, aruncându-l în

tufăriş, cu cămaşa şi pielea sfâşiate, precum şi plante căţărătoare otrăvitoare, cu frunzişul asemănător cu al stejarului şi cu suc lăptos care-i umflă mâinile şi faţa când din greşeală le rupe. Este deci uşor de închipuit că o hăituială într-o asemenea pădure oferă îndeajuns de multe obstacole pentru a o face aproape mai mult decât interesantă.

Toate aceste stavile sunt însă biruite de şoseaua mai sus amintită, care însă, nu oferă călătorului nostru altceva decât faptul că tufărişul şi copacii fuseseră înlăturaţi din drum; căci, deoarece nu fusese supraînălţată, a rămas la fel de ameninţată de inundaţii ca şi pădurea însăşi.

Aşadar, a doua zi dimineaţă, von Questen mergea la trap pe acest drum cât de repede îi stătea în putinţă calului său vioi, iar de la Strong's Postoffice avusese o porţiune destul de uscată, întrucât depresiunea începea, de fapt, abia acolo unde drumul se încrucişa cu L'Anguille şi ţinea de la Brushylake şi Bay de View până la Cashriver, ba chiar dincolo de acesta, până la Whiteriver, unde terenul începu din nou să se înalţe.

Dar Benjamin, spaima lupilor, nu părea să se fi grăbit prea tare; căci, la o distanţă de circa zece mile engleze de Strong's Postoffice, înnoptase şi pornise abia în acea dimineaţă mai departe spre vest împreună cu cei doi cai ai săi. Deci nu putea avea un avans prea mare, urmând, după cum spuneau oamenii, să înnopteze neapărat la Stuart, pe L'Anguille. De acolo, până la Cashriver, pe o distanţă de peste douăzeci de mile engleze prin cea mai afurisită mlaştină, nu se mai găsea nici o casă, nici la marginea drumului, nici departe de drum, în pădure, deoarece în această regiune nu se stabilea nimeni. Von Questen nu mai trebuia să se grăbească, deoarece pe Ben, spaima lupilor, avea să-l ajungă din urmă fără doar şi poate.

Luă micul dejun împreună cu fermierul şi se interesă de vânătoarea prin partea locului. După spusele lui, mai hălăduiau destui cerbi; curcanii rămâneau mai degrabă pe povârnişuri decât prin mlaştini; urşii galopau peste tot,

urmele lor puţind fi găsite pretutindeni unde terenul era moale; nici panterele nu lipseau, alarmând noaptea câinii, iar lupii… vai, precum oile se plimbau prin pădure, haite întregi şi urlau, de-ar fi muiat şi un pietroi – dacă acesta i-ar fi găsit prin împrejurimi – dar nu reuşise nimeni să le vină de hac: de cum se făcea ziuă, se retrăgeau în ascunzişurile lor, scorburi de copac şi desişuri de nepătruns şi zăceau acolo fără să le dea de urmă nici dracu'.

De altfel, fermierul nu era vânător şi venise abia în urmă cu şase luni din Tennessee, unde nu există vânat, pentru a se îndeletnici, aici în depresiune, în special cu creşterea vitelor, pe care le vindea dincolo de Mississippi.

Deci nu ştia nici el cum să se apropie de vânatul sperios. Stuart însă, îl asigură el pe german, că era un vânător vechi şi cu experienţă, care trăia acolo în mlaştini de cel puţin doisprezece sau şaisprezece ani şi dacă e un om în Arkansas care să-i spună orice doreşte despre vânătoare, nu poate fi altul decât acesta. La Stuart, deci! Ardea de nerăbdare să ajungă la casa descrisă, situată pe L'Anguille.

În pădurile americane te bucuri de cea mai desăvârşită ospitalitate când ajungi la o cabană în locuri depărtate şi proprietarul locuinţei îşi împarte voios puţinul pe care-l are cu un oaspete atât de rar şi de bine venit. Pe aceste *county-roads* însă, care sunt şi singurul drum de legătură între câteva state vecine, este bineînţeles altceva, iar *back-woodsmen* se aşază destul de des prin aceste locuri numai pentru a câştiga ceva din relaţiile pe care le stabilesc cu călătorii, căci cu vecinii nu este posibil decât un negoţ prin troc.

În acest scop aveau libere câteva paturi, prevăzute cu o saltea subţire, umplută cu bumbac şi câteva pături de lână, deasupra cărora însă trebuia întinsă o cuvertură pestriţă, iar călătorul mânca împreună cu ei ceea ce aveau gazdele: pâine cu mălai, slănină prăjită şi fasole şi bea cafea sau lapte. Pentru toate acestea, adică pentru cină, micul dejun şi pat, plătea o jumătate de dolar, iar pentru calul său – căci călători pe jos nu existau decât în mod excepţional – la fel

de mult. Dacă rămânea însă o săptămână sau şi mai bine, se înţelegeau să plătească un preţ mai mic.

Stuart era unul dintre cei care făceau o afacere din găzduirea călătorilor, deoarece la hotarul marii mlaştini trebuiau să înnopteze aproape toţi cei care voiau s-o străbată pentru a putea ajunge în seara următoare la prima casă. De asemenea, toţi cei ce veneau din cealaltă parte, de la Cashriver, erau atât de obosiţi şi de uzi după ce traversau mlaştina, încât se bucurau să găsească o găzduire bună, plecând doar în cazuri foarte rare mai departe spre a căuta altă casă, unde însă plăteau acelaşi preţ.

În afară de aceasta, Stuart era un vechi vânător de urşi, care din fragedă tinereţe colindase pădurile, având o haită de câini nemaipomeniţi şi cai foarte buni. Se ocupa în special cu creşterea vitelor şi, ca toţi oamenii de pe acolo, cu plugăritul, în mică măsură, căci avea nevoie de porumb atât pentru el şi pentru caii săi cât şi pentru călătorii care soseau la casa lui. Îndeletnicirea lui de căpetenie fusese şi rămăsese însă vânătoarea şi anume vânătoarea de urşi prin hăituire, pentru care avea o patimă.

Era cam pe la ceasurile patru după-amiază când von Questen ajunse în acel loc. Dar chiar mai înainte de a ajunge fu nevoit să dea piept cu mlaştina, deoarece, împreună cu calul său, parcurse aproape o milă engleză prin nămol şi apă fără a putea părăsi nici măcar cu un pas şoseaua; căci, prin vălmăşagul plantelor căţărătoare, acolo, în imediata apropiere a micului râu, n-ar mai fi putut răzbi. Cum însă se afla de o bună bucată de vreme pe acele meleaguri, nu mai considera faptul ca ceva ieşit din comun şi nici măcar nu-l mai speriau asemenea lucruri, drept care îşi continuă liniştit drumul fără să se abată, până când ajunse din nou pe un teren mai înalt şi, nu mult după aceea, la cabana dublă, în a cărei aripă dreaptă – dacă se poate vorbi de aşa ceva – îşi avea Stuart locuinţa. Aripa stângă era destinată călătorilor, iar veranda supraetajată, ce separa cele două case, sau de fapt care le lega, slujea

pe timpul verii ca încăpere comună unde puteai petrece câteva clipe la răcoare.

Aici se întâlni cu Benjamin, spaima lupilor, care sosise cam cu o oră înainte. Calul fu repede deşeuat de micul negru al lui Stuart şi dus în ocolul destinat animalelor, chiar Stuart însuşi îşi pofti prieteneşte oaspetele să intre în casă şi să se facă comod. Vremea se cam înăsprise pentru a sta prea mult afară.

Şi Benjamin, spaima lupilor? Hm, de fapt şi-l închipuise altfel. Însă von Questen se obişnuise ca vânătorii adevăraţi din desişuri să arate altfel decât şi-i imaginase el, căci n-au nimic vânătoresc, nici măcar pe departe, aşa cum ne aşteptăm noi.

Da fel cum vânătorul american nu are o îmbrăcăminte anumită sau măcar un limbaj vânătoresc – poate cu excepţia câtorva expresii izolate – la fel de puţin ştie de poezia vânătorii. Eu însumi îmi amintesc de ziua când l-am văzut pentru prima dată pe unul dintre cei mai vestiţi vânători din Arkansas hoinărind prin pădure, în cămaşă, cu o pălărie veche de pai pleoştită pe cap şi ţinându-şi în cumpănire pe umăr arma lungă, de ţeava căreia se bălăngănea atârnată o bocceluţă roşie de bumbac cu merinde.

Nici Benjamin Folkes, cum se numea el, nu arăta, de fapt, conform ideilor lui von Questen, prea vânătoreşte, căci omul purta un ciudat frac vechi, demodat, din *jeanes* albastru – stofă de lină ţesută în casă – o pereche de pantaloni vărgaţi de culoare deschisă; mult prea scurţi, bocanci de pădure grosolani, fără ciorapi sau şosete, fără vestă şi cu o cămaşă albă, curată de bumbac, care la gât era strânsă de o eşarfă îngustă de mătase de un roşu aprins. Totodată, era mic, gras şi îndesat, cu o faţă binevoitoare şi totuşi mucalită, plină de pistrui, cu părul blond deschis şi cu sprâncene la fel, aproape invizibile. Vânătorul tocmai îşi făcea siesta după-masă.

Aşezat pe un scaun, Benjamin se legăna pe picioarele dinapoi ale acestuia în timp ce-şi odihnea propriile-i

picioare scurte pe speteaza scundă a unui alt scaun pus în faţa sa. Mâinile groase şi ele acoperite de pistrui şi le ţinea încrucişate pe burtă; astfel şedea într-un ungher, pe jumătate treaz, pe jumătate adormit, în timp ce privitorul încerca o uşoară spaimă că în orice clipă scaunul s-ar putea răsturna împreună cu bărbatul mic şi îndesat.

De altfel, Benjamin nici nu-l luă în seamă pe străin, îi aruncă doar o scurtă privire când neamţul intră în casă şi rămase în aceeaşi poziţie până aproape la asfinţitul soarelui; atunci, părând că-şi încheie siesta, se ridică, îşi întinse membrele scurte, apoi ieşi afară pentru a se uita după animale.

Până la cină, fiecare mai trebăluia pe ici pe colo, iar gospodinei trebuia să i se lase liber locul dinaintea vetrei pentru a putea manipula cratiţele şi a aţâţa focul. După aceea fură chemaţi la masă şi mica societate – Stuart împreună cu nevastă-sa, Benjamin şi von Questen – se adunară în jurul mesei curate. După cină însă se aşezară la taclale, când, împingând masa la o parte, îşi instalară toţi scaunele în faţa vetrei şi-şi aprinseră pipele scurte – nu făcea excepţie nici doamna Stuart; bineînţeles, subiectul fu vânătoarea. Despre ce altceva, în afară, poate, de creşterea vitelor, ar fi putut vorbi în aceste păduri?!

Mai întâi, von Questen se interesă de pantere, cărora dorea nespus de mult să le vină de hac; dar Stuart clătină din cap:

— Sunt dihănii al naibii de şirete – zise el – şi în cei douăzeci şi opt de ani pe care i-am petrecut în Kentucky, iar mai târziu în Missouri şi Arkansas, nu cred să fi împuşcat zece sau douăsprezece cu totul. Dacă nu descoperi întâmplător cu câinii vreuna şi n-o goneşti în copac, că nici măcar nu le prea place să se caţăre, ci fug mai repede ca vântul, n-ai făcut nimic. Nici cu focuri nu le poţi răpune, căci pantera nu se uită niciodată la foc o juma’ de minut, ci închide numaidecât ochii şi o zbugheşte în tufăriş.

— Se spune că pe aici mişună panterele?

— Tocmai câte trebuie pentru mânjii noştri – îl încredinţă

Stuart – şi în fiecare noapte se aude urletul înspăimântător al acestor jivine; dar taman aici nu poţi face nimic, căci la cel mult trei mile depărtare, în dreptul lacului Brushy, este un *hurrican,* iar când câinii ajung să hăituiască într-adevăr o panteră, poţi fi sigur şi de faptul că într-o clipă o înghite *hurrican*-ul, după care vânătoarea s-a isprăvit.

— Sunt nişte ticăloşi – zise şi Benjamin – şi ştiu în orice caz că statul plăteşte pentru o blană de panteră cinci dolari. De-abia dacă am împuşcat zece în ultimii cinci ani.

— Va să zică totuşi destul de multe? spuse von Questen. Şi toate au fost împuşcate la vânătoare?

— De bună seamă, toate trebuiesc hăituite cu câinii şi e mare lucru să pui mâna pe o singură blană bună, nesfâşiată.

— De-aş avea măcar un cap de panteră! suspina von Questen.

— Sunt destul de viclene – râse Stuart – şi lupii de asemenea; lupi însă tot mai prinzi din când în când câte unul pe vreme ploioasă, ziua şi-l poţi răpune mai degrabă cu glonţul. Am împuşcat în felul ăsta pe puţin optsprezece sau douăzeci; dar trebuie să fii foarte iute de mână.

— Şi asta tot din întâmplare – vorbi von Questen, cu jumătate de glas – şi poate dura mult până să reuşeşti. Nu există nici un fel de mijloc de a momi o panteră? Dumneata, Mr. Benjamin, cu experienţa dumitale, ar trebui să ştii cu siguranţă.

— Vara, când au pui… – râse scurt Stuart în timp ce Ben clătina din cap – mai cad câteodată în capcană, mai ales când le faci să creadă că sar asupra unei căprioare, pe care vor s-o răpună. Dar şi asta reuşeşte arareori, iar eu am izbutit o singură dată. Lupii ar mai putea fi păcăliţi în vreun fel…

— Cum? strigă von Questen, încordat.

— Am vrut să încerc odată – continuă Stuart – dar nu prea mi-a mers şi, drept să spun, când sunt în pădure, cel mai mult îmi place să vânez singur şi planul mi s-a părut cam îndrăzneţ, că dacă-mi ridicam o haită întreagă în cap,

nu ştiu pe unde mai scoteam cămaşa.

— Despre *asa foetida* e vorba? întrebă Benjamin.

— Şi despre asta – spuse Stuart – dar cealaltă metodă parcă-i mult mai sigură.

— Cunoaşteţi vreun mijloc ca să ademeneşti o haită întreagă? strigă von Questen, prins trup şi suflet în discuţie.

— Vânătorii susţin că e infailibili – îl asigură Stuart – iar Prince s-a jurat că a împuşcat odată şapte bucăţi într-o jumătate de oră, fiind apoi nevoit să-şi descalţe mocasinii şi să fugă din faţa dihăniilor pentru a-şi salva viaţa, căci nu mai avea gloanţe în buzunare.

— Şi cunoaşteţi metoda?

— Destul de simplă – zise bătrânul vânător. Scoţi din măruntaiele unui câine ceea ce noi numim *pride.*

— *Pride?* Ce-i asta?

— Se găseşte în măruntaiele animalelor, iar câinele, bineînţeles, trebuie împuşcat pentru a o obţine. După aceea se usucă la sobă şi se păstrează până în momentul folosirii, când se înmoaie, se freacă între două pietre cu grăsime, se adaugă şi puţină *asa foetida,* apoi cauţi un loc sigur în pădure, unde lupii nu te pot ajunge. După ce ai amenajat acel loc, undeva unde, bineînţeles, există lupi, te duci până la cel mai apropiat desiş unde se ascund ei, aşa încât să ajungi în cel mai bun loc chiar când se înserează sau cu puţin înainte. Aici îţi ungi mocasinii cu acest amestec şi cauţi să ajungi cât mai repede cu putinţă la ascunziş, căci primul lup care adulmecă urma, se ţine după ea în goană nebună şi, devenind ca turbat, se năpusteşte în bătaia puştii de parc-ar fi orb.

— Se mai zice că aleargă ca nebuni dacă arunci *asa foetida* noaptea peste cărbuni – spuse Benjamin. Bătrânul Hooker mi-a povestit că dihăniile l-au alungat în copac într-o noapte când încerca să le vâneze la Cashriver, asediindu-l până la răsăritul soarelui, ba mai mult, sfâşiindu-i de furie geanta cu gloanţe şi muşcând chiar paturile puştilor. Înnebunesc când adulmecă mirosul ăsta.

Von Questen asculta cu multă luare-aminte cele

povestite.

— La ce depărtare se află prima spiţerie? strigă el într-un târziu. Sau până la prima localitate unde pot găsi *asa foetida?* Măcar să fac o încercare.

— Da, Batesville ar fi cea mai apropiată – fu de părere Mr. Stuart. Poştaşul, care trece poimâine pe aici, ne-ar putea aduce de acolo. Dar asta n-are importanţă: am eu în casă.

— Dumneata? Adevărat? izbucni Questen, sărind de pe scaun. Nu vreţi să mi-o vindeţi mie?

— De ce nu! răspunse râzând fermierul. Eu doar pot să-mi procur în fiecare săptămână alta, dac-aş vrea într-adevăr să fac o încercare. Dar mai am şi celălalt amestec.

— Care? *Pride,* cum i-aţi spus? O, aşa ceva ar fi minunat!

— Tocmai se întâmplă să am – spuse Stuart. Luna trecută a fost la mine Prince, de care v-am povestit mai înainte şi am vorbit şi noi despre această încercare, fiindcă tocmai atunci pe bătrâna mea Diana a lovit-o aşa de rău un urs, c-a trebuit s-o împuşc. Prince, care se pricepe, a tăiat-o şi a scos acest *pride.* De atunci *pride*-ul stă la afumat, fiind taman destul de proaspăt şi bun de folosit.

— Şi vreţi să mi-l daţi mie?

— Cu cea mai mare plăcere – râse bătrânul. De-abia aflu dacă-i adevărată povestea sau nu şi nu mai trebuie să mă ostenesc eu. Gând vreţi să încercaţi?

— Chiar mâine seară, căci n-aş vrea să pierd nici o clipă.

— Hm... – făcu Stuart – mâine şi poimâine nu pot pleca de acasă. Îl aşteptăm pe *circuitrider, pe p*redicatorul nostru itinerant, să ne ţină o predică. În orice caz, el rămâne o zi-două la noi şi bătrânei mele nu-i prea place să lipsesc atunci o noapte de acasă.

— Nu, aşa ceva nu se face, John – interveni bătrâna doamnă – ştii şi tu foarte bine că...

— Nici nu mă gândesc, bătrânico – o întrerupse cu bunăvoinţă bărbatul – dar lui Benjamin poate că-i face plăcere să ia parte. Nici nu trebuie să mergeţi departe, căci cuibul cel mai important se află la Brushylake. Acolo

mişună dihăniile astea şi dacă până poimâine la prânz nu v-aţi întors, ies şi eu călare pentru câteva ceasuri, să văd ce-a mai rămas nedevorat.

— Hm, nu ştiu… – zise Benjamin.

— Nu-i bine să-ncerce de unui singur – se amestecă femeia – primejdia-i mare. Trebuie să fie cel puţin doi.

— Întotdeauna e bine să fie doi – replică râzând Stuart – căci dacă-l ia dracu pe unul, celălalt ştie cel puţin unde i-a plecat tovarăşul…

— Vai, John…

— Fie – se învoi Benjamin – n-am nimic de pierdut şi mi-ar face plăcere să asist odată la aşa ceva! Trebuie însă să luăm cu noi un topor ca să ne construim un fel de schelă.

— Bineînţeles – spuse Stuart – vi-l dau şi pe Scipio, pe micul meu negru, care vă poate ajuta la muncile mai grele. Spre seară însă mi-l trimiteţi înapoi, căci n-aş vrea să-l văd mâncat. Băiatul valorează cel puţin cei şase sute de dolari cât am dat pe el.

— Şi credeţi, într-adevăr, că povestea e chiar aşa de periculoasă, cu toate pregătirile necesare? întrebă Questen.

— Cum staţi cu mersul pe jos?

— Minunat!

— Ei, atunci s-ar putea să izbutiţi. Din clipa când aveţi momeala pe tălpi, nu mai pierdeţi nici o clipă şi faceţi un ocol pe la tufărişul din stânga drumului.

— Dar cum am să-l găsesc?

— Hm, atunci tot am să vin şi eu mâine călare până acolo. Nu sunt decât cel mult şase mile; până la unsprezece am timp să mă-ntorc şi vă pot căuta un loc potrivit, unde să staţi cocoţat la înălţime peste noapte. În cazul ăsta nici nu mai trebuie să mergem până la Brushylake, unde, oricum, este multă apă, ci rămânem pe partea asta a stufărişului, unde, de altfel, mai am nişte vite, după care trebuie să mă uit.

Înţelegerea era încheiată, iar von Questen, arzând de nerăbdare, nu se gândea decât la vânătoarea de a doua zi. Pentru el, seara se scurse nespus de repede, cu

nenumărate povestiri vânătoreşti, domeniu în care Benjamin părea inepuizabil. Von Questen se mira de modestia lui Ben, care nu vorbea niciodată despre vânători şi aventuri proprii, ci numai despre cele ale unor „vecini şi prieteni” ai săi. Stuart, în schimb, era cu totul altfel. Vorbea numai de hăituielile lui şi de primejdiile prin care trecuse el şi, într-adevăr, trecuse prin multe. Nu mai puţin decât de şapte ori fusese lovit şi rănit de urşi.

Sosi şi dimineaţa şi, o dată cu ea, începu forfota în sânul micii societăţi, căci Scipio trebui să se scoale înainte de a se crăpa de ziuă pentru a da nutreţ la cai, iar doamna Stuart pregăti micul dejun şi coapse mai multe pâini cu mălai pentru ca vânătorii de lupi să ia câteva cu ei spre a nu flămânzi.

Pe la ora opt totul era pregătit, iar von Questen şedea echipat din cap până-n picioare pe cal şi îşi aştepta însoţitorii, când Benjamin, aflat lângă cal, strigă spre Stuart, care tocmai ieşea din casă:

— Ai cumva vreo puşcă, Stuart, pe care să mi-o poţi împrumuta pentru seara asta? Nu se ştie niciodată ce se poate întâmpla.

— Cum, nu aveţi armă? întrebă von Questen, mirat la culme că un vânător bătrân ca el umblă fără armă, într-o astfel de pădure.

— Ei, în blestemata asta de mlaştină şi cu doi cai după tine, ai destul de lucru cu cele două mâini libere – spuse Benjamin, liniştit. Nu mi-ar mai lipsi decât fierul ăsta vechi să-l car după mine de plăcere! N-ai nici una, Stuart?

— Ia puşca mea la noapte – spuse bătrânul vânător. De tras, trage bine dacă ocheşti ca lumea.

Cu aceasta, fu înlăturat şi ultimul obstacol ce mai stătea în calea micii expediţii. Scipio se căţără, cu câteva topoare legate, pe calul său, o iapă roaibă, bătrână, uriaşă şi o jumătate de oră mai târziu, cei patru călăreţi mergeau la trap pe drumul lat către prima lor ţintă: Brushylake.

Brushylake nu era de fapt un lac, cum s-ar putea crede după nume, ci numai un *slew* puţin adânc, sau un râu

mlăştinos, care se întindea, ca şi celelalte râuri, de la nord la sud, spre fluviul Arkansas. Dar mai ales în vecinătatea lui prezenta multe depresiuni şi pe ici pe colo, unde pământul se înălţa doar cu puţin, erau chiar păpurişuri, aşa-numitele *cane breaks,* care deveniseră locurile de popas cele mai căutate de lupi. Aici nu-i urmăreau bucuros nici măcar câinii – în cazul că aceştia s-ar fi încumetat să atace lupi – căci stuful rupt şi uscat zăcea vraişte pretutindeni, iar mărăcinii-ferăstrău năpădiseră tot locul, alcătuind un haos de nebiruit.

Cam cu cel mult o jumătate de milă engleză înainte de Brushylake, Stuart smuci, în sfârşit, de hăţuri. Aici începea să apară pe drum apa, care în *slew-ul* propriu zis le ajungea cailor până la burtă, iar bătrânul vânător cercetă cu atenţie locul.

— Ce zici, Benjamin? Nu crezi că ăsta-i cel mai bun loc? întrebă el. Eu zic că-i îndeajuns de deschis ca să lase să pătrundă razele lunii, căci cei doi copaci bătrâni, sassafrasul şi stejarul, au fost doborâţi de ultima furtună, care, după cum vezi, a pus la pământ şi tufărişurile din jur, rupându-le.

— Iar acest stejar*-overcup* slujeşte de minune ca să te instalezi în el – strigă Benjamin. Trăsnetul i-a retezat vârful, iar la celălalt s-ar putea trebălui puţin cu toporul ca să libereze calea spre drum. În două ceasuri putem isprăvi cu povestea asta.

— Prea bine, atunci hai să ne-apucăm imediat de treabă – spuse Stuart, sărind din şa şi legând căpăstrul calului de cea mai apropiată cracă. Chiar aici, în dreapta, în tufiş, terenul e niţel mai ridicat şi putem aprinde un foc, iar în timp ce Scipio şi Benjamin adună cele necesare, îi arăt străinului marginea păpurişului, unde poate să-şi înceapă în astă-seară vânătoarea.

Stuart şi Benjamin erau oameni practici şi nu aveau nevoie să-şi spună prea multe cuvinte pentru a se înţelege. Ştiau foarte bine ce au de făcut şi în vreme ce Ben cel gras şi îndesat se apucă, împreună cu Scipio, să facă pregătirile

necesare, Stuart intră călare, alături, de von Questen, prin partea dinspre miazăzi a pădurii şi-l rugă pe neamţ să fie foarte atent, ca nu cumva să se rătăcească la noapte, cu momeala aceea pe tălpi, căci în acest caz gluma s-ar îngroşa rău de tot.

Drumul însă, fiind marcat cu tot felul de semne foarte vizibile, era cu neputinţă să greşeşti. Stuart se întoarse mai întâi o bucată înapoi, acolo unde trecuseră peste ultimul pârâu. Urmând cursul apei spre sud, intrară în pădure şi merseră în această direcţie circa o milă engleză până când ajunseră la păpurişul care, jur împrejur, era străjuit de un înspăimântător mărăciniş verde şi des.

De aici trebuia să înceapă von Questen, la noapte, să-şi ungă tălpile, ţinând apoi marginea păpurişului înspre vest, drum pe care de fapt se întorceau acum, până când ajunseră la apele revărsate ale lui Brushylake, pe care trebuia să-l urmeze din nou către nord, până ieşea la drum şi deci la ascunzătoarea instalată acolo.

Tot drumul dură cam o oră şi jumătate, iar de-a lungul stufărişului atinseră sălaşul principal al lupilor, de unde, fără îndoială, jivinele ieşeau seară de seară, căci Stuart susţinea că-i auzise de fiecare dată când trecuse pe acolo la ceasul înserării. De asemenea, el îi arătă germanului urmele lor lungi, întipărite limpede pretutindeni pe pământul moale, iar acestuia îi bătea aşa de tare inima în piept, încât aproape că şi-o auzea, când se gândea la seara ce avea să vină. Aştepta cu nerăbdare amurgul.

Mergând în sus de-a lungul lui Brushylake, pe la ora unsprezece ajunseră din nou la drum şi auziră în apropiere loviturile harnice de topor ale celor doi lucrători, care între timp cu siguranţă că nu stătuseră cu mâinile în sân. Scipio construise un fel de scară din doi copaci tineri pe care îi doborâse şi îi curăţase, legând cu viţă sălbatică ramurile de trunchiuri. În schimb, Benjamin, care părea să fie îndeosebi preocupat de a găsi o ascunzătoare absolut sigură, unde lupii care, eventual, s-ar fi apropiat să nu le poată face nici un rău, se căţărase pe stejarul-ouercup şi amenajase,

retezând cu dibăcie crengile ce-i stăteau în cale cât şi prin legarea câtorva platforme comode, un punct de observaţie cum altul mai minunat nu ţi-ai fi putut dori.

Stuart găsi că întreaga instalaţie este admirabilă şi se căţără şi el sus pentru a vedea cum se poate sta cel mai bine, dar trăgând în acelaşi timp. Era grozav şi cu luna plină ce urma să răsară la noapte, precum şi cu cerul fără nori, nu-ţi puteai dori ceva mai straşnic. Ce mai rămânea de făcut, puteau să rezolve şi cei doi vânători, iar după ce Scipio aprinse un foc zdravăn pe locul destinat acestui scop, stăpânul său îi porunci să încalece din nou şi să ia cu el atât calul germanului cât şi pe cel al lui Ben şi să plece la L'Anguille. Dacă la noapte veneau lupii, caii nu aveau ce căuta acolo şi bătrânul vânător le făgădui să trimită înapoi animalele în dimineaţa următoare, sau le va aduce el însuşi pentru a putea trece în revistă locul bătăliei.

Ben, spaima lupilor şi von Questen rămaseră singuri; mai înainte de toate se apucară să-şi pregătească merindele aduse pentru prânz, puseră pe foc o oală de cafea, pe care o găsiră printre provizii, prăjiră ceva carne de cerb, pe care îl împuşcase Stuart în ajun, stropind toate acestea cu o înghiţitură bună de whisky din gamela de campanie a lui Questen. Astfel se făcu aproximativ ora douăsprezece şi amândoi se apucară vârtos de treabă.

Ben se caţără iar în copac pentru a mai reteza şi restul de crengi, în timp ce tânărul german, jos, îndepărta lemnul căzut, o sarcină de loc uşoară, căci crengile îndărătnice atârnau pretutindeni – ba mai mult: unele erau legate de liane, aşa că era nevoit mai întâi să le separe cu securea şi cu cuţitul şi-apoi să tragă din răsputeri de ele. Dar isprăvi destul de repede şi Ben se apucă să pregătească amestecul, pentru care von Questen avea la el cele necesare într-o pungă de piele. Operaţia dură mai puţin decât îşi închipuiseră ei, iar germanul îşi turnă pomada lichidă, foarte puternic mirositoare, într-o cutiuţă tot de pomadă, căreia în acest scop îi golise conţinutul. Pe aceasta o putea lua uşor în geanta cu gloanţe.

La ora două erau gata; germanului însă nu-i era îngăduit să-şi înceapă turul, întrucât lupii nu ieşeau aşa de devreme din bârlogul lor, iar până să se întunece de-a binelea, amestecul şi-ar fi putut pierde mirosul. În orice caz era mai bine să-l încerce cât mai proaspăt cu putinţă şi de aceea se hotărî să mai aştepte încă un ceas sau un ceas şi jumătate pentru a-şi începe experienţa destul de primejdioasă. Adevărul este însă că nu se temea de loc, ci mai degrabă se bucura de marşul prin pădure, unde ştia că la fiece pas putea să ademenească lupii pe urmele sale.

Ben, spaima lupilor, cercetase între timp arma lăsată de Stuart şi numărase gloanţele din geantă. Muniţie era din belşug şi întrucât n-aveau ce face până seara, îi propuse germanului să se ducă pentru o oră la pândă: poate întâlneau vreun cerb prin apropiere, având apoi o momeală şi mai bună de pus la foc. Von Questen se simţea însă prea obosit; căratul şi spartul lemnelor, două munci cu care nu era obişnuit, îl istoviseră cu desăvârşire şi, având înaintea sa marşul de noapte, preferă să se odihnească la foc spre a-şi reface forţele. Ben, spaima lupilor, putea să se ducă şi singur pentru o oră la pândă; împreună, tot n-ar fi avut voie să meargă.

Bărbatul cel scund se învoi, îşi puse puşca lungă şi grea pe umăr şi intră prin partea dreaptă a şoselei în pădure pentru a lăsa intactă porţiunea de pădure unde urma să aibă loc în noaptea aceea ciudata vânătoare.

Între timp, dorind să se pregătească pentru marşul apropiat, von Questen mai înghiţi o bucată bună din friptura rece de vânat, dădu pe gât o porţie straşnică dintr-o sticluţă personală conţinând coniac veritabil, îşi aprinse o ţigară de foi din provizia adusă, apoi se întinse în voie, cu capul rezemat de şa, pe o pătură de lână aşternută lângă foc, urmând să-şi facă siesta încă vreo oră, după care să-şi înceapă marşul.

Era una din acele minunate zile de iarnă, cunoscute i în nordul Statelor Unite sub denumirea de „vara indienilor” şi care ţine deseori până în decembrie, întinzându-şi cerul

limpede şi albastru până jos în Arkansas, deasupra pădurilor înveşmântate în splendidele nuanţe pestriţe ale toamnei. Aerul era totuşi rece, aşa că un foc sub cerul liber era binevenit. Aici însă, mai ales la adăpost de vânt, era foarte bine şi von Questen se întindea de plăcere, privind coroanele uriaşilor copaci din pădure, în care se jucau şi tremurau razele soarelui, aruncându-şi licăririle minunate peste frunzişul multicolor şi până sus peste viţa sălbatică.

Între timp căuta să-şi imagineze vânătoarea din noaptea aceea şi ce va face el dacă lupii îi vor lua urma mai înainte de a ajunge la punctul de observaţie protector. Dar era aproape de necrezut că l-ar ataca, căci, deşi auzise acasă poveşti îngrozitoare despre ferocitatea animalelor de pradă din pădurile americane, nici unul din acele basme nu se adeverise până atunci.

Uneori, noaptea, panterele se apropiau de focurile vânătorilor, dând târcoale locului, dar germanul nu cunoaştea nici un caz şi nu i se povestise de către nici un vânător demn de crezare că dihăniile ar fi îndrăznit să atace un om, fie el chiar adormit. Numai când sunt grav rănite sau nu mai au scăpare, sunt periculoase. Şi urşii? Cât se străduise el să întâlnească un urs! Şi oare nu fugeau nebuneşte chiar şi în faţa câtorva câini pentru a ieşi din zona periculoasă? Lupii sunt laşi şi singurul prilej de a dovedi oarecare curaj este să se afle în haită. Dar nici aşa nu-i păreau prea de temut, căci lupul pe care-l văzuse – la Red River scosese odată unul din desiş, dar nu reuşise să tragă destul de repede – fusese mic şi prizărit. De aceea nu puteai face o chestiune de onoare din împuşcarea unui singur lup; alta era însă situaţia dacă-i determinai să te atace în haită, iar vremea trecea acum foarte greu când se gândea că asta voia el să încerce în această seară.

Între timp soarele cobora din ce în ce mai mult. Dar unde oare întârzie atâta Ben? Trebuia să se gândească să-şi înceapă marşul, căci altfel nu s-ar mai fi putut întoarce înainte de a se întuneca – avea de mers o oră şi jumătate încheiată şi încă noaptea, într-un desiş ca ăsta şi poate cu o

asemenea companie pe urmele lui? Dar la ce bun să aştepte întoarcerea tovarăşului său? Putea să plece, iar Ben ar fi pregătit aici în tabără toate cele necesare.

Şi se hotărî! Se ridică de jos, îşi puse în bandulieră geanta cu gloanţe şi puşca, cutiuţa cu amestecul o avea la el şi, strigând mai întâi înspre pădure pentru a vedea dacă Ben nu-i răspunde de undeva, porni la drum constatând că pădurea rămâne cufundată în tăcere.

Vai, ce târziu era! Probabil că aţipise un pic, căci soarele nu mai avea decât vreo oră până să apună. Deci nu mai putea pierde nici o clipă; o luă repede pe şosea până la micul pârâu, apoi urmă cursul acestuia până ajunse la stufăriş. Acolo se aşeză pe trunchiul unui copac bătrân prăbuşit, scoase pomada, îşi unse tălpile şi deodată sări în sus ca ars, apucând arma, căci în stufăriş mişcase brusc ceva. Încordat la culme, trase cu urechea vreo cinci minute, dar zgomotul nu se mai repetă. Poate se rupsese pe undeva vreo creangă uscată? Dar nici să aştepte nu mai putea, căci soarele cobora din ce în ce, părând să atingă vârfurile copacilor; totuşi, cuprins de o senzaţie ciudată, căreia nu-i venea să-i spună frică, porni de-a lungul marginii mărăcinişului.

Dar cât de schimbată i se păru aici pădurea, care de dimineaţă era cu totul altfel! În faţă îi apăreau desişuri, pe care nu le cunoaştea şi nici nu le putea străbate, fiind nevoit să le ocolească. Din această cauză nu era în stare să-şi menţină direcţia spre vest. Ba cotea la dreapta, ba la stânga, ba avea chiar soarele în spate; deci aşa nu poate merge! N-ar mai ajunge niciodată la Brushylake. Pentru Dumnezeu, acum n-avea voie să se rătăcească!

Înainta, înainta mereu – şi tot mai des se făcea hăţişul, tot mai sălbatică pădurea, iar acum... Soarele se aşeză în patul lui de frunziş, încă nu ajunsese pe fâşia de apă care i-ar fi servit drumeţului de reper pentru a regăsi drumul. Nu mai putea să continue astfel; dacă mergea spre nord, trebuia să găsească drumul şi, în felul acesta, să menţină direcţia cu busola; dar dacă se întuneca, atunci nici busola

nu-i mai servea la nimic, iar stelele n-avea cum să le vadă prin frunzişul des. Mai târziu însă avea să răsară luna şi, dându-şi seama de acest lucru, se îndreptă cu hotărâre spre nord.

Soarele apunea şi ce repede! Niciodată în viaţa lui nu văzuse soarele dispărând aşa de repede, nici nu crezuse că poate fi cu putinţă aşa ceva, căci pădurea, pur şi simplu, îl înghiţi, iar noaptea urmă imediat asfinţitului, aşa cum se întâmplă în general pe întregul continent american. Iar desişul devenea din ce în ce mai sălbatic, pădurea tot mai deasă, iar acum, ţeapăn de spaimă şi de groază, von Questen se opri locului: în faţa sa văzu un stufăriş care, asta o ştia cu siguranţă, nu avea ce căuta acolo dacă acela era drumul cel bun.

Aşadar, se rătăcise – era întuneric beznă şi când se opri nehotărât, fără să ştie încotro s-o apuce şi tocmai se pregătea să strige după ajutor în speranţa că Ben s-ar afla prin apropiere, sau măcar l-ar putea auzi, îi îngheţă sângele în vine, căci în dreapta, în desişul de lângă el, auzi foşnind şi trosnind ceva şi desluşi destul de limpede saltul lung făcut de un lup care probabil îl urmărea.

Veneau? Oare momeala îşi făcuse efectul aşa de repede? Simţea că inima aproape încetează să-i mai bată şi, fără să vrea, înhăţă cuţitul pentru a vedea dacă nu se înţepenise în teacă şi înălţă arma, cu gând de a trimite un glonţ în întâmpinarea primei jivine ce s-ar fi arătat. Nu se temea că s-ar putea să nu nimerească.

O clipă se făcu linişte, dar ceva mai departe, în desiş, se auziră deodată zgomote mai puternice, pocnea şi trosnea, ecoul împrăştiindu-se prin pădure.

În clipa aceea răsună urletul slab şi tânguios al unui lup bătrân: de două ori, de trei ori, cu pauze. Primi răspuns de colo şi de dincolo, de unde auzise zgomot ultima oară – acum aproape de tot, unde trosniseră primele crengi. O clipă se făcu din nou linişte, dar zgomotele se apropiau, pocnea şi pârâia pretutindeni, iar haita venea pe urmele lui.

Von Questen stătea nehotărât. Dacă se căţăra în cel mai

apropiat copac, se mai putea salva, dar prin desişul de spini nu era în stare să se mişte destul de repede. Îşi aruncă puşca pe umăr şi o rupse la fugă cât îl ţineau picioarele – încotro, nu ştia; voia să ajungă la un copac salvator, care să-l scoată din raza de acţiune a haitei setoase de sânge. Copacii din faţa sa erau însă uriaşi şi cu trunchiul neted, cu neputinţă să se caţăre pe vreunul dintre ei, iar jivinele furioase veneau tot mai aproape şi mai aproape.

Auzea galopul lor lung, salturile peste mărăcinii din drum, mârâitul lor îndârjit. Ar fi vrut să-şi arunce bocancii şi să alerge desculţ, dar era prea târziu; nu mai avea timp pentru aşa ceva, chiar dac-ar fi putut nădăjdui să străbată desculţ acest ocean de spini şi cioturi de lemn salvator, în afară de acei *dogwoods* scunzi şi firavi, care nu se înălţau mai mult de zece picioare de la pământ. Dar n-avea altă scăpare, dihăniile se apropiau din ce în ce. Când, speriat, aruncă o privire înapoi, văzu, cu tot întunericul nopţii, cum se clătinau şi se despicau tufişurile prin care treceau jivinele. Numai câteva secunde şi aveau să-l ajungă!

Spre norocul lui, acolo creştea un *dogwood* a cărui creangă, cea mai de jos, ar fi putut s-o apuce din fugă; disperarea îi dădu puteri; din câteva salturi ajunse la trunchiul copacului, îşi aruncă puşca pe spate şi-şi făcu vânt spre cracă. Era şi timpul, căci foarte aproape, în spatele lui, îşi auzi urmăritorii. Încordându-şi puterile, se grăbi să se suie; dar, Dumnezeule, spinii în care i se încurcaseră picioarele îl ţineau pe loc. Degetele-i atingeau craca, dar el nu putea s-o apuce. Căzu înapoi jos şi, în aceeaşi clipă, auzi haita zburând şi urlând furioasă, peste cele mai apropiate tufişuri de spini.

Era cu neputinţă să mai fugă, dar von Questen voia să-şi vândă cât mai scump pielea. Îi mai rămânea timp suficient pentru a-şi smulge puşca de pe umăr şi să armeze ambele ţevi. Primul lup se afla la o depărtare de nici doi paşi, iar ţeava aducătoare de *moarte era* îndreptată spre el; iată – poc – cocoşul căzu peste o capsă, poc – peste cealaltă – pe nici una din ţevi nu porni glonţul. Lupul îi sări în piept –

mâna tremurândă căută cuţitul; Doamne-Dumnezeule, nu mai era în teacă, îl pierduse pe când alerga. Cu o lovitură de pumn, zvârli primul lup în lături, cu altă lovitură pe al doilea, care-l urmase îndeaproape pe primul. Vru să apuce din nou puşca pentru a se apăra cel puţin cu patul, dar în clipa aceea întreaga haită se năpusti asupra lui şi von Questen, scoţând un ţipăt de groază, se simţi trântit la pământ.

— Hei! răsună o voce calmă şi mirată, foarte aproape de el şi von Questen, sărind în picioare, îşi apăsă mâna pe frunte, căci dinaintea lui stătea Ben, spaima lupilor, cu puşca lungă în mână, care, uimit din cale afară, spuse clătinând din cap: De ce ţipaţi aşa? Ce s-a întâmplat?

— Mr. Benjamin! strigă von Questen, încercând să se stăpânească şi privind jur împrejur. Soarele se mai afla încă sus pe cer, iar el însuşi mai stătea culcat pe pătura sa, lângă focul ce se stinsese, în vreme ce americanul cel scund îl privea, cu gura lăţită într-un zâmbet nedumerit. Mr. Benjamin… eu… credeam… pesemne am visat că…

— Că v-au atacat lupii, nu? râse sincer bărbatul cel scund de statură. De bună seamă că asta este. Dar e timpul să porniţi la drum, căci de-abia dacă mai avem soare un ceas şi jumătate şi cam de-atâta aveţi nevoie pentru dus şi întors.

Tânărul german sări în sus. Niciodată în viaţa lui nu-l chinuise un vis atât de zbuciumat, dar, într-adevăr, asta se întâmplase şi nu altceva; pentru a-şi ascunde stânjeneala, îşi făcu de lucru cu geanta cu gloanţe, care atârna la spatele său în copac.

Benjamin era însă un om mult prea practic pentru a-şi bate capul cu un vis. Mai înainte de toate se apucă să sufle în jar până când focul se aprinse, mai puse câteva bucăţi de lemn deasupra, apoi îşi tăie pentru cină o bucată de vânat.

— Aţi întâlnit ceva pe drum? întrebă germanul.

— Hm, da – răspunse Ben, spaima lupilor, aplecându-se din nou deasupra focului şi suflându-şi cenuşa în ochi – doi cerbi, al naibii să fiu şi chiar foarte aproape.

— Şi n-aţi împuşcat nici unul?

— Dracu ştie ce-i cu puşca asta veche – zise vânătorul, ştergându-se la ochi – pe unul nu l-am nimerit, iar pe celălalt l-am atins, dar a fugit, cred că se mai întoarce.

Von Questen se miră că unui vânător aşa de bătrân îi putuseră scăpa doi cerbi deodată, dar nu mai avea timp să continue discuţia, căci, amintindu-şi visul său, nu încercă o senzaţie prea plăcută la gândul că întunericul l-ar putea surprinde în pădure. De altfel, nemaiavând de făcut alte pregătiri, îşi luă puşca pe umăr şi spuse întorcându-se încă o dată spre Ben:

— Auziţi, Mr. Benjamin, poate-şi vâră dracul coada şi mă rătăcesc în pădure…

— Cu neputinţă, doar soarele mai e sus pe cer.

— Zic şi eu aşa… atunci am să trag un foc de armă şi vă rog să-mi răspundeţi.

— Cu cea mai mare plăcere; între timp am să urc în copac şeile, sacul cu provizii şi păturile: ce e în mână nu-i minciună. Aveţi însă grijă să vă întoarceţi la vreme.

Von Questen încuviinţă din cap şi plecă repede la drum; dar visul nu-i ieşea din cap, fusese mult prea viu, iar inima îi bătea cu putere când intră în pădure, mergând grăbit tot înainte. Strânse însă din dinţi şi murmură: „Prostii! Doar n-ai să te temi de un vis”. Fu însă foarte atent urmând cursul apei pentru a nu greşi direcţia – în această mică zonă, de altfel, ar fi fost greu să se rătăcească – şi ajunse mai repede decât îşi închipuise la stufăriş. Avu totuşi o senzaţie ciudată când aici, la fel ca în vis, se aşeză pe trunchiul unui copac doborât, din cele ce se găseau în număr mare în pădure şi îşi unse tălpile cu pomada puternic mirositoare. Dar nu-i era teamă; numai că îşi încărcă din nou arma, cu toate că era sigur de cartuşe şi îşi legă cuţitul sub haină, astfel încât să nu i se poată agăţa în tufişurile spinoase. După aceea porni plin de îndrăzneală înainte, îndreptându-se spre marginea stufărişului şi pătrunse chiar de vreo câteva ori în interior, acolo unde vedeai limpede cum lupii umblă de colo-colo. Se mai unse de câteva ori în timpul mersului, căci pomada se

consuma prea repede şi ajunse în sfârşit, după vreo oră bună, la apele lui Brushy Lake, de unde nu mai era cu putinţă să se rătăcească.

Aici trase cu urechea la zgomotele din desiş, dar pădurea era cufundată în tăcere. Nu se mişca o frunză şi fum soarele se apropia de orizont, von Questen se îndreptă spre tabără, aşa încât ajunse o dată cu asfinţitul la şosea şi la copacul lor protector.

— N-aţi văzut nimic? îl întrebă Ben, spaima lupilor, care între timp pusese din nou de cafea.

— Absolut nimic.

— Eh, au să vină ei – zise Ben – când o să răsară luna; acum să cinăm, căci cine ştie dac-o să putem coborî în noaptea asta din copac.

Cei doi bărbaţi îşi luară cina lor frugală, von Questen, bineînţeles, cu puşca pe genunchi şi sărind în sus la cel mai mic zgomot. După aceea, Ben luă câţiva cărbuni aprinşi într-o coajă de copac, pe care şi-o pregătise şi se aşeză sub copac.

— De ce faceţi asta? întrebă germanul.

— Mai întâi – răspunse americanul cel practic – fumul ce se înalţă mai alungă ţânţarii ăştia blestemaţi, căci parcă a dat dracu-n ei în seara asta, de-ai zice că-i în toiul verii, iar apoi o să încercăm să punem pe cărbuni… Cred că mai aveţi din chestia aceea, cum îi spune, *fassig edita?*

— *Asa foetida,* da, încă destulă; aşa e: dacă vor ţine urma, ne vin chiar în bătaia puştii.

Toate acestea fură făcute repede, iar când von Questen încercă să vadă cum va sta sus, găsi că Ben izbutise să realizeze o adevărată capodoperă. Pe păturile de şa se stătea la fel de comod ca în fotoliu şi încă înainte de lăsarea nopţii, cei doi vânători se instalară acolo, în aşteptarea celor ce urmau să vină.

Şi noaptea începu: *whip-poor-will-ul* dădu drumul cântecului său de seară monoton. Din tufiş îi răspunse tânguitor o bufniţă: huuu, huuu, huuu – după aceea se aşternu din nou liniştea pentru mai multe ceasuri. Noaptea

se făcu răcoroasă, iar cei doi vânători se înfăşurară bine în păturile lor pentru a se apăra de roua rece ce cădea intens.

— Nu se grăbesc – spuse Benjamin – trebuie să fie ora zece.

— Ce-a fost asta? strigă von Questen, sărind din culcuşul său.

— Asta a fost un lup – zise Ben, spaima lupilor, ciulind urechea.

Dinspre miazăzi răsună urletul prelung şi trist al unui lup bătrân. Ca şi cum acesta ar fi fost un semnal, întreaga haită începu să urle, cei bătrâni pe un ton gros, cei tineri pe ton subţire; urlau şi scheunau, luându-se la întrecere.

— Hai să aruncăm pomada peste cărbuni! strigă Ben, frecându-şi mâinile de satisfacţie. Fumul se îndreaptă într-acolo şi o să le treacă pe la nas.

Von Questen nu aşteptă să i se spună de două ori, coborî la iuţeală pe scară, scormoni cărbunii şi împrăştie deasupra lor *asa foetida,* dinainte fărâmiţată, care răspândea un miros puternic. Dar nu zăbovi mult jos, căci lupii se apropiau, iar unul putea fi auzit chiar foarte aproape Din nou se făcu linişte. O dată li se păru amândurora că colo, în desiş, s-ar fi rupt o creangă şi, cu arma gata să agă, von Questen ascultă încordat zgomotele ce veneau înspre drum – dar nu se arătă nimic. Luna se înălţa din ce în ce mai sus; von Questen se uită la ceas: era ora douăsprezece punct. În clipa aceea începu din nou concertul lupilor şi chiar în regiunea pe care o străbătuse el. Probabil că-i adulmecaseră urma.

— De fiecare dată, exact la miezul nopţii, dihăniile astea se pun pe urlat – spuse Ben, spaima lupilor – dar după miezul nopţii le auzi doar foarte rar. Vânătorii bătrâni spun că atunci încep să se retragă în bârlogul lor.

— Cred că au adulmecat urma – şopti von Questen. Mi se pare că tot aud ceva dintr-acolo.

Ben, spaima lupilor, nu-i răspunse. Mai ascultă o dată, apoi clătină din cap şi se înfăşură din nou în pătură, deodată simţi că-l apucă cineva de braţ; când ridică grăbit

capul, auzi limpede cum un animal oarecare înainta încet în cel mai apropiat tufiş. Lui von Questen mai că-i ieşiseră ochii din cap tot uitându-se, dar nici un animal nu se ivi pe drumul luminat de razele lunii. Din nou se aşternu liniştea şi din nou urlă deodată un lup, la mai puţin de trei sute de paşi de ei şi departe, foarte departe, în pădure, îi răspunse altul; pe urmă nu se mai auzi nimic.

Se făcu ora două, trei, patru, cinci; la răsărit mijeau zorile; *whip-poor-will*-ul începu din nou să strige: se lumina de ziuă şi, în sfârşit, soarele răsări din oceanul de frunze; în orice caz, vânătoarea de lupi luase sfârşit, căci ziua nici un lup nu se arăta pe drum.

— Bună dimineaţa, camarade! spuse Ben, spaima lupilor, care dormise ca un prunc ultimele patru ore în culcuşul său şi care se trezise şi privea faţa prost dispusă a vecinului său. Am fi putut dormi mai comod.

— Pentru numele lui Dumnezeu, acum vă rog să-mi spuneţi, cum şi în ce fel alţi împuşcat sau prins lupii aceia mulţi? întrebă von Questen, deziluzionat de vânătoarea raită.

— Eu? făcu Ben, spaima lupilor, mirat, în timp ce se ridică şi se întoarse într-o poziţie cam ciudată spre von Questen. Eu în viaţa mea n-am împuşcat sau prins vreun lup.

— Cum, nici un lup? strigă germanul, necrezându-şi urechilor. Doar aţi fost poreclit Ben, spaima lupilor şi vindeţi multe scalpuri de lup la Little Rock!

— Ei, băieţii îmi spun Ben, spaima lupilor… prostii – mormăi îndesatul – … eu n-am nici o vină; dac-ar fi trebuit să vând scalpurile lupilor împuşcaţi de mine, n-aş fi luat nici un cent pe ele. Le cumpăr de la vânători.

— Va să zică nu sunteţi vânător?

— Eu? râse Ben, spaima lupilor. Pentru aşa ceva sunt prea deştept şi prea gras. Ieri am ţinut în mână o puşcă pentru a doua oară în viaţa mea. Cred însă că aş putea nimeri dacă n-aş închide mereu ochii înainte de a apăsa pe trăgaci. Asta mă supără îngrozitor.

Von Questen nu mai scoase o vorbă; aruncă şeile şi

păturile jos din copac, iar după aceea coborî şi el încet, Aprinseră apoi un foc straşnic şi făcură cafea pentru a-şi lua cel puţin micul dejun înainte de a porni la drum. Înainte însă de a isprăvi de mâncat, sosi Stuart pe roibul său. Era nerăbdător să afle cum decursese pânda de noapte.

— Hei, băieţi, ce-i asta? strigă el, încă din depărtare, înălţându-se în şa. Unde vă sunt lupii? Credeam că-n dimineaţa asta o să avem câteva ceasuri de lucru cu jupuitul dihăniilor, de-aia am venit aşa devreme.

Von Questen îi povesti cam cu jumătate de glas, cum decursese noaptea trecută şi cum nu uitaseră nimic pentru a face totul după tipic, dar în zadar.

— S-a întâmplat întocmai aşa cum mi-am închipuit – râse bătrânul vânător – chiar aşa şi de aceea nici nu m-am lăsat ademenit de la început. Daţi-mi o haită de câini straşnici, un cal sprinten şi o armă bună şi-o sa vedeţi vânătoare, în rest, nu dau doi bani pe nimic. Dar nu mai fi aşa de supărat, străine, data viitoare o să ai mai mult noroc; poate tot apuc să te iau cu mine când o cădea un urs bătrân din copac. Acuma, hai să mergem acasă, că preotul a venit aseară, iar Scipio va sosi în curând cu caii.

Scipio sosi, într-adevăr, curând şi se înapoiară la locuinţa lui Stuart. Von Questen însă îşi pierdu orice sentiment de admiraţie pentru Ben, spaima lupilor şi se bucură din toată inima când, a doua zi dimineaţa, îşi continuă drumul spre Batesville.

De altfel, Stuart se ţinu de cuvânt şi opt zile mai târziu îl luă pe tânărul german la o vânătoare de urşi, la care izbuti într-adevăr să gonească un urs în copac şi să-l împuşte… Dar pentru a zugrăvi această vânătoare nu ne-a mai rămas destul spaţiu, căci această mică schiţă n-a urmărit decât să-l prezinte cititorilor pe Ben, spaima lupilor.

Cu toată izbânda obţinută, von Questen nu mai zăbovi în Arkansas, căci îşi dăduse seama că, pentru a face o vânătoare ca lumea, în aceste păduri erau necesare mult mai multe lucruri, nu numai o puşcă şi muniţii. Patru săptămâni mai târziu se întoarse cu vânătorul său, încă

bolnav de friguri, la New Orleans şi de acolo plecă în Germania, având totuşi mulţumirea, pe care nu o au mulţi europeni: de a aduce acasă o blană de urs, pe care o găurise propriul său glonţ.

EPAVA

1

Era în luna septembrie a anului 184’, când un bric englez, venind de la Sidney cu destinaţia Singapore şi navigând contra unui vânt uşor dinspre miazănoapte, se apropie de coasta australiană pentru a intra în strâmtoarea Torres, aflată în nordul continentului, scurtând astfel rumul în jurul Noii Olande.

În acest anotimp era cel mai lesne de trecut prin strâmtoare, totuşi căpitanul trebuia să fie foarte atent, căci aceste aşa-numite bariere de recif, nu sunt decât un fir neîntrerupt de stânci de corali, ce se înalţă deasupra mării, având doar puţine pasaje cu ape adânci. O navă surprinsă cu bordul sub vânt de o furtună din est, lângă aceste stânci, are foarte puţine speranţe de scăpare.

Numeroase nave au şi eşuat pe aceste recife, unde nici balize, nici faruri nu-l avertizează pe navigator că se află în faţa unui pericol, dar câştigul de timp este aşa de mare pentru un velier dacă trece prin strâmtoare, încât, anual, mulţi căpitani se încumetă să facă încercarea.

Numai când ajung în interiorul recifelor pot considera că, într-adevăr, au depăşit primejdia. Căci dacă s-ar stârni v*reo* furtună, aceste stânci, care în larg ameninţă vasul, acum îl ocrotesc împotriva mării agitate, iar coralii oferă aproape peste tot o adâncime bună pentru a ancora, de cinci până la zece braţe.

În plus, strâmtoarea Torres se află la hotarul regiunii bântuite de furtuni, căci între 10 grade latitudine nordică şi sudică, vântul nu atinge decât arareori intensitatea unei furtuni. De aceea zona aceasta se şi numeşte zona vânturilor calme, care stăpânesc aici, în pofida vânturilor puternice.

Drept care, „Betsy Ann” din Liverpool naviga, după cum am mai spus, spre nord, cu toate pânzele sus, pentru a înainta cât mai repede, iar spre prânz, când vântul ameninţa să adoarmă de-a binelea, căpitanul se plimba de colo-colo pe puntea de comandă cu mâinile la spate, fluierând încetişor.

Marinarii fluieră întotdeauna când nu au vânt, crezând că astfel îl vor aduce şi îl vor face să sufle.

Către ora douăsprezece însă, briza uşoară căzu cu desăvârşire, iar când căpitanul şi timonierul cercetară ceru aproape lipsit de nori, marea se aşternea în jurul lor ca o oglindă scânteind în soare.

Lipsa de vânt – nu există nimic mai îngrozitor, mai monoton pe lume pentru o corabie cu pânze decât lipsa de vânt. Da, pentru un vas cu aburi este vremea cea mai propice, căci motoarele lucrează cu mult mai multă eficacitate, întrucât nici un val nu se opune înaintării vasului. În schimb, velierul a cărui soartă depinde de pânze şi de vânt vibrează greoi, balansându-se şi rotindu-se pe suprafaţa apei cu sclipiri metalice.

„Strângătorul” se bate cu „zburătorul”, spun marinarii când parâmele slăbite se lovesc de pânze, iar acestea, la rândul lor, se ciocnesc greoi de catarge. Vasul se înclină, ba într-o parte, ba într-alta şi dacă din când în când mai cade vreo ploaie uşoară sau vreo rouă abundentă în timpul nopţii, pânzele se freacă aşa de tare, încât vezi scamele ca nişte fulgi albi zburând prin văzduh. Trei zile fără vânt uzează pânzele mai rău decât paisprezece zile de vânt puternic, neîntrerupt şi de cârpit, tot nu pot fi cârpite, căci în orice clipă se poate înălţa o briză uşoară, care ar fi lăsată să treacă nefolosită şi vasul ar rămâne tot pe loc.

Fluieratul nu folosi la nimic; vântul nu se iscă, ba dimpotrivă, aerul rămase atât de neclintit, încât omul de la timonă, care trebuia să stea totuşi de veghe, adormi şi el, trezindu-se doar în clipa când cârma, deplasată într-o parte sau alta de vreun val, mişca timona, iar cavilele acesteia îl loveau.

Şi se făcu noapte – dar cât de minunat scânteia marea, care nu reflecta numai miile de stele, ci îşi desfăşura şi propria sclipire în milioane de lumini fosforescente. Şi cât de tainic se unduia în adâncurile întunecoase, cât de fulgerător ţâşneau raze de foc răzleţe de colo până colo, gând vreun peşte mai mare tăia valurile, lăsând în apa învolburată o dâră de jar! Şi ce lumină minunată, verzuie, aruncau meduzele moi, respingătoare, care ies pe jumătate din apă, ca nişte băşici ce respiră, pentru a se scufunda apoi încet-încet.

Mai departe, acolo unde mişcarea din adâncuri nu putea fi desluşită cu ochiul liber, marea rămânea întunecată; deodată însă începea să clocotească, să fiarbă, când o balenă sau un caşalot ţâşnea, poate, din adânc şi, prăvălindu-se din nou în străfunduri, biciuia apa, care ţâşnea în sus şi jur împrejur, ca snopii de lumină ai unui foc e artificii.

Aproape toţi oamenii de pe bord se rezemară de parapet şi priviră minunatul spectacol; căci chiar dacă văzuseră adeseori lucirile mării, numai foarte rar se întâmpla şi numai în condiţii deosebit de favorabile, ca acestea, să se ofere ochiului într-o asemenea splendoare.

În cele din urmă însă obosiră şi ei – cei ce nu erau le cart se înghesuiră în cabinele lor şi însuşi matelotul de veghe se sprijini somnoros pe punte. De altfel, la ce bun să rămână treji? Doar n-aveau de ce să se teamă.

Astfel trecu noaptea, iar înspre răsărit, cerul se coloră în cenuşiu-deschis – nici zece minute mai târziu, prin straturile de ceaţă se ivi o dungă trandafirie şi, mai înainte de a se lumina de-a binelea, marginea de sus a discului solar străpunse orizontul dogorind şi-şi revărsă lumina dând viaţă lumii.

Cu toate acestea nu se simţea încă nici o adiere şi de-abia acum puteau vedea cât de nemişcaţi zăcuseră în acel loc pe mare. În ajun seara, după lăsarea întunericului, cambuzierul mai deschisese o ladă cu vin, aruncând întâi paiele şi pe urmă lada peste bord şi, la o distanţă mai mică

de două sute de paşi de corabie, atât paiele cât şi lada mai pluteau pe undele ca de ulei ale mării, în timp ce câţiva pescăruşi se roteau planând somnoroşi, pentru ca apoi să se lase până aproape de apă spre a cerceta fiecare pai, în speranţa că doar-doar vor găsi ceva de ciugulit.

Chiar şi pescăruşii simţeau monotonia apăsătoare a unei astfel de vremi şi pe cât de aprig se împotrivesc celei mai sălbatice furtuni, bătând năvalnic din aripi şi rotindu-se deasupra valurilor ce-i împroaşcă cu mii de stropi, pe atât de leneşi şi nepăsători se arată când nu suflă vântul, deseori dormind pe apă câte o jumătate de zi.

Şi ce stranie înfăţişare avea marea jur împrejurul corăbiei – colo plutea lada, cu paiele alături, de parcă ar fi fost deschisă de cambuzier chiar în acel loc, pe suprafaţa apei; dincoace pluteau frunze de varză şi conopidă, aruncate de bucătar; colo fulgi, câlţi sau hârtii, mai încolo chiar şi o pălărie veche de pai, care-şi încheiase slujba, fiind lăsată în voia sorţii pe valuri.

— Un rechin! strigă omul de la timonă, care, pare-se, chiar atunci se trezise întâmplător, iar după ce-şi plimbă privirea jur împrejur, descoperi aripioara ascuţită, neagră a acestui viclean monstru marin ce urcase la suprafaţă pentru a cerceta minunăţiile împrăştiate pentru el. Neîncrezător, înotă în jurul lăzii şi apucă paiele, după aceea lunecă înspre pălărie şi se lăsă somnoros pe o parte spre a putea s-o apuce, imediat însă îi dădu drumul şi înghiţi frunzele de varză şi de conopidă cât şi celelalte resturi menajere pe care le găsi. Un rechin poate înghiţi orice.

Această întâmplare însufleţi echipajul, căci era singura distracţie ce li se oferea. Al doilea timonier coborî repede în cabină pentru a aduce un harpon. Între timp, cambuzierul făcu rost de o bucată de slănină şi prinse harponul de o frânghie destul de groasă, care, în apa limpede a mării, stârni pe margini un adevărat curcubeu; harponul pluti curând în urma corăbiei, menţinut la suprafaţă de slănina uşoară.

Putură recunoaşte locul unde se află rechinul, după

aripioara triunghiulară de pe spinare. Monstrul luneca ba încolo, ba încoace, dar fără grabă – căci doar nu putea să fugă ceea ce se găsea acolo pe apă. Plutea şi se mişca atât de leneş, ca el însuşi.

La un moment dat, se îndreptă spre corabie, care tocmai se afla cu prova spre el, iar oamenii de pe bord văzură limpede cum doi peşti-piloţi, două fiinţe micuţe, vărgate şi drăgălaşe, zburdau în faţa lui, cercetând cu atenţie în dreapta şi-n stânga tot ce plutea pe apă. De câteva ori se încrucişară chiar pe lângă botul său, dar rechinul nu făcu nici o încercare de a-i înghiţi, cu toată lăcomia şi pofta nesăţioasă pe care le manifestă de obicei. Oare îşi dădea seama că sunt prea iuţi pentru el?... (Dar el însuşi, când vrea, este atât de rapid în mişcări, încât ajunge din urmă chiar delfinul.) Sau poate îi slujesc într-adevăr ca să-i semnaleze prada? Cine ştie? Aceasta este încă una din tainele nedezlegate ale adâncurilor, pe care omul le vede mult prea puţin spre a le găsi o explicaţie precisă.

În sfârşit, peştii-piloţi există; ei însoţesc rechinul oriunde s-ar îndrepta acesta, de multe ori câte şase sau şapte în acelaşi timp şi s-a putut observa că înoată înapoi spre el când găsesc vreo pradă prea mare pentru ei. Însă ce folos au ei, când rechinul înghite acea pradă, iată o taină care nu va fi probabil dezlegată nicicând.

Rechinul pluti câteva clipe la prova de colo-colo şi de sus, de pe teugă, oamenii desluşiră limpede în unda cristalină cum monstrul verzui, cu ochii mici sclipind viclean, înoată în tihnă în elementul său, cotind leneş ba la dreapta, ba la stânga.

Între timp, micii peşti-piloţi dispăruseră, dar se iveau ba ici, ba colo. De bună seamă, unul dintre ei găsise bucata atârnată lângă cârmă, căci curând apăru din nou alături de hrăpăreţul său tovarăş, iar acesta se îndreptă încet de-a lungul bordului corăbiei către pupa, unde nu-i putea scăpa slănina cu luciri alb-argintii. Dar nici aici nu se arătă grăbit. Oare nu-i plăcea saula legată de slănină? O mirosi, se întoarse şi plecă; dar bucăţica era o delicatesă şi nu putea

să renunţe la ea chiar aşa de uşor. Se întoarse şi, deoarece acum venea din cealaltă parte, unde nu-i stătea în cale frânghia, se culcă pe o parte, căscă leneş botul lat şi… slănina dispăru.

— *Haul on board*[9]*!* strigă căpitanul, care de asemenea urmărise cu deosebit interes mişcările leneşe ale peştelui, în timp ce timonierul ţinea în mână frânghia, bine fixată la celălalt capăt, iar marinarii din preajmă având grijă să nu intre cu picioarele în ochiurile ei, căci la o încercare bruscă a rechinului de a evada, nu de puţine ori s-au produs nenorociri.

Funia se întinse şi peştele simţi cârligul. În elementul său, monstrul are însă o asemenea putere când nu este privat de libertatea de mişcare, încât smulse frânghia din mâinile celor nouă bărbaţi care o ţineau, de parc-ar fi fost acţionată de forţa aburului. Aceştia de-abia reuşiră să dea destul de repede drumul la funie, care se întinse atât de tare, încât pocni, rezistă însă, iar cârligul se fixă. Orice altă vieţuitoare, chiar şi alt peşte şi-ar fi pierdut simţirea în urma formidabilei smucituri – în afara de rechin. Monstrul simţea că nu se poate elibera şi s-ar fi zis că lovitura nu-i produsese nici cea mai mică neplăcere; el ţâşni, atât cât îi îngăduia frânghia, sărind încoace şi încolo şi biciuind cu coada apa ce făcea spume.

Dar nu mai putu scăpa; chiuind de bucurie, marinarii îl mai lăsară să se zbată până îl părăsiră puterile, după aceea întinseră încet şi treptat funia, continuând însă cu atenţie să ocolească echea, până când fixară la una din pataraţine o macara prin care trecură capătul liber al funiei, apoi strigând tare *„Oh, jolly men, hoy*[10]*”,* scoaseră la iuţeală peştele din elementul său, făcându-l astfel să se zbată în aer. Monstrul îşi pierduse puterea, greutatea fu uşor biruită şi câteva minute mai târziu zăcea, cu o pană de lemn înfiptă în gâtlej, pe punte, unde bucătarul îi reteză repede coada cu un topor pregătit din timp.

---

[9] Trage la bord, (în limba engleză în text), (n.t.).

[10] Oh, ce băiat frumos, hei! (în limba engleză în text), (n.t.).

Marinarii tocmai erau ocupaţi să desprindă rechinului ucis şira spinării, din care ei confecţionează bastoane şi să-i taie maxilarele prevăzute cu mai multe şiruri de dinţi sau chiar să jupoaie bucăţi de piele – cea mai bună piele – când strigătul căpitanului îi făcu să renunţe la această îndeletnicire.

Către miazăzi, unde până atunci plutise o ceaţă mohorâtă, se desluşea acum o fâşie de nori mohorâţi ce se înălţau din ce în ce mai sus. Dintr-acolo sufla o briză şi anume chiar de unde aveau mai mare nevoie de ea, de aceea era necesar să se facă anumite pregătiri.

Vergile, ce-i drept, erau braţate, iar nava destul de bine pusă pe direcţie, aşa că briza putea fi prinsă. Dar nimeni nu ştia cât de puternic va izbi ea, de aceea pingele superioare trebuiau strânse. De altfel, norul ce se nălţa era destul de întunecat, iar acum se vedeau chiar nişte sclipiri ca de fulgere.

Comenzile se succedau cu repeziciune, fiind la fel de repede executate. Zburătorii fură strânşi; scotele velelor mari, care atârnau moi, rămaseră deocamdată aşa, la îndemână; vergile-gabier fură coborâte şi velele-gabier strânse, rândunica mare era de mult strânsă, iar pe punte, peste rechinul mort şi în jurul lui, zăceau risipite într-o dezordine fără seamăn parâmele de manevră.

Norul se apropia – albastru-vineţiu, aproape negru – apa se coloră acolo unde vântul o atinse, încreţind-o în valuri mărunte; din ce în ce se apropia norul, tot mai repede, pânzele se umflară, sub prova apa se înspumă, iar corabia ascultă din nou pentru prima oară de cârmă.

Prima rafală fu destul de violentă, iar bricul zvelt, sub presiunea vântului, se aplecă pe o parte. Fulgerele şi tunetele urmară curând, iar ploaia căzu în şuvoaie. De-abia însă când adevărata furtună trecu, briza deveni şi ea mai constantă şi mai hotărâtă şi suflă dinspre sud, fără a-şi reduce intensitatea, iar cerul îşi arătă din nou chipul azuriu.

Către seară, „Betsy Ann”, cu bonetele ridicate în ambele borduri, îşi continua drumul în faţa vântului, cu unsprezece

noduri.

2

Plutind iute, îndrăzneaţa navă îşi continua drumul şi în urma ei se rostogoleau şi dănţuiau valurile albastre-sinilii, încununate de spumă argintie. Puntea fusese de mult curăţată şi spălată, iar rechinul mort aruncat înapoi în ocean, unde, de acum înainte, nu avea să mai bage spaima în lumea subacvatică. Trupul se scufundă greoi pentru a servi drept hrană altora din neamul său, după cum alte mii îi căzuseră odinioară lui victime.

Briza continua să bată. De obicei, un vânt ce se isca o dată cu furtuna dispare împreună cu ea, mai ales în apropierea ecuatorului; acum însă, vântul persistă şi când a doua zi, la prânz, căpitanul îşi făcu din nou observaţiile sub un cer cu desăvârşire senin, constată că reciful Osprey, deşi nu se vedea, fusese lăsat în urmă, nava putând astfel ajunge tocmai bine chiar în ziua următoare – dacă vântul se menţinea – la pasajul ce se deschidea în bariera de corali.

Noaptea trecu fără nimic deosebit, corabia îşi vede de drum, cam spre nord-nord-vest, iar briza, în loc să scadă, către dimineaţă se înteţi şi mai vârtos. „Betsy Ann” navigase de la patru până la opt dimineaţa cu douăsprezece noduri şi jumătate. Aceasta, însă şi datorită faptului că vântul îşi schimbase direcţia, suflând acum exact dinspre est. Drept care, pânzele se dovediseră mai utile şi chiar dacă rândunicile deveniseră de prisos, cu atât ma mult fură solicitate velele-gabier.

La ora zece, căpitanul ordonă schimbarea direcţiei cu un cart spre vest şi un marinar trebui să se urce sus la crucetă pentru a privi în direcţia vântului, încercând să descopere acele *breakers* (valuri ce se sparg de stâncă) sau vreun reper care să indice uscatul, sau chiar vreo stâncă

înălţându-se din mare.

„Betsy Ann” însă se găsea prea departe de ţărm, iar la ora douăsprezece, după ce calculă poziţia navei, căpitanul ordonă să se ridice toate pânzele deodată, îndreptând bricul purtat de vânt de-a dreptul spre bariera de recife. Ţinând seama de latitudine, trebuiau să se găsească exact în dreptul punctului numit *Raines passage,* de aceea nu avea voie să se abată prea mult spre nord.

Vântul însă slăbi simţitor şi era cu atât mai bine, cu cât se apropiau mai mult de trecătoare, căci unei corăbii nu i se poate întâmpla o nenorocire mai mare decât aceea de a nu avea vânt în imediata vecinătate a stâncilor. În acest anotimp, curenţii se îndreaptă necontenit către stânci şi nu puţine corăbii au fost târâte şi zdrobite din această cauză.

Înarmat cu ocheanul său, însuşi căpitanul se urcă sus la crucetă, deoarece îl neliniştea faptul ca încă nu se vedeau stâncile, de care nu se putea apropia prea mult până la lăsarea serii, dacă acestea nu apăreau.

— Priviţi, acolo un peşte împroaşcă apă – spuse marinarul, când se căţără sus şi căpitanul. Uite-l, încă o dată şi încă o dată.

— Cap sec! mormăi bătrânul lup de mare, aruncând doar o privire într-acolo. Nu eşti în stare să deosebeşti nici măcar un *breaker* de un jet de apă! Acelea-s stâncile. Le-ai văzut de mult?

— Cam de vreo zece minute, *sir* – zise marinarul, cam stânjenit. Am crezut că-i o balenă şi mă miram că stă tot timpul în acelaşi loc.

Căpitanul nu-i răspunse. Încolăcindu-şi braţul în jurul unei parâme, el îşi îndreptase ocheanul, privind cu atenţie în direcţia barierei, unde se şi vedea cu ochiul liber cum se sparg valurile de stânci.

— *Down with your helm a little*[11], strigă el marinarului de la timonă.

— *Down with the helm, sir*[12]*,* sună răspunsul monoton al

[11] Ia din cârmă (în limba engleză în text), (n.t.).

[12] Iau din cârmă, şir. (idem).

acestuia în timp ce executa comanda.

— *Steady*[13]*!* răsună noua comandă.

— *Steady it* is[14], veni răspunsul.

— Ţine aşa – ordonă din nou căpitanul şi coborî repede pe punte pentru a studia, în primul rând, în cabină, împreună cu timonierul, harta. Marinarul de cart primi ordin foarte strict să anunţe neîntârziat orice lucru nou pe care l-ar observa.

Între timp, marinarul din crucetă descoperise un punct întunecat, care devenea din ce în ce mai vizibil, cu cât corabia se apropia mai mult plutind chiar înspre el. Într-adevăr era acelaşi punct pe care-l văzuse şi căpitanul cu ocheanul, crezând că este un mic turn de lemn, înălţat de nişte marinari englezi la nord de *Raines passage,* ca punct de reper semnalând uscatul şi care se afla trecut şi pe harta sa.

De altfel, marinarul avea ochi foarte buni şi chiar dacă putuse să confunde valurile ce se spărgeau de stânci cu jetul unei balene, acum nu se înşela în privinţa punctului întunecat ce se desluşea din ce în ce mai clar pe fundalul luminos.

— Epavă la orizont! strigă el de sus din crucetă şi timonierul secund, care stătea lângă marinarul de la cârmă, se duse la luminatorul de pe punte, pe unde intră lumina şi aerul în cabină, lăsat deschis din cauza căldurii şi transmise căpitanului vestea.

— Epavă la orizont, *sir!*

— Unde?

— Unde o vezi, Bob? strigă timonierul-secund către marinarul de veghe.

— Drept înainte… jumătate de cart de la vela mare.

— Drept înainte, *sir,* jumătate de cart de la vela mare!

— Mii de trăsnete! strigă căpitanul, luându-şi ocheanul şi, din doi paşi, ajunse pe punte, iar de acolo, sus în gabie.

Marinarul avea dreptate. Ceea ce, de la o distanţă încă

[13] Drept! (idem)

[14] Drept aşa! (idem)

foarte mare, i se păruse a fi un mic turn, era de fapt epava unei nave înţepenită acolo – iar valurile acelea ce se spărgeau de stânci, pe care marinarul le confundase cu jetul unei balene, izbeau în babord şi proveneau de la o stâncă izolată sau de la o insulă şi de-abia în locul unde zăcea epava, ale cărei catarge însă se mai ţineau drepte, începea bariera de recife, unde, puţin mai spre sud, descoperi cu ocheanul şi turnul.

Modificară din nou direcţia cu circa un cart mai spre sud, pentru a lăsa epava la tribord. Vântul slăbea din ce în ce, în schimb marea se liniştise cu desăvârşire, iar căpitanul nădăjduia din toată inima s-ajungă la trecătoare în cele mai bune condiţii, cu una sau două ore înainte de căderea întunericului. În interiorul recifelor putea apoi să lase în deplină siguranţă ancora şi nu mai trebuia să se teamă de nimic în timpul nopţii, nici chiar de absenţa vântului.

El nu trecuse niciodată prin strâmtoarea Torres, în schimb, timonierul-şef o străbătuse de două ori, bineînţeles pe când era timonier secund şi n-avea încă prea multe cunoştinţe în ale navigaţiei. Dar cel puţin cunoştea cu exactitate interiorul strâmtorii, iar intrarea, acum când fusese zărit reperul, nu mai putea fi nicicum ratată.

Încet, dar cu o viteză constantă, „Betsy Ann” îşi continua drumul, mânată de briza slabă dinspre est, iar echipajul îşi îndreptă întreaga atenţie – mai ales că n-avea ce face, în afară de faptul că trebuia să fie pregătit pentru a executa prompt orice manevră necesară în apropierea stâncilor – aproape exclusiv asupra epavei descoperite, care acum devenea din ce în ce mai vizibilă.

Timonierul-şef părea să se intereseze în mod deosebit de ea şi se urcase în gabie, cu ocheanul în mână, pentru a avea o privelişte mai cuprinzătoare.

— Sub ce pavilion crezi că a navigat, Mr. Brown? îl întrebă căpitanul, care, de asemenea, cerceta de pe punte, cu mare atenţie, corabia părăsită.

— N-aş putea spune cu precizie, *sir* – răspunse timonierul, sau Tim, cum i se mai spunea pe scurt la bord –

stă cu prova spre noi şi nu pot citi numele. Dar pare să fie o navă olandeză.

— Şi eu aş zice – încuviinţă căpitanul. Nu se vede nici un om la bord?

— Nici un suflet, *sir.* Oamenii însă trebuie să fi ajuns pe uscat, căci pe stânci au construit o *shanty*[15].

— Pânzele sunt încă sus.

— Toate-s la locul lor. Păcat de velatura asta frumoasă, care trebuie să putrezească în vânt şi-n ploaie.

Conversaţia fu întreruptă pentru o clipă, iar atenţia marinarilor se îndreptă asupra şirului de stânci ce se profilau din ce în ce mai clar.

Pentru un marinar, bariera de recife este într-adevăr un punct deosebit de interesant şi denumirea i se potriveşte îndeajuns de bine, căci stâncile de corali abrupte ce se înalţă din adâncuri alcătuiesc o veritabilă barieră, care, cu excepţia câtorva intrări înguste, închid ermetic trecerea dintre Australia şi marea insulă Papua sau Noua Guinee, situată la nordul ei. Acestea formează adevărate ziduri pe distanţe de multe mile. În imediata lor apropiere, o sondă de o sută de braţe n-ar da de fund, pe când trecând peste creasta lor – deoarece coralii nu cresc decât până la suprafaţa apei – valurile care se izbesc de ele împroaşcă spumă albă, rostogolindu-se neîncetat, cu zgomot ca de tunet.

Intrarea însăşi este, de fapt, doar o fâşie îngustă de apă întunecată şi liniştită, care însă, cu toate că e flancată în dreapta şi-n stânga de valuri înalte, oferă o cale cu desăvârşire adâncă şi sigură – un canal care se strecoară, lărgindu-se din nou în interior. Acolo în interior poţi găsi apoi cu uşurinţă un loc bun de ancorare, ba uneori adâncimea atinge cinci braţe şi ceva, adică circa treizeci de picioare. Numai o singură intrare situată la nord, care este însă mai greu de aflat, are un şenal navigabil mai adânc.

Căpitanii cu experienţă sunt înzestraţi însă cu un deosebit simţ în găsirea unor asemenea locuri, care simţ

[15] Colibă, (în limba engleză în text), (n.t.).

mai-mai că s-ar putea numi instinct. Având doar o briză îndeajuns de bună pentru a putea menţine controlul asupra corăbiei şi îndrăzneală, ei străbat adesea cele mai dificile trecători.

Căpitanul Wilkie de pe „Betsy Ann”, deşi toată această zonă periculoasă îi era cu desăvârşire necunoscută, lăsă micul său bric agil să navigheze calm drept spre şirul de stânci – care, pentru orice privitor, alcătuia doar o centură neîntreruptă de spumă – şi, cu harta alături şi cu ocheanul în mâna dreaptă, stătea la prova-babord şi scruta munţii înspumaţi din faţa sa.

— Văd intrarea, căpitane! strigă de sus timonierul.

— Unde, Mr. Brown?

— Chiar în faţa noastră. Navigăm exact spre ea.

Un zâmbet flutură pe faţa înăsprită de intemperii a căpitanului; omul era mulţumit că nimerise cu atâta precizie intrarea, căci ştia prea bine ce impresie bună făcea asupra oamenilor când aceştia puteau avea deplină încredere în modul de a conduce al şefului lor. Se urcă lângă timonier pentru a călăuzi mai bine de acolo nava şi, după un sfert de oră, gura canalului se vedea atât de limpede în faţa lor, încât aproape că nu mai aveau altceva de făcut decât să menţină direcţia.

Tim îşi îndreptă din nou atenţia asupra epavei, de care, de asemenea, se apropiaseră între timp şi care, prin ochean se vedea foarte bine. Era un barc, cu toate pânzele pe vergi, dar strânse cu nădejde, în rest, nu se zărea picior de om la bord. Epava zăcea temeinic fixată şi în deplină siguranţă între stânci, unde o ridicase, de bună seamă, un val şi de unde nici o putere din lume n-avea s-o mai slobozească vreodată. De altfel, echipajul trebuie să fi avut destul timp să se salveze, deoarece pe una din insulele foarte apropiate se puteau vedea mai multe colibe ridicate la repezeală, care dovedeau cu prisosinţă că naufragiaţii petrecuseră acolo cel puţin o noapte. În spate, la pupa, mai atârna o mică iolă, toate celelalte bărci însă lipseau, deci e foarte probabil că oamenii se strecuraseră cu ele printre

recife, căci în apa aceea liniştită puteau ajunge lesne până la Noua Guinee sau chiar la insulele cele mai apropiate ale arhipelagului malaez. În afară de aceasta, mai era posibil să-i fi întâlnit vreun vas chiar în apele Oceanului Indian.

Catastrofa vasului putea să se fi produs, la fel de bine, în urmă cu câteva zile sau în urmă cu săptămâni sau luni – de la distanţa aceea era cu neputinţă o apreciere exactă şi dacă nu avea să se stârnească, în mod excepţional la această latitudine, o furtună puternică, era foarte posibil ca nava astfel înţepenită să rămână încleştată între stânci ani de zile.

— Ştiţi, domnule căpitan – rupse, în sfârşit, timonierul tăcerea – că este mare păcat să trecem aşa de nepăsători pe lângă epava de colo? Nu încape îndoială că se mai găsesc o sumedenie de lucruri la bord, care ar putea fi puse la adăpost în avantajul nostru.

— Pe epavă, Mr. Brown? întrebă căpitanul, fără a arunca măcar o privire într-acolo, căci el continua să cerceteze cu ardoare suprafaţa din interiorul trecătorii, ce devenea vizibilă prin ochean. Tot ce se poate, însă nu putem să întârziem din cauza asta.

— Dar dacă am trimite doar o barcă?

— Am să mulţumesc Celui-de-sus dacă ajung cu bărcile mele în interiorul recifelor, Mr. Brown. Locul de aici nu-mi place de fel, arată destul de urât şi dacă s-o potoli vântul… acum de-abia dacă poţi umple cu el o căciulă… n-o să ne ardă să coborâm nici o barcă la apă pentru a vizita o epavă.

— Eh, vântul se menţine – spuse timonierul, aruncând o privire către est – ba chiar că spre seară vom avea din nou o briză straşnică, fiindcă aş zice că fâşiile de nori dintr-acolo tocmai asta prevestesc.

— Posibil, dar nimeni nu poate şti dinainte.

— Mă dor şi bătăturile; de altfel, asta înseamnă în totdeauna vânt.

— *Fall off a little*[16], îl întrerupse căpitanul, dând ordin celor de jos.

---

[16] Vino uşor la stânga (în limba engleză în text), (n.t.).

— *Off it is, sir*[17]*,* veni răspunsul.
— *Steady!*
— *Steady it is.*
Bricul îşi înclinase puţintel prova şi acum puteau privi nestingheriţi în canal.
— Vreau să vă spun ceva, domnule căpitan – îşi reluă timonierul rugămintea. Acum vom intra în canal, tot nu mai putem face nimic în seara asta, ci va trebui să ancorăm numaidecât.
— N-am de loc această intenţie, *sir* – răspunse superiorul său – am de gând să mai navighez o bucată bună spre interior.
— Dar nu-i cu putinţă, *sir!*
— Nu-i cu putinţă?
— Nu, *sir.* Soarele a coborât prea mult şi, îndată ce intrăm, busola nu ne mai poate ajuta; trebuie să ne orientăm numai după ceea ce vedem şi pentru că drumul nostru este îndreptat exact spre vest, razele soarelui, care se apropie de orizont, cad în aşa fel pe apă, încât nu mai poţi recunoaşte nici stâncile, nici apa prea puţin adâncă. Toate vasele care trec prin strâmtoarea Torres spre India trebuie să lase ancora cel mai târziu la ora patru după-amiază, după cum acelea care vin dintr-acolo nu pot naviga dimineaţa până la ora zece.
— Păi în felul acesta, vom zăbovi cam multişor.
— Din păcate nu putem schimba nimic, dacă nu vreţi să vă primejduiţi vasul. Începând de la ora patru după-amiază, oglinda apei străluceşte, încât nu mai poţi distinge nici o pată verde. Ce-ar fi, domnule căpitan, dacă imediat după ce ancorăm, m-aţi lăsa pe mine cu câţiva oameni să mergem până la epavă? Se află la mai puţin de două mile engleze depărtare şi într-un ceas suntem acolo. Să mă bată Dumnezeu, dar este tare păcat să lăsăm să putrezească bunurile acolo, când putem să le-aducem foarte uşor, iar oamenii sunt ispitiţi s-o facă dacă au perspectiva de a fi răsplătiţi.

[17] Vin uşor la stânga, (idem).

— Vom vedea, Mr. Brown, vom vedea – răspunse căpitanul, care n-avea alt gând decât pentru corabia sa. Mai înainte de toate trebuie să ajungem în interior, iar când vasul va fi ancorat în siguranţă şi ne mai rămâne timp şi nu mai avem altceva de făcut, atunci n-am nimic împotrivă… *Steady,* acolo jos, *steady!*

— *Steady it is, sir.*

Chiar şi timonierul uită în clipa aceea de epavă, căci se îndreptau spre intrare, care se arătă a fi aici mult mai largă decât părea de la distanţă. Canalul era lat de cel puţin două sute de paşi, deci destul de lat chiar şi pentru a naviga, în cel mal rău caz, de-a curmezişul, căci te poţi apropia foarte mult fără risc de recifele abrupte de corali. Mulţumită vântului favorabil, era, desigur, cu atât mai uşor să se menţină la mijlocul şenalului navigabil şi totuşi, marinarul încearcă o senzaţie neplăcută când descoperă în dreapta, în stânga şi în faţa sa brizanţi şi stânci ameninţătoare, ştiind, pe deasupra, că se află pe un drum de navigaţie pentru care nu numai că nu există hărţi complete, dar nici nu vor exista vreodată, deoarece coralii modifică aproape în fiecare an fundul mării, crescând ba ici, ba colo şi formând stânci noi.

Afară, în largul oceanului, cu suficient spaţiu navigabil şi vânt, n-are decât să se işte câteodată şi o furtună, ce-i pasă marinarului, obişnuit cu asemenea lucruri! Cu o corabie bună se ştie în siguranţă chiar şi pe vremea cea mai rea, iar furtuna tot trebuie să înceteze în cele din urmă, aşa cum au încetat şi altele. Numai apropierea uscatului – la care pământeanul se gândeşte adesea că-i oferă mai multă siguranţă – poate să-i accelereze bătăile inimii, căci, oricât de curajoasă s-ar menţine o corabie în larg, ea este pierdută în clipa când chila ei atinge fundul, fiindcă, dacă nu se sfarmă în urma izbiturii, înspăimântătoarele valuri cărora acum li se opune rezistenţă distrug sub greutatea lor tot ce le stă în cale.

De aceea, chiar numai apropierea pământului îi este neplăcută, mai ales atunci când, cu vântul în spate, vede în

faţa sa locurile unde valurile îşi sparg coamele alburii. Cu atenţia încordată, fiecare marinar stă atunci la postul său, căci ştie prea bine că cea mai mică întârziere, fie şi un ordin lent executat, ar putea avea ca urmare distrugerea vasului şi, în consecinţă, propria sa pieire.

Căpitanul Wilkie ştia însă foarte bine ce are de făcut şi chiar dacă la început nu fusese sigur că această intrare, în aparenţă atât de lată şi de frumoasă, este şi cea bună şi dacă nu cumva, aşa cum se întâmplă adeseori printre corali, este un simplu golf înşelător, de unde n-ar mai fi avut scăpare, acum putea urmări prin ochean canalul larg ce se deschidea departe printre stânci, ba chiar până la o uşoară cotitură şi navigă cu îndrăzneală drept prin mijloc.

Nici măcar nu ordonase să se strângă o parte din pânze, căci briza era, oricum, destul de slabă, iar lui nu-i prea venea încă să creadă ceea ce îi spusese timonierul său cu privire la lumina strălucitoare a amurgului. Probabil că omul era obsedat de gândul de a se duce la epavă, de aceea căuta doar să câştige timp. Căpitanul era însă ferm hotărât să nu piardă nici o clipă pentru a părăsi cât mai grabnic acest drum presărat cu stânci şi câtă vreme putea naviga, naviga; aşa hotărâse el, fără a ţine seama de epavă.

3

„Betsy Ann” ajunse la e malul adevărat, iar vântul uşor îi rămânea favorabil; dar şi curentul dintre recife îi veni în ajutor, astfel că, repede şi fără zgomot, corabia zveltă luneca pe apa cu luciri de oglindă. De amândouă părţile clocoteau brizanţii, dar nici măcar spuma nu puteau s-o împroaşte până la ei, iar după vreo zece minute, bricul sosi la acea cotitură văzută încă de afară, unde nu puteau pătrunde nici hula, nici clocotul mării.

Aici însă, căpitanul constată că timonierul-şef avusese

dreptate, încredinţându-l că spre seară vasul va trebui să ancoreze. Soarele, aflat destul de jos la orizont, arunca într-adevăr lumini atât de orbitoare peste ape, încât era cu neputinţă să mai desluşeşti primejdiile ce pândeau din adâncuri. Nu zăreai nimic, în afară de strălucirea scânteietoare a mării, aşa încât căpitanul Wilkie se văzu nevoit să dea ordin grabnic de ancorare.

Sonda indică acolo numai unsprezece braţe adâncime şi el nu voia să se expună în mod uşuratic pericolului de a eşua corabia pe nisip sau pe o stâncă, mai ales acum când trecuse de cea mai dificilă porţiune şi pentru ce? Pentru a mai parcurge câteva mile, căci, o dată cu venirea nopţii, tot trebuia să se oprească.

Ordinul fu dat. Ancora fusese pregătită din clipa când zăriseră stâncile, toţi oamenii erau la posturile lor şi îndată ce căpitanul găsi un locşor unde ştia că pot petrece noaptea în linişte şi siguranţă, ancora coborî în adânc, făcând să zornăie lanţul ce fusese bine fixat la cabestan şi o jumătate de minut mai târziu, în timp ce pânzele erau slăbite şi coborâte vasul se clătină într-o parte şi-n alta şi se opri în apa liniştită.

Timp de un sfert de oră, oamenii mai avură de lucru, strângând mai întâi toate pânzele, căci nu puteau omite această măsură de prevedere, după care nu le mai rămânea altceva de făcut, decât să pună în ordine parâmele ce fuseseră manevrate şi să cureţe corabia.

Erau ceasurile patru şi un sfert şi însuşi timonierul-şef lucra cu multă tragere de inimă, din răsputeri, pentru a pune totul la punct cât mai repede cu putinţă, între timp dând oamenilor de înţeles că ar fi rost de un câştig încă în aceeaşi seară, dacă se grăbesc şi lucrul acesta avu efect.

Nu există nimic în lume care să trezească mai mult interesul unui marinar decât perspectiva de a vizita o navă părăsită, unde el, chiar dacă presupune că oamenii de pe acei vas au luat cu ei ce era mai bun şi mai valoros, tot se aşteaptă să mai găsească niscai lucruri de preţ uitate şi, în orice caz, vin şi alte delicatese; cu siguranţă că nu-l poţi

câştiga mai uşor pentru o muncă decât oferindu-i această perspectivă. Oamenii erau gata şi ar fi vrut să meargă cu toţii, când Tim se duse din nou la căpitan şi-i spuse:

— Ce ziceţi, *sir*? N-aţi vrea să mă trimiteţi până la epavă?

— Nu-mi face mare plăcere, Mr. Brown – răspunse căpitanul Wilkie, aruncând o privire spre nava ce se mai vedea încă. Nu dispunem de un echipaj prea numeros şi naiba ştie ce se poate întâmpla între timp.

— De vreme ce n-avem motiv să ne temem în noaptea asta nici de negrii australieni, domnule căpitan… — insistă Tim. Coasta încă nu se vede…

— Acolo în faţă este pământ.

— Da, câteva insule mici şi sterpe, pe care cresc tufişuri, dar fără o picătură de apă; nici un băştinaş nu se aşază acolo şi am putea rămâne un an de zile aici, fără ca ei măcar să bănuiască prezenţa noastră. Dacă s-ar afla prin apropiere, fără doar şi poate c-ar fi găsit epava şi ar fi jefuit-o de mult, căci ăstora le-ar fi de folos orice.

— Bine, Mr. Brown – zâmbi căpitanul, căruia nu-i scăpă ardoarea subalternului său de a cerceta nava părăsită. Din partea mea, ia-ţi câţiva oameni şi iola şi du-te până acolo.

— Iola, domnule căpitan? Dar în ea nu încape nimic.

— Dacă merită osteneala, aprindeţi o lumină, puteţi să luaţi o lanternă şi trimitem apoi barcazul. Dar nu prea cred să mai găsiţi vreun lucru de preţ în afară de pânze, ai să vezi…

— Şi dacă am lua lanţurile, domnule căpitan?

— Nu, ne-ar întârzia prea mult. Doar n-o să rămân aici o zi întreagă pentru a încărca un lanţ vechi de ancoră din pricina căruia va trebui să facem câteva drumuri dus şi-ntors, căci nu cred că veţi găsi acolo peste tot apă adâncă.

— Păi doar am intrat pe-acolo!

— Vreţi să ieşiţi *afară*? Este mult prea periculos.

— Pe marea asta? râse timonierul. Prin interior nu putem ajunge. De sus am cercetat amănunţit cu ocheanul toată zona. Pretutindeni ne stau în cale nenumărate stânci, din care pricină am pierde ceasuri fie ca să trecem peste ele,

fie să ne strecurăm printre ele.

— Atunci faceţi cum vreţi – zise căpitanul, întorcându-se cu spatele. Dacă vreţi să-mi urmaţi sfatul, încercaţi însă mai întâi cu iola. În afară de asta, nu mă pot lipsi de prea mulţi oameni de pe bord. Zicând acestea, coborî în cabina sa, lăsându-i timonierului mână liberă.

— Hm! mormăi în surdină timonierul, după ce superiorul său îl lăsă singur. „Dacă vreţi să-mi urmaţi sfatul"… Vechea poveste. Dacă iau iola, nu pot să car nimic cu ea şi m-aleg cu o săpuneală, dacă iau barcazul şi nu găsesc nimic de preţ, tot cu o săpuneală m-aleg. Atunci iau mai bine barcazul şi patru oameni. Ceilalţi şapte care mai rămân cu timonierul secund la bord ajung ca să-şi petreacă noaptea dormind, căci altceva tot n-au ce face. Deci, la treabă! Cine ştie ce-o mai fi în lădoiul ăla vechi şi numai pânzele, care mai stau prinse de vergi, merită osteneala… Dar cu doi oameni nu fac mare scofală şi-mi pierd toată noaptea de pomană.

Şi fără să mai piardă o clipă, marinarul se apucă să coboare barcazul la apă, ceea ce, cu ajutorul întregului echipaj, se înfăptui în câteva minute. Între timp, cambuzierul îi umplu un butoiaş cu apă, căci un marinar nu părăseşte un vas fără a se aproviziona cât de cât, deoarece nu se ştie niciodată ce se poate întâmpla; de asemenea, la bordul barcazului fu adus un coş cu pesmeţi, precum şi ceea ce mai rămăsese din friptura rece, pentru ca cei ce părăseau nava să poată lua cina pe drum; timonierul îşi mai vârî în buzunar o busolă şi, împreună cu patru oameni destoinici pe care şi-i alesese, ambarcaţiunea greoaie se dezlipi de copastia bricului, vâslind anevoie împotriva curentului din canal, deoarece pânzele nu puteau fi folosite contra vântului.

Îndată după plecarea lor, căpitanul veni pe punte şi, clătinând din cap, se uită după barcaz, dar nu rosti o vorbă, aruncă doar o privire spre est şi spre fâşia de ceaţă ce se ridica acolo, apoi privi în sus spre arboradă şi coborî din nou în cabină, lăsând timonierului secund comanda.

Între timp se făcuse mult mai târziu decât crezuse timonierul, căci o barcă atât de mare nu poate fi aprovizionată cu toate cele necesare aşa de repede, iar cambuzierul tândălise destul până să găsească un butoiaş şi să-l umple cu apă. Soarele urma să mai rămână pe cer doar o oră şi jumătate, chiar mai puţin, căci în vecinătatea ecuatorului soarele răsare şi asfinţeşte cu foarte mici diferenţe în diferitele anotimpuri: la ora şase dimineaţa şi la ora şase seara, iar luna nu avea să răsară în acea noapte. Dar lucrul acesta era lipsit de importanţă. În cel mai rău caz şi dac-ar fi meritat osteneala, ar fi rămas peste noapte la bordul epavei sau şi mai bine, pe mica insulă alăturată, unde dormiseră şi naufragiaţii; de acolo puteau pleca dimineaţa devreme, când se lumina de ziuă şi ar fi ajuns la corabie într-o oră.

Cei patru marinari vâsleau din răsputeri împotriva curentului, de loc de neluat în seamă şi cine ştie dacă s-ar fi oferit la fel de bucuroşi în alte condiţii pentru a îndeplini o muncă într-adevăr grea. Dar era în joc propriul lor interes şi se opinteau în vâsle cu toată forţa muşchilor pentru a ieşi mai întâi din canal; afară, ştiau că nu va fi nici pe departe, aşa de greu.

În sfârşit, ajunseră la gura strâmtorii şi, curând după aceea, se legănau pe valurile ce se rostogoleau molcom, unde, după ce mai vâsliră o bucată de timp pentru a se îndepărta de brizanţi, putură desfăşura pânzele. Vântul era foarte slab, dar totuşi îi ajuta cât de cât.

Epava zăcea în faţa lor şi ei se apropiau destul de repede de ea, în timp ce timonierul căuta să desluşească prin ochean numele vasului. Părea să nu se fi înşelat în prima sa apreciere. Era, într-adevăr, o navă olandeză, sau cel puţin purta un nume olandez: „Meisje van Utrecht”[18] şi părea – cel puţin după ceea ce se vedea de la distanţa aceea – o corabie nou-nouţă.

— Băieţi, băieţi! strigă timonierul, punând alături de el ocheanul şi apucându-se să mai întindă niţel pânza bărcii

[18] Fata din Utrecht, (în limba olandeză în text), (n.t.).

pentru a prinde mai bine vântul. Este un vas olandez. Dumnezeu ştie cum s-o fi cocoţat acolo sus, căci olandezii navighează de obicei spre India, ocolind Capul Bunei Speranţe; dacă însă ne surâde norocul, vom avea parte de o captură frumuşică; vedeţi s-ajungem acolo încă pe lumină, ca să putem scotoci nava.

De alt îndemn nu mai fu nevoie, iar curelele se întinseră sub loviturile puternice de vâslă ale marinarilor, care, din când în când, întorceau capul, spre a vedea cât de repede se apropie de prada râvnită.

— Tim – spuse unul dintre marinari (nostromul care se afla la prima vâslă) – dracu' să mă ia, dar am impresia că din cambuză iese fum!

Timonierul, care se uitase şi el tot în aceeaşi direcţie, apucă repede ocheanul şi privi, dar numai o clipă.

— *Bless my* sou[19] – mormăi el în barbă – şi mie mi s-a părut adineauri… pentru Dumnezeu, e fum!

— Nu-i aşa, Tim?

— Pe cinstea mea! Însă mai înainte n-am zărit picior de om şi dacă ar mai fi cineva la bord, ar fi trebuit să vadă barca noastră şi să ne facă semne.

— Te pomeneşti că marinarii au dat foc vasului înainte de a-l părăsi, domnule – remarcă un marinar – şi probabil că n-a luat foc ca lumea, aşa că doar fumegă.

Timonierul clătină din cap. După cum observase nostromul, fumul se înălţa exact din locul unde se găsea cambuza, iar dacă într-adevăr dăduseră foc, ar fi făcut acest lucru în orice caz în cabină comandantului. Deocamdată însă nu puteau spune nimic – cu fiece lovitură de vâslă se apropiau de vas; următoarele minute aveau să rezolve misterul.

Curioşi, marinarii întorceau capul tot mai des în timp ce vâsleau pentru a vedea dacă nu zăresc pe deasupra copastiei vreun cap de om, dar nu se arătă nimic şi trebuia să urce ei înşişi pe bord spre a se convinge.

Când ajunseră acolo, constatară că nu era de loc uşor să

[19] Mii de dracii, (în limba engleză în text), (n.t.).

se apropie de vas, după cum li se păruse de la distanţă, căci acesta se înţepenise chiar între stânci; de bună seamă, fusese ridicat de un val uriaş şi aşezat în golul dintre două stânci de corali, între care stătea încleştat acum. Acolo, valurile se spărgeau de stânci, încât orice încercare de a intra pe navă ar fi fost zadarnică, dacă n-ar fi descoperit în apropiere un mic canal îngust unde apa părea să fie adâncă.

Chiar şi aici era riscant, căci valurile împroşcau barca din amândouă părţile. Marinarii însă nu şovăiră o clipă, vrând să se strecoare prin această trecere. Nimeni nu scotea un cuvânt. Timonierul cârmea, iar oamenii, care ştiau singuri ce au de făcut, se opintiră din răsputeri în vâsle şi în câteva minute marginea barcazului se lipi de bordajul vasului naufragiat, care stătea destul de adânc scufundat în apă, pentru a putea ajunge cu mâna la port-sart. De aceea marinarilor le era uşor să se caţere pe bord. Mai înainte de toate îşi legară barcazul cu o parâmă şi abia după aceea se căţărară ca pisicile *pe* armătura de fier a vasului. S-ar fi zis că fiecare vrea să pună primul piciorul pe nava abandonată, care totuşi părea nelocuită.

4

Cu toate acestea, căţărându-se pe puntea vasului străin, încercau cu toţii o senzaţie neplăcută. Ştiau că păşesc pe o navă ce nu le aparţine şi, în plus, într-un loc care poate că fusese de curând scena unor suferinţe şi deznădejdi cumplite, sau cine ştie dacă moartea şi distrugerea nu făceau ravagii chiar şi-n clipa aceea, căci nu o dată se întâmplase ca la bordul unei corăbii să izbucnească ciuma sau holera, iar nava să fie apoi azvârlită undeva pe vreo plajă, la bordul ei nemairămânând nici un om sănătos în stare s-o conducă. Primii care se urcaseră pe aceste nave

se molipsiseră de cumplita boală şi muriseră în chinuri groaznice. Dacă şi aici se petrecea ceva asemănător? Şi aproape fără să vrea, fiecare marinar, îndată ce-şi înălţă capul peste copastie, privi neliniştit şi temător în dreapta şi-n stânga pentru a vedea dacă nu zac pe acolo cadavre.

Dar nu se vedea nimic, ba, în mod foarte ciudat, puntea nu părea de loc să fi fost părăsită în grabă nebună de către echipaj, care să fi lăsat vraişte ceea ce nu putuse salva. Puntea n-ar fi arătat mai curată nici sub comanda celui mai sever căpitan, care ar fi ancorat într-un port oarecare, în siguranţă. Toate pânzele şi parâmele stăteau legate în ordine pe vergi sau strânse pe punte, aşa cum se cădea să fie – ba mai mult, puntea părea să fi fost măturată şi spălată chiar în acea zi. Până şi arama cabestanului, timonei şi hublourilor părea proaspăt curăţată – şi, într-adevăr, nu se înşelaseră: din coşul cambuzei se înălţa o spirală subţire de fum albăstrui. Negreşit, un om se afla pe bord, dar era ciudat că nu observase sosirea lor şi că nu se arăta pe punte – să fie oare bolnav?

— Dumnezeu ştie! îi spuse nostromului timonierul, cu jumătate de glas, stând încă tot călare pe copastie, fără a se încumeta să sară pe vas. N-ar fi stricat să luăm cu noi câteva arme; povestea asta mi se pare destul de ciudată; s-ar zice că cineva stă la pândă, aşteptând să se năpustească deodată asupra noastră.

— Ar fi foarte rău pentru acel cineva – observă sec nostromul – căci acolo la catarg sunt destule cavile pentru a-i muia zdravăn scăfârlia. Aş vrea doar să ştiu dacă apa pentru ceai va fi curând gata.

Timonierul aruncă o privire spre cavilele pomenite, care erau aşezate într-o ordine exemplară şi lucrul acesta îi dădu şi lui un sentiment de siguranţă, căci o atare bucată de lemn în mâna unui om voinic este o armă foarte eficace.

— Ei, atunci n-avem încotro, nostromule! strigă el. Timpul trece şi soarele are o poftă nebună să se pitească. Trebuie să vedem cum stau lucrurile – şi zicând acestea, sări pe punte şi se îndreptă spre catarg, luă de acolo o cavilă şi

bătu cu ea în punte, după ce mai întâi văzu că oamenii lui îl urmaseră la fel de repede.

Nu încape îndoială că *oricine* s-ar fi aflat pe bord, ar fi auzit zgomotul – dar nu veni nici un răspuns. Totul rămase cufundat într-o linişte mormântală şi oamenii se uitară unii la alţii, clătinând din cap.

— Să se uite careva în cambuză – zise timonierul – să vadă dacă focul a fost aprins de curând.

Un marinar dădu fuga la prova şi se întoarse imediat, spunându-le că un ibric se află pe foc, unde fuseseră puşi cărbuni cu mai puţin de zece minute în urmă, deoarece o parte nici nu se aprinseseră ca lumea.

— Atunci să mă ia dracu! exclamă timonierul, clătinând din cap, după ce încercase zadarnic între timp să arunce o privire prin luminatorul închis al cabinei. Însă e tare ciudat… Aici, băieţi! Ia apucaţi colea, să ridicăm capacul tambuchiului ca să vedem mai întâi ce se află jos.

Câţiva oameni îi veniră în ajutor, supunându-se ordinului, dar nu reuşiră. Capacul tambuchiului era, aşa cum se întâmplă câteodată, zăvorit pe dinăuntru.

— Ei, atunci veniţi încoace – îi chemă timonierul, hotărât – aşa nu facem nimic; un singur lucru vă pot spune: că nu plec de pe navă până nu văd cine umblă pe aici. Luaţi fiecare câte o cavilă şi veniţi cu mine.

Spunând acestea, se urcă cu hotărâre pe scăriţa ce ducea pe puntea principală şi trânti de perete uşa cabinei, care rămase deschisă, permiţându-i să intre în încăpere.

Curioşi, marinarii se îmbulziră în urma timonierului, dar în prag se opriră locului, căci pe canapeaua mică, fixată de perete, văzură un om întins şi, după cum se părea, dormind adânc.

În orice caz era marinar şi nu numai uniforma, adică bluza scurtă cu nasturi strălucitori, pe care marinarii obişnuiesc s-o poarte duminica sau când sunt pe uscat, dar întreaga lui înfăţişare trăda acest lucru; nu făcea însă o impresie deosebită. Avea părul negru, creţ şi barba la fel, cam de vreo trei săptămâni nerasă, iar în jurul gurii i se

săpau nişte cute urâte, de ură şi răutate; sprâncenele, chiar şi în somn, erau încruntate, brăzdându-i fruntea cu şanţuri adânci şi neplăcute.

Se instalase însă destul de comod acolo şi pricina somnului său nu rămase o taină, căci dinaintea lui, pe masă, stătea o cogeamite sticlă dreptunghiulară cu rachiu, golită pe jumătate, o cutie mare de zahăr, o carafă cu apă şi o cutie cu ţigări de foi de-abia deschisă, din care cel ce adormise mai ţinea între degete una pe jumătate fumată.

O privire aruncată în cabină îl încredinţă pe timonier că, pesemne, avea de-a face cu singura fiinţă de pe vas. Pentru mai multă siguranţă, deschise şi câteva din cabinele alăturate, dar toate erau goale, aşa că nu-i rămase altceva de făcut decât să-l trezească pe paşnicul marinar adormit pentru a afla de la el amănunte despre vas şi despre încărcătură.

Dar nu fu atât de lesne precum îşi închipuise. Se apropie de marinar şi, punându-i mâna pe umăr, îi zise:

— Hei, amice!

Marinarul nu se clinti.

— Hei, amice! strigă mai tare timonierul şi-l zgâlţâi vrând să-l trezească la realitate, dar singurul răspuns primit de la marinarul pe jumătate beat fu un sughiţ prelung. Nu puteau pierde însă prea mult timp, căci razele soarelui cădeau foarte oblic pe luminatorul de punte; timonierul spuse râzând, aruncând o privire asupra minunăţiilor aflate pe masă: Să nu-ţi vină să crezi, flăcăul trăieşte aici ca un prinţ! Dar nu te mai putem lăsa să dormi, suflete! Hei, camarade, hei, n-auzi! Şi îi strigă în urechi de parcă s-ar fi adresat unui vas aflat în larg.

— *Four bells? Bell!*[20] mormăi marinarul, bălăbănindu-şi somnoros capul. Deodată însă, simţind că este atins, sări în sus, văzu lumina soarelui căzând prin hublou şi pe străinii care umpleau cabina; cu ochii holbaţi, aţinti spre ei o privire atât de fixă şi de cumplită, de parc-ar fi văzut niscai fantome.

---

[20] Este ora? Pe dracu'! (în limba engleză în text), (n.t.).

— Ce faci, bătrâne? îl întrebă timonierul, după ce-l lăsă o clipă să se dezmeticească. Te-ai odihnit?

— *Bless my soul*... – se bâlbâi marinarul – wher*e, the devii de you hail jrom?*[21]

— De unde am apărut? râse timonierul. Păi tocmai asta voiam să te întreb eu pe tine mai întâi, suflete, căci se pare că te-ai instalat aici aşa de confortabil, de parcă te-ai afla în locuinţa ta de iarnă de pe uscat şi nicidecum pe un lădoi care, în orice clipă, s-ar putea scufunda cu tine.

— Şi chiar de s-ar scufunda, ce vă pasă vouă, dacă eu îs mulţumit aşa! mârâi individul, a cărui minte părea încă împăienjenită de rachiul pe care îl băuse.

— Uşurel, uşurel! chicoti timonierul. Nu-ţi face nici o grijă; n-ar fi poate mare pagubă în ceea ce te priveşte, dar noi n-am venit aici de dragul tău, vrem să ştim doar ce încărcătură are vasul. Ş-acum, ridică-te şi răspunde, că n-avem timp de pierdut. De unde vine vasul?

Nu prea s-ar fi zis că ciudatul sihastru de pe bord ar avea chef să răspundă la întrebările ce i se puneau, dar cei cinci marinari vânjoşi îi dădeau de înţeles că nici ei nu prea au chef să glumească, iar el îşi venise îndeajuns în fire ca să înţeleagă că oamenii aceştia sunt de pe un vas care traversează strâmtoarea Torres. De aceea, după ce şovăi câteva clipe, răspunse scurt:

— De la San Francisco.

— Aşa?! Şi încotro?

— Păi doar vedeţi unde-am ajuns – mormăi individul. Ar trebui să sufle o briză îndrăcită ca să ne scoată de aici, tot aşa cum ne-a aşezat.

— Dar ce destinaţie avea vasul?

— New York – răspunse încruntat marinarul.

— New York?! Şi-atunci, ce naiba aţi căutat aici în strâmtoarea Torres? Dar, de fapt, ce-mi pasă mie de asta! Ce transportaţi?

— Balast.

— Balast?! Şi vaporul stă scufundat aproape până la

[21] Mii de draci... de unde naiba strigi? (idem).

saborduri.

— Dacă am avea noi în burtă ce-a înghiţit vasul în ultimele trei zile – sună răspunsul răutăcios – am fi şi mai adânc scufundaţi.

— Are spărturi?

— Aşa cred şi sunt destule motive să fie aşa…

— Dar tu ce cauţi aici la bord, sufleţelule? întrebă timonierul. De ce nu te duci pe uscat, să cauţi să pui la adăpost cât mai multe lucruri de pe vas?

— Ce vă pasă vouă unde am eu chef să stau? mormăi individul, căruia interogatoriul i se părea prea lung.

— Oho, fii calm, băiete! îl sfătui cu răceală marinarul. Poate c-o să ne spui de ce-ai rămas singur aici, în timp ce echipajul s-a salvat cu bărcile?

— Pentru că nu pot înota până în India – răspunse scurt cel întrebat. Acum, că aţi aflat tot ce vă interesa, să mă lăsaţi în pace.

— Şi vrei să rămâi aici la bord? îl întrebă mirat timonierul.

— Vezi bine că vreau – sună răspunsul. Am aici tot ce-mi trebuie, iar dac-o să mă plictisesc, n-am decât să mă aşez în iolă şi să plec.

— Unde sunt actele vasului?

— Întrebaţi-l pe căpitan.

— Vreau să-ţi spun ceva, băiete – zise timonierul, dându-şi seama că nu poate scoate nimic de la individul încăpăţânat, în timp ce lumina trandafirie de pe geamurile tambuchiului arăta că soarele asfinţeşte. Dacă nu vrei să înţelegi de vorbă bună, este spre paguba ta. Nostromul s-aducă din barcaz lanterna şi s-o aprindă înainte de a se întuneca; luaţi apoi toate lămpile şi felinarele pe care le găsiţi… tu, Bob, ia sonda şi măsoară adâncimea apei în jurul vasului, poţi să te-ngrijeşti puţin şi de pompe, ca să vedem câtă apă este în cală, iar tu, Jack, te duci cu Ned jos ca să vedeţi încărcătura. John rămâne cu mine, ca să cercetăm cabinele. Ascultă, camarade, ai multe din soiul ăsta pe bord? îl întrebă el apoi pe sihastru, luându-şi din cutie o ţigară de foi, pe care o aprinse cu bricheta ce se afla

pe masă.

— Şi cu ce drept vă urcaţi aici pe bord şi-o faceţi pe grozavii? se răsti individul.

— Eşti cumva proprietarul navei? i-o întoarse batjocoritor timonierul.

— De bună seamă că sunt – insistă acesta. Vasul mi-a fost predat mie şi tot ce se găseşte în el îmi aparţine.

— Mii de trăsnete! râse matelotul. Şi încă ce proprietar al naibii de neospitalier! Auzi, să nu-i ofere unui musafir un pahar de grog! Nu ţi-e ruşine, amice?! Hai băieţi, luaţi şi beţi mai întâi, apoi repede la treabă!

Marinarii nu aşteptară să fie poftiţi încă o dată, căci de mult aruncau priviri pofticioase spre rachiu. După aceea ieşiră grăbiţi din cabină pentru a executa ordinele primite.

Locuitorul de până atunci al cabinei fu cuprins de o nelinişte ciudată şi crescândă şi atât de bătătoare la ochi, încât nu-i scăpă nici timonierului, a cărui privire cerceta mai mult cabina decât pe ocupantul ei.

Individul părea să se trezească de-abia acum din beţie, sau să înţeleagă, în sfârşit, ce căutau, de fapt, străinii. Aceasta nu era o vizită pripită a unui vas în trecere, ci o percheziţie în toată regula, poate chiar jefuirea vasului său şi el nu voia să se supună aşa, cu una cu două.

— Ce vă pasă vouă – zise el, încruntând sprâncenele – cât de adânc este scufundat vasul şi ce fel de încărcătură are? Nu v-am spus că avem balast?

— Nu-ţi bate capul cu asta, băiete – râse timonierul, care nu credea o iotă din ce-i îndruga flăcăul – spune-mi mai bine unde sunt scriptele vasului, sau le-a luat căpitanul cu el?

— Blestemat fie căpitanul! scrâşni din dinţi străinul, în timp ce, ridicându-se, bătu cu pumnul în masă. Sunteţi piraţi că atacaţi un vas străin, băgându-vă nasul peste tot, de parcă voi aţi fi stăpânii?

— Nicidecum – replică timonierul – suntem marinari cinstiţi, dar vreau să-ţi spun ceva, camarade; toată povestea mi se pare suspectă. Echipajul s-a salvat cu

bărcile, iar pe tine te-a lăsat aici ca proprietar al vasului. De ce nu spui adevărul şi te porţi ca şi cum nici n-ai aştepta să fii luat de un alt vas şi dus din nou printre oameni?

— Cine vă spune că vreau să mă-ntorc din nou printre oameni? se stropşi marinarul, aruncând o privire plină de ură şi venin timonierului.

— Doamne, asta-i prea de tot! zise râzând timonierul. Hai John, vino, să nu ne pierdem prea mult timp cu individul ăsta. Se întunecă şi poate mai găsim scriptele vasului cât mai este lumină.

— Timonierule – spuse nostromul, băgând capul pe uşă – aici pe bord s-au întâmplat lucruri urâte. Pe punte sunt o mulţime de pete de sânge, au fost ele frecate puţin, dar tot nu s-au şters.

— Aha, flăcăule, mi-am închipuit eu! Cum stăm cu apa, nostromule?

— În cală este apă, dar vasul stă aşezat pe corali şi nu se poate scufunda.

— Bine, atunci ajutaţi-mă să cercetez cabinele – şi spunând aceste cuvinte, dădu să se îndrepte spre uşa pe care o ştia că trebuie să fie cea a cabinei căpitanului, căci cunoştea bine acest fel de corăbii. În acea clipă însă, locuitorul de până atunci al vasului sări în sus, cu un veritabil urlet de furie şi, aruncându-se în faţa uşii, scoase fulgerător de la brâu sau din altă parte un pistol obişnuit, pe care-l îndreptă spre timonier. Numai o clipă. Căci nostromul, în secunda când individul dubios făcu prima mişcare bruscă, luă cavila rezemată de uşă şi, cu toate că nu o putea mânui cum trebuie în încăperea aceea scundă, o apucă vârtos cu amândouă mâinile şi o aruncă fulgerător, ca pe un harpon şi cu atâta forţă înspre individ, încât acesta se împletici. În cădere, reuşi să mai apese pe trăgaci, dar glonţul intră în bârnele tavanului. În aceeaşi clipă, John îi şi puse genunchiul în piept şi-i smulse arma din mină.

Avu loc o luptă scurtă. Cu toate că individul dădea dovadă de o forţă aproape uriaşă, încercând, ca turbat, să-şi înhaţe chiar şi cu dinţii atacatorii, totuşi nu putu ţine

piept celor trei bărbaţi puternici, iar când ceilalţi doi marinari de pe „Betsy Ann”, auzind împuşcătura, se repeziră spre cabină, agresorul se găsea vlăguit şi doborât în mâinile adversarilor.

Marinarii au întotdeauna buzunarele ticsite de sfori şi, câteva minute mai târziu, îl legară fedeleş pe individul misterios – a cărui comportare nu şi-o putea explica nici unul dintre ei – făcându-l, cel puţin pentru moment, inofensiv. De altfel, n-aveau de gând să-i facă nici un rău, dar nici nu voiau să le stea în cale.

5

În cabină, dezordinea era destul de evidentă, căci în toiul luptei, de pe masa prinsă în şuruburi în podea căzuseră, desigur, sticle şi pahare, iar scaunele zăceau vraişte. Între timp aproape că se înserase şi doar o slabă licărire a amurgului se strecura prin tambuchi, acum când soarele asfinţise. Felinarele vasului, găsite la bord, fură aprinse, iar timonierul, lăsând pe unul din oamenii săi de pază lângă individul legat, plecă să cerceteze el însuşi cabina căpitanului pentru a afla din scripte, dacă nu amănunte despre starea actuală a vasului, cel puţin date mai exacte asupra lui.

Uşa era încuiată şi ei n-aveau vreme să caute cheia, pe care individul legat fedeleş tot nu le-ar fi dat-o de bună voie. Drept care, cavila le fu şi aici de ajutor şi, după câteva izbituri, broasca solidă de bronz cedă.

Timonierul luase lanterna şi, ţinând-o în mâna stângă, intră în cabină.

— Pe toţi dracii! strigă el în aceeaşi clipă, speriat; căci starea în care se afla cabina trăda o fărădelege săvârşită acolo.

Marinarii se apropiară repede, încredinţându-se pe deplin

că acolo se petrecuse ceva necurat. Patul în care dormise căpitanul era mânjit cu pete mari de sânge, iar pătura, având aceleaşi pete roşii, zăcea aruncată pe jos. Un fel de masă de scris, care se afla în mica încăpere, fusese spartă, conţinutul sertarelor fiind împrăştiat: se vedea limpede că, după crimă, cei ce intraseră jefuiseră cabina.

Într-o băltoacă de sânge de pe duşumea zăcea jurnalul de bord al căpitanului – dovadă că acesta nu putuse părăsi vasul, fiind în viaţă, căci altfel, nu încape îndoială, ar fi luat cu sine acest registru.

În cabina timonierului, pe care o deschiseră mai târziu, găsiră şi jurnalul de bord al acestuia; aşadar şi el căzuse în luptă, sau, poate, în timp ce se afla de cart pe punte, fusese ucis mişeleşte de către răzvrătiţi şi aruncat peste bord.

Desigur, nu aveau vreme să cerceteze mai pe îndelete jurnalul, dar aruncând o scurtă privire, timonierul descoperi că „Meisje van Utrecht” nu plecase din San Francisco, ci din Sidney, având destinaţia Manila. Declaraţia prizonierului era deci falsă; dar ce anume îl determinase să rămână singur pe vas, lăsându-şi camarazii să plece, rămânea o taină încă nedesluşită. Poate că nu era vinovat de aceste crime şi ceilalţi îl părăsiseră pentru că nu voise să li se alăture? Dar, în acest caz, n-ar fi trebuit oare să salute cu bucurie un vas salvator care-l elibera din imensul pustiu, aducându-l din nou printre oameni? Şi nu era oare de datoria lui să denunţe imediat crima comisă, pentru ca ucigaşii să-şi primească pedeapsa?

Timonierul intră din nou în cabina individului pentru a-l întreba încă o dată despre cele întâmplate, dar încercarea se dovedi zadarnică, întrucât, cu privirea aţintită în gol, prizonierul zăcea pe duşumea, refuzând să răspundă, de parcă nici n-ar fi auzit întrebările ce i se puneau.

Lui Tim nu-i rămase altceva de făcut decât să-l lase pe morocănosul matelot în plata Domnului şi în grija paznicului, căutând să descopere, la lumina felinarelor, alte fărădelegi săvârşite pe nefericita corabie. Bineînţeles,

timonierul ar fi preferat să rămână peste noapte acolo pentru a-şi continua cercetările la lumina zilei, într-atât de pustiu şi de ciudat i se părea locul, dar ştia prea bine că Wilkie, căpitanul, n-ar fi admis nici o scuză dacă el şi vasul ar fi fost siliţi – numai în cazul când i-ar fi silit capriciile naturii – să rămână în acea strâmtoare periculoasă. Dovezile absolut necesare pentru crima comisă putea să le adune foarte bine şi la lumina zilei şi el nu întârzie să-şi facă datoria.

Constată că într-o singură privinţă prizonierul spusese adevărul: vasul era într-adevăr încărcat cu balast şi probabil îşi vânduse încărcătura în Sidney, luând bani numerar sau cecuri; avea însă un adevărat surplus de alimente, vinuri şi băuturi spirtoase, destinate comerţului. Găsiră lăzi întregi cu alimente în cutii de tablă, vin în cantităţi uriaşe, drept care timonierul ordonă imediat ca doi dintre marinarii săi să scoată o parte din ele pe punte pentru a le încărca a doua zi în barcaz. Într-una din cabine mai găsiră cantităţi mari de pânză nouă de velă, în bucăţi întregi, care, de asemenea, fură declarate captură.

Imediat sub cabină se afla depozitul principal de alimente, iar în cabină o cămară mică, unde se păstrau mărfurile adunate pentru a fi consumate acolo: în cămară se intra chiar din cabină.

Timonierul coborî şi el în spaţiul dintre cele două punţi, ridică felinarul şi cercetă peretele despărţitor destul de solid pentru a vedea dacă nu pot scoate o scândură, reuşind astfel să treacă mai uşor în depozitul de alimente.

— Să ne lăsăm păgubaşi, timonierule! zise nostromul, stând alături de el. Aici sunt bătute cuie de trei ţoii şi-o să ne chinuim un ceas încheiat până izbutim. De sus, vedem mult mai bine în interior ca să ne dăm seama dacă merită osteneală. Pe aici pe afară găsim destule de-ale gurii şi eu zic că dacă ne-am apuca să dezlegăm pânzele şi să luăm cu noi lanţul nou, am avea destulă încărcătură şi un profit mai mare.

— Pst! făcu deodată Bob, aplecând felinarul deasupra

unui butoi spre a vedea dacă nu descoperă cumva pe acolo vreo uşă. Înăuntru geme cineva.

— E individul din cabină – spuse timonierul. Probabil că frânghiile i-au intrat puţintel în carne; aşa-i trebuie golanului încăpăţânat!

— Nu, timonierule – îl contrazise marinarul – se aude aici înăuntru… să mă ia dracu, e cineva înăuntru – şi se trase iute îndărăt pe butoi, ca şi cum ar fi fost urmărit de fantoma unuia dintre cei ucişi sau de o altă imagine de groază apărută în faţa sa.

Timonierul ridică braţul, cerând să se facă linişte şi ascultă – dar nu se auzi nimic; deodată, un geamăt stins, dar totuşi limpede, răzbi până la ei de acolo dinăuntru.

— Pe Dumnezeu, ai dreptate, Bob! strigă timonierul. Acolo este o fiinţă vie… orice-ar fi, câine sau om, trebuie s-o scoatem afară. Daţi-mi un topor, am văzut colo unul…

Unealta cerută fu repede găsită, iar nostromul, din câteva lovituri, desprinse o scândură. Acum puteau introduce unealta după cealaltă scândură şi, câteva minute mai târziu, sparseră îndeajuns de mult din perete, încât le venea uşor să intre în încăperea îngustă.

Erau bărbaţi puternici, inimoşi, care, acolo, pe corabia străină, îşi începeau acţiunea de salvare; cu toate acestea, inima prinse să le bată aşa de tare în piept, că aproape şi-o auzeau în clipa când, luminând cu felinarele, intrară în încăperea întunecoasă, neliniştitoare, care avea să le dezvăluie o grozăvie necunoscută. Nici unul însă nu scotea o vorbă; trecură fără zgomot peste lăzile ce le stăteau în cale, iar locul era aşa de strâmt, din cauza punţii joase, încât fură nevoiţi să se târască în genunchi; că nu se înşelaseră, le-o dovedea acel geamăt, nu mai puternic, dar acum mai limpede.

Timonierul se târâse primul într-acolo şi, ridicând felinarul, desluşi în raza lui mată, nesigură, un om zăcând pe duşumea, după cum se părea, legat. Dar, Dumnezeule, cum arăta nenorocitul! Cu hainele rupte şi pline de sânge, cu mâinile legate la spate, într-un loc unde nici măcar nu se

putea întinde, zăcea ca şi cum ar fi fost aruncat printre lăzi. Numai o fărâmă de viaţă mai pâlpâia în trupul lui şi poate sentimentul mizeriei şi al propriei suferinţe – altceva nimic.

Era cu neputinţă ca bietul om să fie conştient, altfel ar fi strigat către salvatorii săi, implorând ajutor, dar el nici nu se Clinti când cei patru bărbaţi, muţi de groază, se adunară în jurul lui; abia când timonierul se aplecă asupra nefericitului pentru a-i ridica puţin capul, buzele sale se dezlipiră şi, aproape imperceptibil, şopti:

— Apă!

Timonierul aruncă o privire în jur. Alături de el se găsea o ladă deschisă cu sticle.

— Ce este aici înăuntru? întrebă el.

Bob scoase o sticlă; o ridică la lumină şi citi: „sherry”. Fără a mai aştepta vreun ordin, sparse gâtul sticlei de cea mai apropiată ladă, îşi smulse pălăria din cap, turnă băutura în ea şi o duse la buzele însetatului. Între timp, timonierul îşi scoase cuţitul, tăie frânghiile ce imobilizau încheieturile nenorocitului, din care curgea sânge şi puroi, apoi îl ridică de mijloc şi-i mai turnă pe gât un strop din băutura întăritoare.

Dar acolo stăruia un aer aşa de apăsător şi de închis, încât cei ce veniseră de afară cu puţină vreme în urmă de-abia puteau respira. Poate îi copleşise şi priveliştea aceea înfiorătoare, dar doreau să iasă la aer curat – să plece din această încăpere strimtă, îngrozitoare.

Aproape de locul unde zăcea nenorocitul, o scăriţă ducea la un chepeng de pe punte şi, după cum văzură imediat, la duşumeaua cabinei. Acesta se deschise, în timp ce John, care stătea de pază lângă prizonier, strigă:

— Ce Dumnezeu aţi găsit acolo? Ce este?

— Aruncă jos un cearşaf dintr-o cabină, John – îi răspunse timonierul. Aici zace un om pe jumătate mort şi trebuie să-l aducem sus.

— Un om?

— Repede, repede, cine ştie dacă o să mai trăiască îndeajuns ca să ne poată da informaţii.

John dispăru din deschizătură şi, după câteva secunde, zbură jos un cearşaf, pe care marinarii culcară rănitul, cu multă grijă şi atenţie, pentru a-l ridica mai uşor prin deschizătură în cabină.

Nu era o treabă uşoară, dar izbutiră cu ajutorul scării; îl ridicaseră mai întâi până la brâu, astfel încât John să poată apuca de cearşaf; astfel îl scoaseră pe rănit, care între timp leşinase, dar cel puţin era în cabină.

Însă nu trebuia să rămână nici aici, căci aerul era la fel de apăsător şi de închis; de aceea nu-l mai culcară pe podea pe sărmanul nenorocit, ci-l scoaseră pe uşă la aer curat şi-l instalară jos pe punte. Între timp, John alergă în cabina căpitanului, înhaţă salteaua pătată de sânge, găsind sub ea un portofel pe care-l vârî în buzunar şi o cără sus, unde-l culcară pe bietul om pe ea; în vremea asta, unul din oameni scotea o căldare cu apă din mare pentru a spăla tâmplele şi fruntea rănitului, iar timonierul încerca să-i toarne alte câteva picături de sherry în gură.

În forfota aceea pricinuită de noua descoperire, nimeni nu se mai gândi la prizonier; doar zăcea legat fedeleş, neavând cum să le scape; acesta însă fusese un martor atent la tot ce se întâmplase şi pe cât de apatic şi de indiferent se arătase, acum părea stăpânit de nebunie.

Încă de la primul zgomot, pricinuit de marinari când aceştia sparseră peretele de lemn, el tresări şi chiar dacă nu se trădă faţă de paznicul său, scrâşni totuşi cu furie din dinţi, încercând zadarnic să-şi elibereze braţele din legătura care le strângea.

John nu-i dădea nici o atenţie – auzind că jos se petrece ceva deosebit, trase cu urechea până auzi vocea alor săi sub chepengul pe care mai apoi îl deschise. Acum se străduia, împreună cu ceilalţi de pe punte, să-l readucă la viaţă pe omul leşinat; şi cât de necesară ar fi fost tocmai în clipa aceea prezenţa lui în cabină!

Acolo zăcea prizonierul, trăgând de legăturile sale, dar nu cu deznădejde şi furie oarbă, epuizându-şi forţele ca până atunci, ci cu atenţie şi îndemânare. Simţise că una din funii

slăbise puţin şi răsucindu-şi braţul stâng într-o parte şi-n alta, forţa tot mai mult frânghia, silind-o să treacă peste degetul mare… Mai mult, tot mai mult. Îşi făcuse numai răni, dar nu simţea durerea; sudoarea îi brobonea fruntea din cauza efortului; şi-acum… acum îşi eliberă mâna stângă. Într-o clipă, funia slăbită cedă şi la mâna dreaptă; luând de pe masă bricheta, prizonierul sări spre chepengul din podeaua cabinei, pe unde marinarii de pe „Betsy Ann” îl scoseseră pe nefericitul captiv.

6

Marinarii avură satisfacţia de a readuce la viaţă sărmana făptură torturată şi la aceasta contribui în egală măsură aerul proaspăt, tămăduitor al nopţii şi băutura întăritoare. Ei îi mai puseră pe frunte cârpe ude şi era de-a dreptul mişcător să vezi cum nişte marinari aspri se ostenesc cu o grijă aproape maternă să-i facă mai comod culcuşul sau să contribuie cu ceva la alinarea suferinţelor sale.

Enigmatică rămânea deocamdată legătura dintre toate aceste fapte: cum ajunsese individul beat în cabină, cum ajunsese captivul legat în cală – chiar dacă în inima timonierului exista o vagă bănuială. În orice caz, el se hotărî ca în aceste condiţii să nu mai aştepte dimineaţa, ci să se întoarcă imediat la bord cu ceea ce scoseseră pe punte, luând totodată şi prizonierul şi rănitul, care ar găsi pe vasul lor o îngrijire mai bună decât aici. Dacă îl aduceau pe sărmanul nenorocit în situaţia de a le da măcar o vagă lămurire, atunci poate căpitanul Wilkie s-ar fi hotărât să mai întârzie o zi pentru a trimite din nou barcazul la epavă – în orice caz, merita osteneala. Dar unde-i prizonierul?

— Pe toţi dracii! strigă deodată timonierul, gândindu-se la toate aceste lucruri. Ce faci aici pe punte, John? Jos în cabină…

Nu-şi isprăviră bine vorba, că o izbitură cumplită zgâlţâi vasul, însoţită de o coloană de foc ce ţâşni în văzduh, aruncând cât colo bucăţi de lemn, astfel încât unele căzură tocmai la marginea stâncilor de care se loveau brizanţii.

Marinarii tresăriră speriaţi, înlemnind o clipă – parcă aşteptau o nouă lovitură, care să rupă vasul în două. Dar numai un fum negru, înfricoşător – fumul prafului de puşcă – se rostogolea dinspre partea îndreptată spre mare a corăbiei, înălţându-se de asemenea şi prin uşa încă deschisă a cabinei de pe puntea principală.

Chiar şi rănitul părea să se fi trezit din letargie în urma zgomotului pricinuit de explozie. Pentru prima dată, el deschise ochii şi se uită speriat de jur împrejur.

— Arde cabina! strigă nostromul.

S-ar fi zis că rănitul vrea să vorbească, dar nici un sunet nu ieşi de pe buzele-i întredeschise – ridică puţin braţul, apoi leşină din nou, epuizat.

Dar altceva atrase atenţia marinarilor, căci din cală răzbătea până la ei un ţipăt de groază, ce le pătrundea până în măduva oaselor.

— Este ticălosul care a dat foc prafului de puşcă! strigă timonierul şi dintr-un salt ajunse pe puntea superioară, unde, cu primul obiect ce-i căzu în mână, sparse geamul tambuchiului pentru a lăsa cel puţin să iasă fumul din cabină – în orice caz, procedase bine căci acum fumul putea să iasă prin spărtura produsă de explozie, prin tambuchi şi pe uşă, însă nu era numai fumul de la praful de puşcă, căci paiele împrăştiate din lăzile cu vin se aprinseseră probabil şi ele, iar fumul gros şi negru îl urmă pe cel alb, provenit de la praful de puşcă.

Tot mai ascuţit devenea ţipătul celui ce-şi săpase singur groapa, iar timonierul, văzând că nu poate pătrunde, de sus, în bezna unde nu desluşea nimic, fiind nevoit el însuşi să se ferească să nu cadă în acea beznă, se gândi la scândurile pe care le desprinseseră mai înainte în cală şi chemă doi marinari să-l urmeze într-acolo.

Aici, fumul nu era prea gros, deoarece curentul îl trăgea

mai mult în sus şi, călăuziţi de ţipetele sălbatice ale omului ce nu mai putea ieşi, pătrunseră cu lanternele în interior. Dar nu ajunseră departe, căci explozia aruncase vraişte lăzile şi câteva din bârnele de susţinere ale punţii se prăbuşiseră… Deodată izbucni o flacără orbitoare, încă un ţipăt sălbatic – după aceea se aşternu o linişte mormântală şi nu se mai auzi decât trosnetul paielor şi al lemnelor cuprinse de văpaie.

Marinarii de-abia avură timp să se întoarcă înainte de a fi sufocaţi de arşiţă şi de fum; nu mai puteau să zăbovească la bord.

Între timp, nostromul aruncă o privire spre barcaz, vrând să vadă dacă nu cumva fusese distrus de bucăţile de lemn căzute peste el sau avariat în aşa fel, încât să nu se mai încumete să plece cu el pe mare. Spre norocul lor însă, barcazul se găsea în partea navei îndreptată spre uscat, la babord, în timp ce explozia se produsese la tribord, spărgându-l numai pe acesta şi aruncând bucăţi de lemn în aer.

Cum ajunseră pe punte, se apucară cu toţii să-l coboare pe rănit în barcă, iar apoi să încarce cât mai multe din bunurile, pe care, spre norocul lor, le scoseseră pe punte. Doi oameni aduseră în acest scop barcazul ceva mai spre prova, unde nu erau încă ameninţaţi de foc, iar încărcarea se efectuă repede şi fără întârziere.

Într-adevăr, focul nu înainta prea iute, deoarece era înăbuşit de fumul cantităţii mari de paie din cală; de asemenea, la fel de puţin aveau să se teamă de faptul că vasul, bine înţepenit între stâncile de corali, ar fi putut să se scufunde cu ei. Vasul trebuia lăsat în plata Domnului, căci nu mai putea fi salvat. De aceea, în dreptul barcazului fu doborâtă într-o clipă copastia – aşa-numita *monkey railing* – şi unul din stâlpii copastiei, aducându-se în acest fel puntea descoperită a vasului aproape la acelaşi nivel cu barcazul, astfel că lăzile şi celelalte obiecte nu mai avură nevoie decât să fie împinse, iar marinarii, atât cât le stătu în putinţă, mai desprinseră din vele, împreună cu parâmele

aflate mai la îndemână, punându-le repede în siguranţă.

Dar focul, acest element periculos – care între timp învăluise întreaga corabie, nu le mai dădu prea mult răgaz. Văpaia, care până atunci le furnizase lumina necesară câtă vreme ei lucrau, cuprinsese greementul gudronat, trecând de la arborele artimon la arborele principal, iar când gudronul se topi, flăcările se înălţară pe şarturi şi pataraţine cu viteza fulgerului, apoi lunecară pe bompres în jos. Primele pataraţine atinse de foc căzură pe punte, împroşcând scântei până departe; în cele din urmă, văpaia cuprinse şi babordul, din cală până pe punte.

Era timpul ca marinarii de pe „Betsy Ann” să părăsească degrabă nava în flăcări, dacă nu voiau să se expună pericolului ca însăşi puntea pe care se aflau, carbonizată pe dedesubt, să se prăbuşească împreună cu ei. Toate trei catargele erau, de asemenea, cuprinse de flăcări, iar dacă unul din ele s-ar fi prăvălit peste barcaz, marinarilor le-ar fi fost tăiată retragerea.

De aceea timonierul dădu semnalul de plecare, sărind în barcaz şi apucând cârma – mai lipsea doar Bob, dar venea şi el în grabă, aducând o lădiţă cu ţigări de foi pe care o pusese deoparte, dar care luase foc la un colţ.

Împinseră vâslele în bordajul navei şi barcazul lunecă repede pe lângă epava în flăcări, intrând în canalul îngust ce-i scotea dintre recifele de corali, afară, în largul mării. Dar de-abia se depărtaseră cam cu o sută de paşi de epavă, când flăcările cuprinseră şi prova, cumplita vâlvoare nimicind totul în calea ei. Într-adevăr, plecaseră la vreme. Corabia arzând lumina marea ca ziua de jur împrejur şi, îndeosebi, spuma brizanţilor se coloră într-un roşu ciudat, incandescent. Marea rămânea însă calmă şi marinarii puteau spera să regăsească, chiar pe bezna cea mai adâncă, canalul unde poposise „Betsy Ann”, plutind mereu de-a lungul coamelor albe, înspumate ale brizanţilor, până când aveau să ajungă la capătul lor, deci la gura canalului.

Dar şi la bordul lui „Betsy Ann” oamenii erau îngrijoraţi de soarta tovarăşilor lor, văzând epava în flăcări, iar

căpitanul Wilkie ordonase să se aprindă la ambele catarge felinare mari colorate, cel puţin pentru a le indica locul unde se aflau.

Deosebit de măreţ era spectacolul oferit de vasul cu toate catargele în flăcări, împroşcând scântei strălucitoare către cerul înstelat şi, vâslind, marinarii nu-şi mai puteau desprinde privirile de la această privelişte. Când unul dintre catarge începu să se încline, antrenând sub greutatea lui şi pe celelalte două, aproape complet arse, însuşi timonierul uită de cârmă, iar marinarii, cu mâinile sprijinite pe vâsle, îşi aţintiră cu toţii ochii spre apa din care ţâşneau scântei – dar nu multă vreme: acolo, în faţă, se afla canalul, iar dincolo de el puteau recunoaşte luminile de semnalizare de pe bordul bricului lor şi, profitând de briza care acum le era favorabilă, intrară repede în canal.

7

Trecuse de ora unsprezece noaptea când ajunseră la bric, unde fură primiţi cu urale puternice de către camarazii lor. Fuseseră cu toţii îngrijoraţi de soarta lor, căci bubuitura exploziei se auzise până acolo, iar căpitanul Wilkie ar fi plecat de îndată, dac-ar fi avut curajul să lase vasul fără comandă.

Rănitului îi fu pregătită la iuţeală o cabină liberă, iar căpitanul, pricepându-se întrucâtva la medicină şi chirurgie, îi examină rănile, pe care însă nu le găsi mortale, atribuind starea de epuizare a bietului om mai degrabă tratamentului inuman la care fusese supus, foamei şi setei îndurate. Făcură tot ce era necesar pentru a-l salva, liniştea rămânând acum singurul remediu cu efect binefăcător asupra lui.

Timonierul trebui să povestească ce găsiseră la bord, iar căpitanul, ascultând cele istorisite, clătina într-una din cap.

Singurul însă care ar fi fost în stare să dea informaţii precise mai zăcea leşinat în cabina sa şi, cel puţin în ziua aceea, nu putea fi chinuit cu întrebări.

În dimineaţa următoare, omul îşi veni în fire. Stând treaz în patul său, el strânse încet mâna căpitanului Wilkie, când acesta veni la el să vadă cum îi merge. De vorbit însă, tot nu putea, iar căpitanul Wilkie avea în acea zi prea multe de făcut pentru a se mai gândi şi la altceva, decât la vasul său.

Nava străină arsese în timpul nopţii până la oglinda apei şi nici măcar fumul care le-ar fi putut indica locul unde se găsise nu se mai înălţa în văzduh.

Ancora fu ridicată, velele întinse, iar „Betsy Ann” se urni încet din loc, pornind din nou la drum printre ciudatele coturi formate de stâncile şi insulele presărate în strâmtoarea Torres. Briza se însufleţise simţitor şi, deşi fuseseră ridicate numai cele două vele gabier, tocmai pentru a nu se mări viteza de deplasare a vasului, evitându-se astfel ciocnirea cu vreo stâncă ascunsă sub apă, parcurseră totuşi o bună bucată de drum, aşa încât la ora patru după-amiază, când fură din nou nevoiţi să arunce ancora, zăriră capul York, promontoriul cel mai nordic al Australiei.

Bolnavul, care părea să aibă o constituţie foarte robustă, căci altfel n-ar fi supravieţuit nici o zi torturilor la care fusese supus, îşi reveni cât de cât, putând să se hrănească mai ca lumea. Rănile sale păreau destul de uşoare, cea mai gravă era la cap – fusese lovit cu un instrument ascuţit, din care pricină îşi pierduse cunoştinţa, dar care nu-i punea viaţa în primejdie. Era însă prea slăbit pentru a povesti cele petrecute, iar căpitanul Wilkie era îndeajuns de delicat pentru a nu se grăbi să-i răscolească amintiri neplăcute, în starea, încă îngrijorătoare, în care se afla datorită chinurilor îndurate.

În aceeaşi seară, „Betsy Ann” ancoră în imediata apropiere a unei mici insule unde creşteau tufişuri. Vedeau foarte desluşit în stânga lor coasta australiană, acoperită de o vegetaţie deasă, dar locuită numai de sălbatici.

A doua zi dimineaţă, după ce parcurseră circa o milă marină, descoperiră în faţa lor pe apă un punct negru, semănând cu o stâncă. Fură coborâte velele-gabier, astfel încât vasul se deplasa acum foarte încet, apropiindu-se lent de locul temut – dar nu era o stâncă ce le tăia calea sau îi ameninţa, ci doar resturile unei bărci sfărâmate care plutea răsturnată, cu chila spartă.

Căpitanul Wilkie coborî iola, deoarece ar fi vrut să ştie măcar numele bărcii, întrucât, de obicei, acestea poartă numele vasului de pe care provin. Timonierul coborî în iolă şi, în clipa când ajunse la mica epavă, strigă spre bric, care între timp trecuse de ea:

— „Meisje van Utrecht”, domnule căpitan!

De bună seamă, era barca la bordul căreia se salvase echipajul vasului naufragiat şi care, Dumnezeu ştie prin ce nenorocire, îşi găsise sfârşitul acolo în strâmtoare. Poate că negrii, cu canoele lor, atacaseră barca, căci în acest anotimp ei se abat bucuroşi în strâmtoarea Torres, unde se îndeletnicesc cu pescuitul foarte bogat; poate că se lovise de una din stâncile viclene, care, în multe locuri, se înalţă din adâncul apelor ca nişte conuri izolate. Dar oricare ar fi fost cauza, oamenii, în orice caz, pieriseră, deoarece pe această coastă nu exista salvare pentru ei.

Cu rămăşiţele bărcii sfărâmate n-aveau ce face şi căpitanul, după ce contrabraţă, îşi aşteptă iola cu oamenii săi, care se urcară din nou la bord şi „Betsy Ann” îşi continuă călătoria întreruptă.

Se scurseră trei zile. Bricul lăsase în urmă primejdiile ce pândeau în strâmtoarea Torres şi naviga zglobiu pe apele liniştite ale Oceanului Indian, când bolnavul îşi veni, în sfârşit, în fire, putând da explicaţii cu privire la el şi la corabia sa.

Aşa după cum bănuise de mult timonierul, era căpitanul vasului nenorocos, iar la bord se petrecuse una din acele scene îngrozitoare, când de atâtea ori oamenii s-au prefăcut în hiene, pătând oceanul cu sânge.

„Meisje van Utrecht” plecase pe mare din Sidney, cu un

echipaj alcătuit în majoritate din oameni angajaţi acolo; fără ştirea căpitanului urcaseră pe bord trei evadaţi, desigur cu sprijinul unuia dintre noii veniţi şi rămaseră ascunşi până ce vasul se îndepărtă îndeajuns de mult de coastă. Părea că urziseră un plan de a pune mâna pe vas, acesta urmând să fie îndreptat spre una din minunatele insule din sud, unde aveau de gând să rămână. Au fost atraşi şi câţiva oameni din echipaj, iar într-o noapte, când timonierul era de cart pe punte, răsculaţii l-au ucis, probabil mişeleşte, l-au aruncat peste bord, apoi l-au atacat pe căpitan în cabina lui, în vreme ce marinarii care nu putuseră fi atraşi de partea lor au fost, de asemenea, doborâţi.

Căpitanul însă nu trebuia să moară chiar aşa de repede şi de uşor. Unui din tâlhari – propriul său nostrom – pe care îl prinsese în portul Sidney furând şi pusese să fie biciuit, se răzbună înfiorător, zvârlindu-l pe nenorocit în depozitul de alimente de sub cabină, unde urma să moară lent. În aceeaşi noapte se iscă o furtună care aruncă vasul pe stânci, iar răsculaţii îl părăsiră, plecând cu barca, pentru a se salva probabil în Noua Guinee sau în arhipelagul malaez. Dar se părea că soarta îi pedepsise, judecând după barca găsită în strâmtoarea Torres. Numai nostromul nu plecase de pe vas: fie că nu se înţelegea cu ceilalţi, fie că voia să se desfete asistând la suferinţele victimei sale – cine ştie! Alimente, delicatese, toate băuturile posibile se găseau în cantităţi suficiente la bord; se prea poate ca şi acest lucru să-l fi reţinut, deoarece ar fi putut pleca şi singur cu iola căpitanului, când s-ar fi săturat. În fiece zi însă coborâse la nefericitul său prizonier, care îl ruga în zadar să-i dea o înghiţitură de apă, ba, mai mult, văzând că nostromul refuză cu sarcasm, îl implorase să-i grăbească sfârşitul, scăpându-l astfel de acele chinuri cumplite.

Judecând după scriptele salvate de timonier, sărmanul om zăcea, aproape mort de foame, în închisoarea sa sufocantă, cam de patru zile, când soarta îi trimise spre salvare vasul străin. Ticălosul însă îşi primise pedeapsa pe

care o merita, găsindu-şi o moarte cumplită chiar la locul unde săvârşise crima.

Căpitanul de pe „Meisje van Utrecht”, ale cărui acte mai importante fuseseră salvate, de altfel, de către nostrom în portofelul găsit, făcu mai târziu o plângere privitor la pirateria comisă la Singapore şi un mic vas de război englez, ancorat acolo, cercetă strâmtoarea pentru a pune mâna, eventual, pe unii dintre piraţi şi a-i pedepsi aşa cum se cuvenea; dar nu mai găsi nici o urmă a acestora – peştii oceanului sau negrii australieni, cu bărcile lor de lemn, făcuseră dreptate.

CUPRINS

